

ఆంధ్రపత్రిక

3/990

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 3-వ తేది మంగళవారము

No. 79

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర ఆషాఢమాస శుద్ధ పౌర్ణమి

సంచిక ౭౯

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపజేసింది.

పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండగలది.

ఆమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
శాఖ

249, శ్రీరంగం, హైదరాబాద్, బొంబాయి

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల అభివృద్ధిలోనున్నది

ది జనరల్ అస్యూరెన్స్ సొసైటీ లిమిటెడ్. (అజ్మిర్)

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. AJMER.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల యంత్రవరకు యొక్కవ బోస్న్ యివ్వగలిగిన దిదియే.

1926 సంవత్సరములో	పాలసీల మొత్తం	రు 1,80,00,000	(కిం-టి సంవత్సరముకంటె
కెయ్యంటికి రు 22-8-0	సంవత్సర ఆదాయము	7,00,000	రెండింతలుగా అభివృద్ధి గాబడెను.
	1927 సం॥లో వ్యాపారము	98,00,000	

మీరు భీమాచేయుట కనుకూలమైనదియై, ఉన్నత స్థాన మాత్రమించిన దిదియే.

8477

ఇండియా, బర్మా సిలోనునం దంతటను వీశెస్సీలు ప్రాంచీలు సాపించితివి.

వివరములకు వ్రాయుడు: V Rama Rao, B. Com, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts. Tuni.

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సాము పనులు
చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సి బజారులో నుండు
నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. ఆంగ్లేజి
పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రికలు వగైరాలు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ వారు	24-0-0
" ఆరుమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు } క్రొత్తది	1-4-0	"	1-0-0
చందాదార్లకు	"	"	"
చందాదార్లకానివారికి	2-6-0	"	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు; విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, పరిశోధక, గాన,
చిత్రకళ మొదలగు వ్యాసములు కథలు కలిగి అతిసుందరమై ప్రకటింపబడుచున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ వారు	6-0-0
అర్థసంవత్సరచందా	3-9-0	"	3-0-0
విడిపత్రిక	0-12-0	"	0-10-0

పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

కృష్ణాపార్శ్వ-బెజవాడ

ఇందు దాక్తురు శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి కృత్రికారితే
పంచాయత్య పాపములు తయారుచేయబడుచున్నవి. అతి
చాక. కోరికగా పి. పి. గ పంపబడును. కేట లా గు
ఉచితము 2046 గ్ర. సం 8

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించి 5 ప్రశ్నలకు జరుగు
వ్రాయుటకు రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు
0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

దిల్లీరంగవైద్యశాల

కేటపాలెం. "నెక్స్" ఈ మందు మొండి గనేరియా,
చిక్క, పనామేహం, పశుపకత్వం అత్యుత్తం స్త్రీల సంతా
నకోశవ్యాధులకు గ్యారంటి. 2-0-0 నిన్ను ప్రకటన చూడుడు.

1204 2 అక్షరకభన్తము సెలకు 1-కి
రు 5-0-0
శ్రీ మత్స్యాల సంస్థానమున 800 పుటములు నేయబడి
నది. బహుమూలము, వేడి, దగ్గు, క్షయ, పిట్టను బోగొట్టును.
కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందులో కంఠ
బడును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. కేటలగు ఉచితము.
9198 ఆర్డరసాయనశాల, ముత్తూరు, కృష్ణా.

8851 ఘనసారచందిని 2

తెగకోగములకును, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులకును శ్రేష్ఠ
మయినది. ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు శిగకోగ
ములను, స్త్రీలకుసంభవించు కుసుమకోగములను నిర్మూలము
గావించును. సీసా రు 1-8-0

దీనికి అనుబంధములై చందిని ఆత్మరు సుపయోగములు
ముఖ్యము. చందిని ఆత్మరు సీసా 1-కి రు 1-4-0 పి. పి. ఖర్చులు
ప్రత్యేకము.

పి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదపరమాంశ-పెరిదేవీ (నల్లూరుజిల్లా)

రజస్వలానంతర వివాహము రాధాంత సిద్ధాంతములు

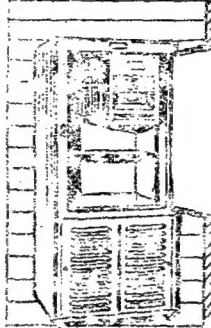
యద్వపూడి వెంకటరత్నంగారు

దేశములో ఒక మూల మాకు, గుడ్డలేదని యేడునూ యంటే, రామానుజములో పిదకలవేట్లాబయనవట్టు దీనికొక బిల్లేమిటి! దీనినిగురించి యిన్ని రాధాంతసిద్ధాంతము లెందుకు? విమర్శించిన పండితుల పాండిత్యప్రకర్ష యింతకాలము ఎందు చాగివున్నది? మనకు కామసేనక కలహప్రియత్వమా? కార్య కూరత్వమా?

పూర్వకాలముందు ఒక నయోన్మయము తని కుమారుని చేరబిలిచి, భార్యకాగా, నాయక! మానవునకు సౌఖ్య మొన గూర్చునది, నుష్టుకృతైన భోజనమా? లేక యావనవతియగు భార్యతోడి సరసప్రలాపమా? అని అడిగి నాడట. నిర్వచార ముగానూడి, అనాయాసముగా ఆంద్యంతరయతమగు భోజన ము మరుటకు తెరవున్న కుమారుడు తండ్రిని సమీపించి, యావన వతియగు భార్యతో సరసప్రలాపక్షిల ననుభవించుటకంటే, మానవునకు అమితానంద మొనగూర్చు గలిగినది తండ్రియే లేదని నానిశ్చితమని చెప్పినాడట. వెంటనే వృద్ధుడు తన భార్యను విడిచి, రెండుకోలాలు పంట కట్టిపెట్టి, పంటయింటికి తాళం వేసి, తలకు పట్టువేసికొని వయలందున్నాడట. అరెండుకోలాలు యింటిల్లిపాడి ఉపవాసమే. రెండుమాల్లారుపూటలు ఎండ గట్టే సరికి పంటంబములోని నా రంతా ఆకలికి తాళకాలక తనతనలాడ మొదలిడిరట. తిరిగి రెండ్రో కుమారు నుద్దేశించి, మొదటి ప్రశ్ననే మరల అడిగి యింతకాలవర్యామము నీ అభి ప్రాయము చెప్ప మన్నాడట. అంతట కుమారుడు బుడితెచ్చు కొని, నాయనగారు, అవ్వ వుడగుచేత, మితో యావనవతి యగు భార్యతో సరసప్రలాపములే మానవునకు అత్యంత సంతోష వచాయకమని వదించి యుండుట ని. ఇది శ్రీ న ల ము పార బాటు. తి న తి యిది యు ను, కట్ట గుడ్డ యు కరవైనయెడల, తదితరసౌఖ్యము లేనియెన్నను రాజీం పవు. కావున నన్ను క్షమించి నా అవ్వ కతన మన్నింపవలసిన దని ప్రార్థించినవిమ్మట తిరిగి భార్యను విడిచి పంటవేసి వీరందరి కిని మద్రాసోపేతముగా భోజన మిడ నాజ్ఞాపించినాడట.

కావున పుష్టిని సంతృప్తివుండదు. యీరెండు పుంజే నేగాని విషయవాదంబు లేలమాత్రం. యీ రెండును కూన్య ములగుచున్నప్పుడు పిల్లలుపుట్టుట యెట్లు? ఒకవేళ పుట్టినను వారిని పోషించుటకు కత్తియెట్లుకలుగును? నిస్సారపుత్రేత్రము లందు ఎంతమందియును నాటికా అని మొలక తెత్తునా? ఒకవేళ మొలకెత్తినను నిర్జనప్రదేశమైనయెడల ఏప్రకారం యెట్లు వృద్ధిగొందును? ఇత్యాది విషయములను విచిత్రించి సంతానోత్పత్తికి వారి అభ్యుదయమునకు జననీజనకలయొక్క కృష్టి, పుష్టియే గనుక అవి ప్రతికుటుంబమునందును నెలకొనవలెననిన దేశస్వాతంత్ర్యమే దీనికి తగు సాధన మని నిర్ణయించి దానిని సిద్ధింపజేయుటలో నిమగ్నులుగాక ఎవరో ఒకరు రజస్వలైన స్త్రీకిన్ని వయస్సువచ్చిన పురుషునకును పెండ్లిజేసిన యెడల బలమగు సంతానమును బడయగలుగుదు రనిసంతమాత్రాన దానిని పట్టుకొని మూలమునంబకుండ కాస్త్రీయమా? అకాస్త్రీయమా? అని విచిత్రింపకలూనుట స్వల్పవిషయమనకు ప్రాముఖ్యము దెచ్చుట. ప్రస్తుత పరిపాలనలో రాజకీయ రహస్యములకున్నంతప్రాముఖ్యము ప్రాంతపరాస్థానిధారములకు లేదు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యలనే యిందులో రాజకీయ రహస్య విషయమున్నది. గామముల యంతమందు అన్న, అయ్య, అప్ప మొదలగు సాంకేతికములమర్కటకీ జాతి మత వివక్షతలను పోషింపక వానివరులతో పిలుచుకొనుచు వర పురసహాయాపేతులై మెలంగుచుండే గ్రామకట్టుబాట్లను వికలత నొందించుటకు, తెరవేర్చునది బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యయే. దీనికి రాజాద్యక్షుల కలుగుటకీయే కారణము. రజస్వలానంతర వివాహమునకు సంబంధించిన రాజకీయ రహస్యము, కుటుంబకలతలను దెప్పిపెట్టుటయే. సాంఘికనియమ ములో అధికారప్రాబల్యము జోషింప జూచినయెడల, చిర కాలానుక్రమములగు ఆచారములను విడనాడుటకు మనస్సొప్పక, విక్రమార్గమువలించి తప్పించుకొన జూచుటయే, పట్టు పడి శిక్షింపబడుటయే తప్పనిసరి. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యలన్ని గ్రామములందలి స్వాతంత్ర్యము సన్నగిల్లినది. రజస్వలానంతర సమస్యలను నింటియందు యజమానికి తదితర లపైనుండు యినుమంత స్వాతంత్ర్యమున్నూ కూన్యమగుటకు అనుకూలమేర్యదును. కావున కాస్త్రీయమా? అకాస్త్రీయ మా? అనుచర్చల నుడ నాడి, మూలము నకు వచ్చిన, దేశ శ్రేయ మొనగూర్చు గలుగుదురు. ప్రస్తుత

మీకు కావలసిన
మంచుగడ్డను మీకే తయారొనర్చుకొనుదు.

వడగట్టిన నీటినుండిగాని, కాచిన మంచినీటినుండిగాని, కావలసినప్పుడు మంచుగడ్డను మీరు స్వయంగా తయారొనర్చుకొనుదు. ఫ్రెజిడేర్ నర్చదగిన వాటిలో నిదియొకటి.

మంచుగడ్డను పగలుగొట్టవలసిన వనిలేదు. అదియే కూలుబుగా తయారుచేయును. భోజనవ్యవస్థలను చాలకాలమునకు కుళ్ళముగా నుంచును. ఎండవేళలం దైనను సమకీర్ణస్థితియందుండుగలదు.

FRIGIDAIRE
ELECTRIC REFRIGERATION

ఎల్క్విక్ పవరుసహాయముచే పనిచేయగలదు. అది దొరకనివోల్ట్ డెల్టా-లైట్ నీర్చుకొనుదు.

VOLKART
ENGINEERS

బొంబాయి, మద్రాసు, లాహోరు, కరాచి
డిలరు:- రోజ్ బెనర్జీ అండ్ కో లిమిటెడ్, మద్రాసు.
తెలంగాణ, అంబు డిలరులారు.
టి. డబ్ల్యు. డియర్:- తెలంగాణ వాల్ వాల్యులెంట్స్ లిమిటెడ్

వాదోపవాదములు, మహాకవియగు శ్రీనాధుని, ఆంధ్రదేశము నందలి సభలు, అందలిసభలు, సభ్యులచేత చర్చింపబడుచునయములు, చర్చావిధానములను గురించిన నాటి అభిప్రాయము ను స్ఫురణకు తెచ్చినందుకు మన్నింతురుగాక! వద్దము నాకు రానందున భావార్థము నిందు బొందుపరచుచున్నాను.

ఆంధ్రదేశమునందలి సభలలోని సభ్యులు, విషయము యొక్క మూలము నశ్చేషింపక, కాళోపకాళుల కెక్రొత్తకాళులకుని వర్ణించియున్నాడు. ఎట్లన, ఒకరింటిపైన తెల్లకాళి వాలినదనినంతనే, అది యెటుపోయినదని, నలదిక్కుల నశ్చేషింతురు. కాని, తెల్లకాళియైన దుండుట సంభవమా? అసంభవమా అను వాదంబడట! ఇది ఆంధ్రదేశములోని సభ్యుల చర్చావిధానమును గురించిన మహాకవియొక్క అభిప్రాయము.

స్త్రీపురుషులకు, దేవాదార్థ్యము, మనోదార్థ్యము, విక్రాంతి, స్వేచ్ఛ, కుటుంబస్వస్థత యి త్యాది సౌకర్యములను నేగాని, సంతానయోగ్యత కలుగనేలగదని యీ గ్రంథిసంగతిని వినిన మహాధికము కాకమానదు. ఎట్లన, ఒక గ్రామమునందొక గొప్పవృత్తుడుండెనాడట. అతని వద్ద అనేకమంది గుమాస్తాలుండెడివారట. వారందరికి ఆరుజ నూని ఉదయం 6 గంటలకాయితే మధ్యాహ్నం 1 గంటవరకును, తిరుగ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు లగాయతు రాత్రి 10 గంటలవరకును కూర్చున్నవానిని లేవనియకుండా యెడతెగనిపని పురమాయస్తూ యుండెనాడట. ఇట్లు కొంతకాలము గలిచినది. వినుగు విరామము లేక పనిచేయువలసినవారగుటవలన మానసిక విక్రాంతియందెడిదికాదు. ఉదయాస్తమయముల కూర్చుని పనిచేయవలసినవారగుటవలన, రక్తశాలములందలి రక్తమును సరాసరిగా ప్రవహింపజేయుటకు అవసరమగునంత శరీర వ్యాయామమునకు సావకాళముండునందున, దేవాదార్థ్యము కొంతవడచొచ్చినది. గుమాస్తాపనియట్లువలన, స్వాతంత్ర్య ము కట్టబడి, స్వేచ్ఛను గోల్పోవలసివచ్చినది. సదా సుమకారు గారి కార్యనిర్వహణమనందు నిమగ్నులై యుండుటవలన, కుటుంబాభ్యుదయమునకు అవశ్యమగు కార్యనిర్వహణమునకు సావకాళముండెడిదికాదు. ఏతత్కారణముల ననుసరించి, వీరందరు నెడుగుబాడుకు లేక వడయూ, లేస్తూ కాలము వెళ్ళుచుచుండుటవలన సంతానయోగ్యత లేకపోయినదట. ఇట్లుండగా, ఒకనాడీ గుమాస్తాలతొలగాకు ఆవంగులు మరెకొందరు ఊరిలోని సంపన్నగృహస్థుల ఆదంగులతో యేటికి స్నానమున కేగుచు, మార్గమధ్యమందు నీకెంతమంది పిల్లలన్నా అంటే నీ కెంతమంది పిల్లలన్నా అను సంభాషణలోనికి దిగిరట. ఇంతలో ఒక యిల్లాల, మా మగవారికి ఫలాని సాహుకారి వద్ద ఉద్యోగమైతే, నాకు సంతానసౌభాగ్య మెట్లున్నా నను కొంటివమ్మా అని అనినదని.

కాబట్టి శరీర, మానసిక, నైతికాది స్వస్థత లేనిదే, సంతానము బడయలేదనుటకు నింతకంటే అనుభవసిద్ధమగు వృద్ధాంతము మరొక్కటి అనవసరము. అన్నియున్నా, ఉత్సాహ వంతులుగా లేని సత్కర్తానమును బడయట సంభవము,

అలోగ్యవలతులగు నుతులను బడయగలిగినను, వారిని ఆదరించి పోషించుటకు అవసరమగునంత ద్రవ్యధనం తి వ్యవధి యున్న నేగాని, నిరర్థకమే.

కొన్ని కులములం దిదివరకే రజస్వలానంతరవివాహములు జరుపుచున్నవి. నిషేధింపబడిన కులములలోకూడ రజస్వలానంతర వివాహములు జరుగుచున్నను, అట్టిదే పట్టుదలతో ప్రత్యేకింపబడుటలేదు. పరిపాలనాస్వాతంత్ర్య మొనగుటకు ఏయే విషయములు అభ్యంతర కాటలని వ్యక్తీకరింపబడు చున్నవో, సాంఘికాచారములను సమర్థ మొనరింపకా మనవృద్ధులూడ, ఆ విషయములే ఆడ్డురాజులవని భావించుట ప్రభుత్వమువారి విధియనక తప్పదు. ఒకరు రాజధానియందలి వ్యవసాయదారులందరును భూమియందలి అడును, వదునులతో, నిమిత్తము లేకుండా ఒక నెలలో ఒకే నిర్దిష్టపు దినమున విలసములు చల్లుటకు ఒక బిల్లును ప్ర. దేశపెట్టి ఆంగ్ల కారమును బడయ జూచుట యెట్టిదో ఇట్టి బిల్లును కావనముగా గావించ నంగీకారము బడయజూచుటకూడ నట్టిదే.

ఏ మహామహుడు లోకోత్తరపురుషుడని వినుతింపబడు చుండునో, అట్టి గాంధీగారు, ప్రాంతపురుషులకట్ట గుడ్డయు, తిను తిండియులేక చూడుచున్నారని కన్నెట్టియన్నాడు. పరాధీన తకు లోబడుటవలన రాజు, చోరా, అగ్నిహోత్రబాధలు దూర మైనవంటే అనవచ్చునగాని, దారిద్ర్యమునాత్రము వితిమిరుచున్నదని చెప్పకతప్పదనుచున్నాడు. తదితర విషయము లేటు లున్నను, ప్రాణమునిలుపుకొనుటకును మనము కాపాడుకొనుటకును, రాట్టమే శరణుమని కంఠారావము చేయుచున్నాడు. దాని అంతరార్థము గ్రహించి తలయూపువా రనేకులున్నారగాని, కార్యక్రమ మువక్రమించుటకు వెనుదిరిచుచున్నారు.

మాన, ప్రాణములు నిలుచుటకు ఆధారమున్నప్పుడుకా, తదితర సౌఖ్యములపై దృక్పథము మరలంట్లు. బలవంతులు ఆ లోగ్యవంతులను అగు నుతులను బడయజూచుట.

కావున నిక నైనను, రజస్వలానంతర వివాహములకు సంబంధించిన వాదోపవాదములనుండి విరమించి, మహానాయకుని హిందోదేశముల ననుకరించి, అభేద్యములగు పురాదులైన స్వరాజ్యసాధనిర్యాణమునకు దీక్ష బూని, దేశమును దాస్య శృంఖలమునుండి విముక్త నొందింతురుగాక.

బెజవాడ
(స్వర్ణయ విలేఖరి)

వేసవిని గడుపుటకు తెలంగాణ విచ్చేసిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు నేటి (1-వ తేది) యుదయమున మరల బెజవాడకు దయచేసివారు.

మద్రాసు లోకలుబోర్డు

సవరణ చట్టము

శాసనసభ

గొల్లపల్లి జమిందారుగారి అభిప్రాయములు

మద్రాసు లోకలుబోర్డు చట్టము (1920) పరిశీలనకు లక్షగానము గా... మద్రాసు లోకలుబోర్డు చట్టము (1920) పరిశీలనకు లక్షగానము గా...

ఈ క్రింది సవరణలను నేను ముఖ్యముగా గమనించుచున్నాను:-

- 1. తాలూకాబోర్డులను తీసివేయుట, ఒక్కొక్క ప్రత్యేక ప్రాంతమున కొక్కొక్క లోకలుబోర్డు నేర్పరచుట.
2. ప్రతి లోకలుబోర్డునకు ఒక అధికారోద్యోగిని నియమించుట.
3. కమిటీలను నియమించుట.
4. లోకలుబోర్డునకు సరాసరి ఎన్నికలు.
5. నామినేషనులను తగ్గించుట.
6. శుంకములు.
7. బాలసారి పన్ను, రోడ్డుపన్ను మొదలగు పన్నులను నశుకరములు.

పై విషయములను చర్చించుటకు ముందుగా మనము ప్రస్తుత చట్టము 1920 సం॥ యొక్క పని గూర్చియు సదరు చట్టము గ్రామపురస్థిరాధికృతి కేంద్రములను తీర్చిదిద్ద, విచారించును. ఈ చట్టము, గ్రామపరిపాలనావిధులను, గ్రామ ప్రజలకు స్వతంత్ర పాలనమందు శిక్షణను నొసంగుటకును, ఉద్దేశించబడియుండెను. చట్టముయొక్క ప్రారంభదినములలో అనగా 1928 సం॥ వరకు యీ చట్టము గ్రామప్రజలలో నశేతులచే సరిగా గ్రహించబడియుండలేదు. దానిని గ్రహించగలిగిన కొద్దిమంది మాత్రము బోర్డులలో ప్రవేశించి తమ స్వంత అధికారమును పెంపొందించుకొనుటకే యత్నించిరి. ఒకసారి బోర్డు సభ్యత్వమును సంపాదించగలిగిన సంతమాత్రమున తాము గొప్పవారమని విట్టి పిగులుంటేడి వారు. తమ గ్రామముల వంకకు తమ దృష్టి నెన్నడును మళ్ళయితింపకుండెరి. బోర్డు అధ్యక్షుడుగాని, లేక అధికారోద్యోగిగాని, గ్రామనిధ్య, గ్రామాలోగ్యము, మున్నగు పాతీయిర్యాల కార్యముల మూలమున గ్రామ జీవితము నభివృద్ధి గావించుట నెన్నడును యత్నించి యుండలేదు. తనపై యధికారములకు సంబంధించిన పనులను మాత్రమే యత్నించుచు, తన గ్రామ ప్రజలకు తానొసగియుండిన వాగ్దానముల నెన్నడును అత్యుచుచేయకుండెను. ప్రభుత్వము చేయూత నొసగునంత కాలము మరియేవిషయములగుర్చియు తానాలోచించ నవసరములేదని యతడు చలించుచుండెను. కాని కొంతకాల విట్లుగడచిన తరువాత, ప్రతి పోటరుకూడ చట్టమును గ్రహించుకొనుటకును, అదానిని కార్యరూపమున బెట్టుటకును, యత్నింప మొదలిడెను. ప్రజలు తమ పాతకలను నిలుపుకొన యత్నించినపుడెల్ల, ప్రభుత్వము వారు చట్టముయొక్క యభివృద్ధిమార్గమున కాటంకముగా 240 నెక్సును, 189 నెక్సును, మున్నగు నెక్సుల దెచ్చిపెట్టుటకు యత్నించుచుండిరి. చట్టము నిజముగా లోభభూయస్యమై యున్నందున, ప్రతివారును మాత్రము గోరుచున్నార. మొత్తముగా దానిని ముఖ్యరాముగారి చిత్తుచట్టమును స్వల్పసవరణలతో నేనామోదించుచున్నాను.

మార్పులలోని ముఖ్యంశముల నిక విచారించెదను.

(1) తాలూకాబోర్డులను తీసివేయుట.

పరిపాలించుటకు శుభముగా పిలువనంత వైశాల్యముగల యొక ప్రత్యేక ప్రాంతమునకు ఒక్క లోకలుబోర్డు మాత్రమే యధికారము నొసంగవలెనని నేను దృఢముగా ప్రజలకు సలహా నొసగుచున్నాను.

లోకలుబోర్డునకు రాబడి కనీసము అక్షరూపములయిన నను ప్రజలనుండి వచ్చుచుండునట్లుగా ఏర్పాటు గావించబడవలెను. ప్రభుత్వము మరి అక్షరూపములను లోకలుబోర్డున కొనసమర్పించవలెను. లోకలు బోర్డు చెందు లక్షల రూపములతో పని ప్రారంభించునెడల అనుభవజ్ఞుడగు అధికారోద్యోగితో నది యధ్యక్షకార్యము లానర్పగలదు. ఈ

లోకలుబోర్డు తన ప్రాంతము యొక్క స్థానిక కార్యకర్తల పాలనా కార్యాలను నిర్వహించుటకు అధికారము గలిగియుండవలెను. అనగా ప్రజాపాలనా కార్యాలను హిందూదేవాదాయములు, వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, ఎన్నెన్నో మున్నగునవియు నని నాయుద్దేశము. ప్రతికాళుకు తగినకమిటీ యొకటి బోర్డునండి యేర్పరచబడవలెను. ఇందుకు దృష్టాంతముగా బోర్డుసభ్యులుగా నుండు దేవాలయార్చకులే హిందూదేవాదాయములకు విజిగా నేర్పడవలెను.

(2) అధికారోద్యోగిని నియమించుట.

లోకలుబోర్డు యొక్క పని విషయము నవత్తురైరములు అడ్డుపడుటచాలా శోచనీయముగానున్నది. కాబట్టి, ప్రస్తుతమున్నట్లు, ఏపక్షమునకును చెందని యొక అధికారోద్యోగిజేతనముపై నియమించబడి, కనీసా ప్రముఖ కార్యనిర్వాహకులయొక్క సలహాపడవలెను. కాని, యిందువలన లోకలుబోర్డున కధికవ్యయము కలుగును. కొంతకాలమువరకు మనముగూడ నితరజేతములవలెనే మనయాదర్శములు చేపాడువరకు మెల్లగా నడువవలసియున్నది. కార్యనిర్వాహకవర్గము వివిధకాళులగా విభజింపబడి జిల్లా యుద్యోగిలయగు ఎద్యు కేవలతో ఆఫీసరు, హెల్పు ఆఫీసరు, మెడికలు ఆఫీసరు మున్నగు వారల కొన్ని గింపబడవలెను.

పైని జెప్పబడిన కమిటీలకు పేరు కార్యనిర్వాహకము నుండవలెను. కాని బోర్డు తీర్మానముల కార్యనిర్వాహకవర్గము యొక్క యిష్టానిష్టముల ప్రకారము గాక తీర్మానముల వరుస క్రమముననే ఆచరింపబడునట్లుగా గట్టి నిబంధన లేర్పడవలెను.

ఈ కార్యనిర్వాహకవర్గము బోర్డు తీర్మానముల నాచరణలో బెట్టు మధ్యస్థునిగా మాత్రమే పనిచేయవలెను. ఈ యుద్యోగులకు సాంకేతికజ్ఞాన ముండినచో తీర్మానములను కార్యరూపమున బెట్టుట కీజ్ఞానము చాలవరకు సహాయము పడెను.

(3) ఎన్నికలు:- ఒక్క లోకలుబోర్డు

మాత్రమే యుండుటవలన వోటర్లనుండి సరాసరి యెన్నికలు జరుగవలెను. మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, మాలలు, వల్లూరు మున్నగు నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేకస్థానము లుండవలెనని నేను గట్టిగా సలహా నొసమచున్నాను. ఒక్కొక్క యూనియను ఒక్కొక్క సభ్యు నెత్తుకొనవలెను. పోలింగ్ సరిహద్దులో గ్రామములు తగురీతిగా నేర్పాటుచేయబడి వోటరులందరకును సమానావకాళము లొసగబడవలెను.

(4) నామినేషనులు:- నామినేషనుల కనీసపుసంఖ్య,

అనగా 52 సభ్యులుగల బోర్డునకు 5 నామినేషనులు ఉండవలెను. ఇది ఆ ప్రాంతములో పన్నులకు చెల్లించు ఆంగ్లీయండియనులకును; యూరోపియనులకును, ప్రత్యేకింపబడవలెను. కాని, అక్రమప్రాతినిధ్యమున కవకాళము తమండుటకు గాను ప్రభుత్వము అట్టివారిని నామినేటు చేయుటకు ముందుగా బోర్డుయొక్క రోల్స్ ప్రకార మాచరింపవలెనని నేను గట్టిగా సలహా నొసగుచున్నాను. నాయుద్దేశ మేమనగా ఈ నామినేషనులు బోర్డు అధ్యక్షునియొక్క జరిగిన పిమ్మట గావించబడవలెను.

(5) శుంకములు:- శుంకములు సానుస్వగ్రామమునకు

జాధించును. ఎన్నెన్నో రాబడిలో కొంత భాగము శుంకముల రాబడియందలి లోటును పూర్తిచేయుటకు వినియోగింపబడవలెనని సర్ వీ. పి. పోలోగా రొసగిన సలహాతో నే నేకీభవింపజాలను. రాష్ట్రీయనిధినుండి యీలోటు పూర్తిగా వింప సాధ్యపడకుండుచో బండిపన్ను విధింపబడవచ్చును. కాని మొత్తముగా రోడ్డుపన్నును రైలే చెల్లించుచున్నాడు. ఇదిగాక మరియొక పన్నుగూడ పీనిపై విధింపవలె! ఈ శుంకములు సదరు ప్రాంతములవారికే యుద్దేశింపబడినను సదరు ప్రాంతవాసుల నుండియే నివి యెక్కువగా వసూలు కాబడుచున్నవి. పీరుసునట్టిగాని తాత్కాలికమగు నట్టిగాని పన్నులన్నియుగూడ ప్రస్తుతచట్టము ప్రకారముననే రెజిస్ట్రార్ అధికారులచే వసూలుకాబడవలెను.

తాలూకాబోర్డులను తీసివేయుటకు ముందుగా, ప్రతి గ్రామమున కొక గ్రామ కంచాయితీ యేర్పడవలెను. దీని ఖర్చును లోకలుబోర్డు భరింపవలెను.

ఈ మార్పులు శాసనసభచే నామోదించబడుచో, గ్రామ జీవితమును పెంపొందింపగల చట్టము మనకు లభింపగలవని నేనలం చెద.

శ్రీ శేషులైన కోవలమూడి గోపాల కృష్ణయ్యచాదరిగా

శ్రీయత కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరిగాడు జూనునెల 27 వ తేదిన స్వర్ణములై రని తెలిసికొనుటకు చాల విచారము. శ్రీచాదరిగాడు కమ్యునంఘ ప్రముఖులలో నొకరు. కమ్యునమోదనసంఘస్థాపకులలో చోజరై ప్రారంభమునుండి సంఘఉపాధ్యక్షులగుగూడ సహృదయ. బెజవాడయందు నిర్మించబడిన గండికోటయనుపేరు గల కమ్యునిస్టాన్ విద్యాలయమును పూర్తిగావించి, తద్వారా సంఘమునకేలో సహాయము చేసిరి. వీరకమ్యునిస్టాన్లులకు అండగానుండి ఆరికముగతోడ్పడుచుండిరి. కమ్యునిజమనంఘ విద్యార్థివృద్ధి తోడ్పడిన సంఘ నాయకులలో శ్రీగోపాలకృష్ణయ్యచాదరిగాడు మొదటివారని చెప్పవచ్చును. శ్రీగోపాలకృష్ణయ్యగారి మరణము కమ్యునిజమనంఘమునకు తీవ్రనిలోటు వారి ఆకాలమరణము విద్యార్థి బృందమునకు గొప్పకొర.

శ్రీచాదరిగారి రాజకీయాభిప్రాయము తెలుసుకొనుటకు క్రిందివలెనట్లు ప్రజాసేవ చేసినటులుండు దరికేయొకలేడు. వారికి ప్రజాసంస్థలయందు దాదరామెండు. ప్రజాసంస్థలయందు దశభేదముగల ఆంధ్రప్రముఖులలో నొకరని చెప్పటకేమాత్రము సరియములేదు. కనుకనే నీండియున్న ప్రజాసంస్థలనుండి అనుభవనీయులను, కాంతస్వభావులను, నిమ్మత్తుపాతలుదిగలవాడను, సమర్థులనునగు శ్రీగోపాలకృష్ణయ్యచాదరిగారివకాళములే విరమించుకొన్నతరువాత కృష్ణాజిల్లా ప్రముఖులే అనేకమార్లు శ్రీచాదరిగారు తిరిగి ప్రజాసంస్థలలో ప్రవేశించిన బాగుండునని నెలవిచ్చుచుండగా నేనవినియుంటిని.

శ్రీచాదరిగారు దక్షతగల ఒక గొప్పవ్యక్తి. ప్రజాదరణమునకై తమఅభిప్రాయములను తలచుగమార్చుకొను కొండవీలెగాక తమఅభిప్రాయములను జైడిచేయుటకు జనకకాదని ధీరుడు. బ్రాహ్మణేతరబోధ్యమప్రారంభమునండిపట్టుటజాతులు అత్యధ్యమప్రచారమునకు, అదర్శములకు పాటుబడిన నాయకులలో నొకరు. శ్రీగోపాలకృష్ణయ్యచాదరిగారి ఆత్మకు కాంతి నొసంగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించెదను. వారిఆకాలమరణమునకు చింతించువారి తలుచుబడునను, బుద్ధువులకును, విశ్రులకును నానాభూతిని దెలియజేయుచున్నాను.

జంపాల సాంబయ్య

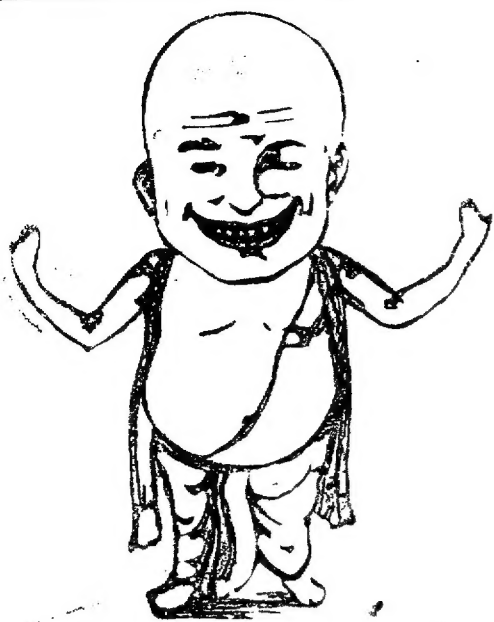
గోపాలకృష్ణయ్యగారు వ్యాధిగ్రస్తులైరని విని మిగుల ఖిన్నులగుచున్న కమ్యునిస్టాన్లులకు వారి నిర్వాణవార్తను తెలిసికొని విచారసముద్రమునందు ముగియుచున్నాడు. వీరి నిర్వాణము కమ్యునిజమనంఘముయొక్క పునాదుల సడలించినట్లు తోచుచున్నది. కమ్యునిజా కొక సంఘముగాని, నాయకుడుగాని లేక అల్లాడుచున్న నినములతో కమ్యునిజమయమున ఒక సంఘమును స్థాపించి, పలు బాధలనొర్చి యాసంఘమును ప్రస్తుత సిరిసి దీక్షికోని వచ్చినవారిలో పేర ఆగ్రగణ్యులు. కమ్యునిజమనంఘ జరిగియు, ఉపసాహసముల నిచ్చియు జాతి బ్రాహ్మణ్యమునకై పాటుపడిన ధీరుడు. కమ్యునిజమనంఘ అనేక విషయములందు దాదర్శపురుషుడై యువకుల విద్యార్థివృద్ధికై సంఘ నిధిని ప్రోగుచేసి, నుమా రేబడితేల ఖరీదుచేయు వసతిని గల్పించిన సంఘాధిపతి.

ఆంధ్రదేశముందు గల ధీరులలో ధీరుడు. పీరులలో పీరుడు. అతిధైర్యశాలి. తట్టుదలకు బెట్టినదిచేత కమ్యునిజము, మద్యము కాసన సభాసభాసములు, సాంఘికాయములు పీరి పట్టుదలకు, బుద్ధితేలికకు నిదర్శనములు. రాజకీయములందును, సాంఘికములందును వానికి గల మహోన్నతతాయములే వారిని ఆంధ్రదేశమునంగల నాయకాగ్రగణ్యులలో నొకరని కీర్తిసంపాదించినవి. లోకలుబోర్డుల పరిజ్ఞాన మపారము. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ నెలకురును బెజవాడలో నుండుటకై వారు వడిన క్రమ శాంధ్రులు మరవదగినదికాదు.

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ కార్యస్థానమును బెజవాడకు తెప్పించిన వారలో పీరు ముఖ్యులని ఆంగ్లీయులకు తెలియును. అన్నివిషయములందును ఆదర్శపురుషుడై గంభీరభావముగల విశేషజ్ఞానమును సమపాదించి యంతర్జ్వలలో గోపాలకృష్ణయ్యగారు స్వగృహుడై కమ్యునిజానికి ఆంధ్రదేశమునకును తీరినిచ్చుచువాటి లినది. వారిమరణమునకై విచారసముద్రమునందు మునింగియున్న భార్యాబిడ్డలకు బంధువులకు స్నేహితులకు మునిస్టాన్లులనా నుభూతి నీవిధముగజాతులు వారియాత్మకు భగవంతును కాంతి నొసంగుగాక యని ప్రార్థించుచుంటిని. ఇట్లుదేసిన కమ్యునిజమనాయకులు తమమాంద్యమును పోగొట్టి వారిజ్ఞాపకార్థమై సంఘమునకు గొప్పమూలధనమును ప్రోగుచేయుట విధియనితలచి ప్రార్థించుచుంటి.

ఆ. రామనాధం,

తెలకూరి.

అమోఘాలు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

వివేకం

ఎల్లమ్మ—నా మొగుడికి యింకా కొంచెము వివేకం కు డిరిలే భాగుండును. ఆయన ఎప్పుడు తప్పుదోవలోకి పో తాడు.

పుల్లమ్మ—నా మొగుడికి వివేకం కొంచెముతగ్గిలే భా గుండును. ఆయన ఎప్పుడూ మంచిదోవలో నడుస్తాడు.

ఎండ

భర్త—ఇవ్వారో వర్షంవలసి, ఎండ బాగాకాస్తున్నది. ఎక్కడికి పోదాం!

భార్య—సిగరెట్లు.

పెళ్లి

పెనిమిటి—నిన్న చిన్నప్పుడు ఎవరో బుద్ధిమాలినవాడి కి ఇస్తా మనుకొన్నారటే నిజమేనా?

పెల్లాడు—నిజమే.

పెనిమిటి—వాడిని పెళ్లి చేసుకున్నట్లయితే భాగుండేడి.

పెల్లాడు—చేసుకున్నావా!

తెలివి

భర్త—స్త్రీలు ఎందుకు సిగ్గుపడి కలవంతుకుంటారు?

భార్య—భర్తల తెలివితావి.

కొట్టడం

ఒకడు—ఎందుకయ్యా, నీ కొడుకును అట్లా కొడు కున్నావు?

ఇంకోడు—వాడిపరీక్షలు చేపుతెలుస్తవట. నేను చేపు పూల్లోవుండను.

సిగరెట్లు

మల్లయ్య—నాకొడుకు సిగరెట్లుతాగుతుంటే చూసి శిక్షించాను.

పావయ్య—ఎట్లాశిక్షించావు?

మల్లయ్య—ఇంకో సిగరెట్లువాడిచేత బలవంతంగా కాల్చివా.

ప్రమాదము

గుమాస్తా—నాజీతం ప్రమాదముకావాలెనండి.

వర్తకుడు—అరవై రూపాయల జీత మిస్తుంటే జీవించ లేవా?

గుమాస్తా—జీతం తిండికిమాత్రం సరిపోతుంది. కాని కులాసాగా ఉండడానికి చాలదండి.

వర్తకుడు—అయితే, ఒక ఉపాయంచెప్పుతాను విను. రెండుకోజాలు ఉపవాసముండు. మూడోకోజాన భోంచేసేట ప్పుడు ఎంతకులాసాగా ఉంటుందో, కనుక్కో.

గ్రంథకర్త

రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసరు—నీ డిక్లరేషను ఆసంపూర్తిగ ఉంది.

గ్రంథకర్త—ఎందుచేతనండి?

రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసరు—నువ్వు గ్రంథకర్తవంటావు. కాని నీకు వ్రాయడం చదవడంవచ్చునో చెప్పకపోతివి.

తమ్ముడు

ఒకడు—అమూల కూర్చున్న కరూపి ఎవరండి?

పెద్దమనిషి—నాతమ్ముడే.

ఒకడు—క్షమించండి. మీ ఇద్దరికీ చాలా పోలిక వున్నా, కనుక్కోకపోవడం నాదే తప్పండి.

నెమ్మది

తల్లి—నువ్వు అల్లరి చెయ్యకుండా నెమ్మదిగా కూర్చు న్నందుకు, నాకు సంతోషంగా ఉంది.

బాలుడు—నాన్న చుట్ట తాగుతున్నాడు. చివరవరకు తాగితే, మూతి కాలుతుందో కాలవో అని చూస్తున్నాను.

ఉపన్యాసం

ఉపన్యాసకుడు—నే నిచ్చిన ఉపన్యాసం విన్నావు కద. దానివల్ల నువ్వు లాభం పొందావా?

వర్తకుడు—అమావాస్యవాడు నేను లాభం పొందాయీ చలండి.

యజమాని

ఒకడు—“పురుషుడే యింటి యజమాని” అనే గ్రంథం మీవద్ద దొరుకుతుందా అండి?

అంగడివాడు—కట్టుకథల పుస్తకాలు ఇక్కడ దొరక వండి.

మొద్దు

పిచ్చెయ్య—నువ్వు కుద్ద మొద్దలే ఉన్నావే!

చెట్టెయ్య—కానండి. ఈలోకంలో ఎవరూ పరీక్షకు లు కాదు.

నీళ్లు

డాక్టరు—రోజూ ప్రాద్దున్నా, వేడినీళ్లు తాగుతు న్నావా?

రోగి—తాగుతున్నానండి. వీటినే కళాటలవాడు కాఫీ అంటాడండి.

సంచి

ఒకడు—కట్టుబట్టులన్నీ నాలోపమాడడం లేదండి. నాన్నే హితుడిరో చూస్తున్నానండి.

అంగడివాడు—మీన్నే హితుడు, ఆ గోనెపంచినో వున్నాడేమో, చూస్తారా!

రిపోర్టు

భర్త—నువ్వే నాకు మార్గకాంతివి. నాడుఃఖమునే నే యూలు నీవల్ల మాయమవుతవి. నీప్రేమ ఎన్నడూ చల్లబడదు. నా మృత్యువరకు దయాపూరితంబున ఉండి, కాపాడుతున్నావు.

కొత్తభార్య—ఇది ఎంతానా నీ రిపోర్టు ఏమిటి?

బ్రాంఛీ

మేజిస్ట్రేటు—ఇవ్వారో, చాలా ఎండగా ఉంది. ఏమి తాగినా, చాహంతీరడం లేదు.

స్టేషరు—బ్రాంఛీపరీక్షించారా?

మేజిస్ట్రేటు—బ్రాంఛీ తాగినవాళ్లను చాలామందిపరీ ష్చించి, జరిమానానేకాను.

మాననవ్రం

తండ్రి—నీమూలలు రిపోర్టు చూస్తే ఏదీ బాగాచదవ డం లేదని కనిపిస్తున్నది.

కొడుకు—అన్నీ అబద్ధాలు వ్రాసాను. మాస్టర్లమీద మాననవ్రానికి దావాచెయ్యి. అప్పుడుగాని వాళ్లు దోషకురారు.

ప్రార్థన

బాలుడు—నాన్నా, రొట్టెతినక కళ్లుమూసుకున్నా వేమి?

తండ్రి—భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

బాలుడు—మనం బయటలో రొట్టె కొనుక్కుంటు న్నాముగా, దేవుడిని ప్రార్థించడం ఎందుకు?

కంపెనీ

ఒకడు—మీపూల్లో కంపెనీ పెట్టిన ఆయన, ఎట్లా వున్నాడు?

ఇంకోడు—ఈమధ్య బాగాలేదు. పళ్లుచేస్తున్నాడు.

ఒకడు—జబ్బేమిటి?

ఇంకోడు—జబ్బేమీలేదు. జయిలులో ఉండడంచేత, అన్నీ తినడానికి వీలులేకుండా ఉంది.

చేతిరుమాలు

మేజిస్ట్రేటు—నుద్దాయ నీవద్ద ఏం దొంగిలించాడో చెప్పగలవా? ఈ వస్తువులలో ఏదీ నీదో గుర్తించు.

ఫిర్యాది—ఈచేతిరుమాల నాది.

మేజిస్ట్రేటు—చేతిరుమాలా కేమిలే. ఇదానో నావద్ద ఇట్లాంటి చేతిరుమాలే ఉన్నది.

ఫిర్యాది—అయ్యా ఇట్లాంటివి నావి రెండు రుమాలా లు పోయినవండి.

గారడీ

గారడివాడు అనేక గారడిపదలు చేసెను.

ఒకడు—నా పిల్లవాడు వీటిని అన్నిటిని చెయ్యగలడు.

గారడివాడు—అయితే మీలోపీ ఇయ్యండి.

గారడివాడు టోపీఅంతా కత్తిరించివేసెను.

ఒకడు—ఇప్పుడేంచేస్తా వేమిటి?

గారడివాడు—ఈ టోపీని ఎప్పటిదానివల్లే చెయ్యగ లు. అయినా మీ ఆబ్బాయిని ముందుగా చెయ్యమను చూతాం.

సమీపబంధువులు

ఒకడు—నీకు సమీపబంధువులున్నారా?

ఇంకోడు—నా బంధువులందరూ కాశీలో ఉన్నారం డి. దగ్గరలో ఎవరూ లేరండి.

డబ్బు

ఎల్లయ్య మేడమిండిసింది కాలుకారి క్రిందపడి ఏడు న్తుండెను.

ఒకడు—నీనీచాలో ఇంక ఎత్తుకుంచినది లే, చాలా డబ్బు స్తారండి.

మెచ్చుకోవడం

ఎల్లమ్మ—ఈమధ్య మొగుడిని పెళ్లాం మెచ్చుకుంటుం టే విన్నాను.

పుల్లమ్మ—పెళ్లికి వెళ్లివస్తున్నావా ఏమిటి?

మేస్తరు

పాతమేస్తరురాలేదు. కొత్తమేస్తరు పాతంచేపెను.

కొత్తమేస్తరు—సంజేహలుంటే, ప్రక్కలేయ్యండి.

విద్యార్థి—పాతమేస్తరుగారు ఎప్పుడు వస్తారండి?

గొంతు

పెద్దమనిషి—మీది కొప్పగాత్రమండి. మొన్న మీ పొటవిన్నాను. భాగుండి.

సంగీతపాటకుడు—మీ అనుగ్రహంవున్నది గనుక, అట్లాతెప్పార.

పెద్దమనిషి—నూ, బండివాడు ఎక్కడికో పోయినాడు గాని, మీరు బిగ్గరిగా పిలవండి. విసవడుతుండేమో చూతాము

ప్రకటన

ఏజెంటు—మీ సరకులనుగురించి పత్రికలలో ప్రకటన చెయ్యండి.

వర్తకుడు—నిరు లేకు ప్రకటనచేసేటప్పటికి, వారం కోజాలలో సరకంతా అయిపోయిందండి. ఏమీ మిగలలేదు. ఇం కోసారి నాకరకోసం ప్రకటనచేసేటప్పటికి, ఎవరో జొరబడి ఇవవపెట్టి ఎత్తుకుపోయినారు.

కలం

అంగడివాడు— ఈకలంకొంటే, పురుషాంతంవరకూ గడుస్తుందండి.

పెద్దమనిషి—నాకు ఏదైవీవువున్నయి. అంతకాలము పనికివచ్చేకలం కొంటే, దండగకాదా?

కీర్తిశేషులగు చల్లపల్లి జమీందారుగారు

కమ్మమహాశాయకు లొకరి నెంబడినొకరు స్వర్ణములొట మహావిచారము. గోపాలకృష్ణయ్యగారి మరణమునకై తమ మన్న మమ్ముల చల్లపల్లి జమీందారుగారి మరణము కురిత విచారగ్రుణుల జేసినది. వట్టపరీక్షయందు త్రిప్పులై, కాపరసభకు అరువత్సరములు మెంబరుగనుండి పలువిధముల నేవచేసిన కమ్మ జమీందారు డీయనయే. కమ్మమహా సంఘమును సాపించి పలువత్సరము లాసంఘమునకు అధ్యక్షులై సాధ్యమగు నేవనెల్ల జేసిన నాయకశిఖామణి. కమ్మమహాసభలకు అధ్యక్షుడై తమ ఉపన్యాసములందు మహాన్నతభావముల వల్లడించి కీర్తిని సమపాదించిరి. రాజకీయజ్ఞాన మపారము. అనేక విష యములందు పార్టీ నాయకులతో నేకీభవించక తమ స్వకీయాభి ప్రాయమునే నిర్భయముగ వల్లడించి బుద్ధివక్రలతను వల్లడించిన శూరుడు. కమ్మవిద్యార్థులకు వీలుగునపుడెల్ల సహాయపడి వారి పురోభివృద్ధికి పాటుపడెను. వీరిమరణమునకై వగనుచున్న వార లకు మాసానుభూతి నివధముగ జూపుచు వారియాత్మకు భగవం తుడు కాంతినొసంగుగాక యని ప్రార్థించుచుంటి.

ఆ. రామనాథం

తెక్రటరీ, కమ్మసంఘము.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డు

అధ్యక్షునియొన్ని కతు ప్రభుత్వమువా రంగీకరించుట

రాజంపేట తాలూకాబోర్డు

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఉదక మండలం, జూలయి రి: రాజంపేట తాలూకా బోర్డు (కడపజిల్లా) అధ్యక్షునిగ ర్తావరణముగారిని కరిగి నియ మించిరి.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు వచ్చి ఎన్నికకు విడిచిపెట్టుటకై ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి.

పైకా రాజంపేట స్థానిక ప్రభుత్వమువారు భాయన రచివందున చిఫ్ ఇంజనీరు (ట్రాంసుమిషన్) స్థానిక గూర్చి మరకుగ వనిశేయుమన్నాడు.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ

నాగపూరు, జూలై రి: మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ తిరిగి ఆగస్టు 15 వ తేదీన జరుగును. నెమరు కమిషను ఉప సంఘము ఎన్నుకొనుటకు తగుదల గాట్టు జరగవచ్చును.

గత మూడుశోబలనుండి ఎడతెరిపి లేకుండ వ్యవహారము చున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

వాతావరణస్థితి

1928 నల జూలై నెల 3-వ తేదీ మంగళవారము

మధ్యరాష్ట్రము	గత 24 గంటలలో ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	వాతావరణము
గోపాల్ పూర్	89	78	...	6.4	— 0.8
విశాఖపట్నం	89	80	...	3.1	— 2.2
కాకినాడ	98	76	0.1	1.7	— 3.7
మచిలీపట్నం	97	80	...	1.2	— 3.9
కర్నూలు	95	75	...	5.7	+ 2.8
అల్లూరి	91	77	...	1.0	— 1.0
అనంతపురం	2.1	— 0.8
కడప	95	80	...	2.4	— 0.8
నెల్లూరు	97	82	...	1.1	— 0.4
మద్రాసు	99	88	...	0.8	— 2.0
కడపూరు	97	80	...	2.8	+ 0.4
గోపాల్ పూర్	94	76	...	8.8	+ 0.
కోయంబూరు	89	72	...	0.4	— 1.4
కరూణాపట్నం	96	80	...	1.8	— 0.8
నాగపట్నం	99	88	...	0.8	— 1.2
మధుర	97	81	...	0.1	— 1.5
బాంబే	90	82	...	0	— 0.2
తిరునల్వేలి	0	— 0.6
తిరువేంద్రం	88	76	...	14.8	+ 0.1
కాశ్మీర్	88	74	0.8	24.7	— 6.6
కాలికట్టు	86	72	0.8	30.5	— 6.7
మంగళూరు	88	74	1.0	29.2	— 11.9
చెన్నై	88	67	...	8.4	+ 0.1
మేరకా	68	62	0.6	23.5	— 7.8
కాశ్మీర్	62	52	...	2.5	— 1.9
కూనూరు	72	58	...	0.9	—

సర్కారులు: కాకినాడలో 0.1" వర్షించెను. ముంబయి విస్తారముగ నున్నది. కాకినాడలో అద్భుత ఎక్కువ. మచిలీ పట్నములో తక్కువ. కాకినాడలో వగటివడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

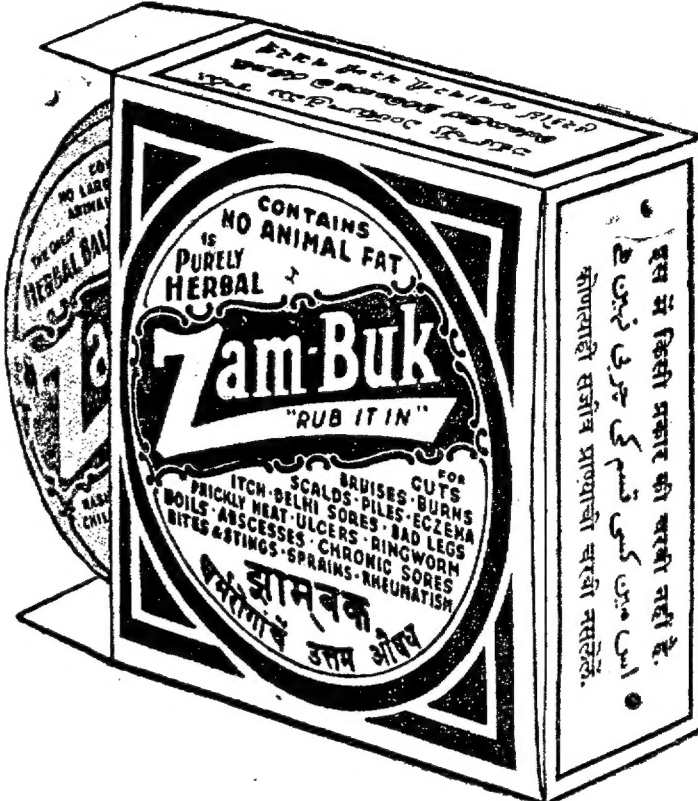
డెక్లినే: ముంబయి విస్తారముగ నున్నది. కడపలో వగటి వడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూరుకు: ముంబయి విస్తారముగ నున్నది. అద్భుత తక్కువ. మద్రాసులో వగటివడిమి 2 రాత్రివడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, కడప జిల్లా వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

అమూల్యమైన మూలికల సారముచే
చర్మవ్యాధులను మాన్పుట.

ఉపశమనము గలిగించి
కుల్లనీయక గాయములను మాన్వశక్తిగలది

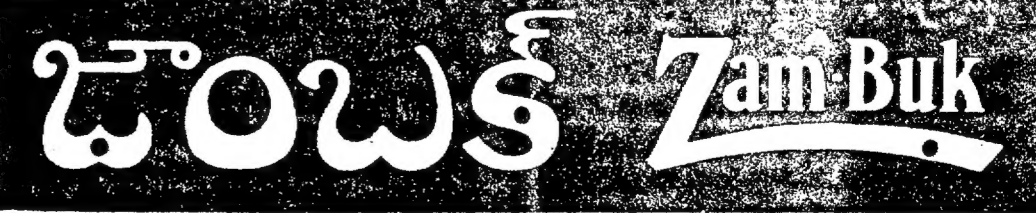
చర్మవ్యాధులను, గాయములు మొదలగువాటిని నయమొనర్చుటకుండు బాంబక్ మిగుల ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నది. అరుదుగాదొరకునట్టి అమూల్య మూలికలచే కాశ్రీయముగా విశ్రమమొనరునలన, త్వరలో మాన్వశక్తిగలిగియున్నది.

బాంబక్ కడునిర్మలమైనది. చర్మమునకువయోగించినచేటనే లోభాగములకింక, వ్యాధిములమును పెకలించినచును. విషక్రిముల సంహరించి చెడలనడిపించును బాధనకలిపించి మాన్వరూపిండును. సూతన చర్మమును చేకూర్చును. తయారుచేయునప్పుడు బాంబక్, కేతులతో ముట్టుకొనబడదు యుల్కోర్స్, యెగ్జిమా, లోమరు, గాయములు అల్సర్స్, గడ్డలు మొదలగు దీర్ఘ వ్యాధులను నయమొనర్చి సంప్రీతిగలిగించెను. చర్మమును క్రుల్లనీయక, కాపాడునట్టిదియే.

జంతుక్రొవ్వ రహితమైనది.

బాంబక్ మందులంగళ్లన్నిటియందును దొరకును వెల డబ్బీ 1 కి ర. 1/- పెద్దది ర. 2/4.

వశేంట్లు:— దాదా అందు కో యస్పనేడ్, మద్రాసు.

కలెక్టరులసభ

గవర్నరుగారి ప్రారంభోపన్యాసము

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఉదక మండలం, జూలై రి: జిల్లా కలెక్టరుల వార్షిక సభ ప్రారంభోపన్యాసమును గవర్నరుగారు సెక్రటేరియంటునందు నేడు మధ్యాహ్నము మొనరిరి. 15 గరు కలెక్టరులు మాత్రము వచ్చిరి. సభ యావరముంతయు జరుగును. పరిపాలనావిషయ మలగూర్చి చర్చింతురు. మువ్వరు మంత్రిలును ఒకవిశాఖాధికారులును సభకు వచ్చియుండిరి. గవర్నరుగారు సభ్యుల నాహ్వానించుచు యిట్టి సభ లితివరకు చాల యుపయోగకరముగ నుండెననియు యామందుగూడ నుండగలననియు సభ్యులు కార్యక్రమమును జాగ్రత్త పరిశీలించి తగునిర్ణయముల గానింపవలెననియు హెచ్చరించిరి.

వైకరాస్థీము అంగీకరింపబడుట

ప్రభుత్వమువారు వైకరా అస్థిరీస్థీమును అంగీకరించిరి. 12 లక్షల ఖర్చుతో నీలగిరిజిల్లాకు విద్యుచ్ఛక్తిని యిది ప్రసాదించును వైకరా జూపాతములు మరల్చి 1000 నుండి 1500 గ్రామములకు విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయుదురు. మొదల నస్థీములందు కట్టవలసినవిగూడ యీ శక్తి వినియోగింపబడును. ఉదక మండలమువారు లేయాకు తోటవారును కోర్కెనచో వారికి గూడ యీ శక్తి సరఫరా చేయబడును.

జయిశ్వరిపొర్లు

జయిశ్వరి పరిపాలనా వార్షిక రివీడియందు జయిశ్వరిలో నగలుసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నదనియు, నేరములును, విచారణ కాని ఖైదీసంఖ్య అధికమగుచున్నదనియు, ఎక్కువమంది జడ్జిలను నియమించుచునెనియు సూచించబడినది. వాయిదాబడు పరిగ వేయించుచుండిన పోలీసుని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు. ఇనస్పెక్టరు జనరలుగారి పరిపాలనను మెచ్చుకొనిరి.

మదరాసువార్తలు

మదరాసునందు మరణాంఖ్య:—గత జూన్ 30 వ తేదీలో అంతమగు వారమున మదరాసు నగరమున కలరా వలన 9 గురు, మళూరియల 4 గురు, టైఫాయిడ్యురమువలన 2 క, మలేరియావలన 22క, తదితరజ్వరమువలన 26 గురు మరణించిరి.

శ్రీపాదసారథి దేవాలయము ననమ్రో:—నిన్నటిపత్రికలో ప్రకటించిన దేవాలయమున పనివాగు 70 నుండి పన్నె కట్టి దేవునిపట్టికి మోయవచ్చునని ప్రకటించిరి. దేవాలయోత్సవముల కెదుట సత్యాగ్రహమున పలువులకు కన్నువూరగాయ యేర్పాటు చేయుచున్నారట.

డా॥ లక్ష్మీపతిగారి స్కాలర్‌షిప్పులు:—అల్లోపేతిక వైద్యము పట్టినవలయు పాఠుగా ద్రుయ్యేలు లకు డా॥ లక్ష్మీపతిగారి రీయడలచిన స్కాలర్‌షిప్పులు పంప త్వరమున ఒక్కొక్క విద్యార్థికి రూ॥2000 గాని యిదివరకు వత్రికలందు ప్రయోచించిట్లు నెలకు రూ॥ 1200 గాని డా॥ లక్ష్మీపతిగారి వ్రాయుచున్నాడు.

తిరుచనాపల్లి దేవాలయమున సత్యాగ్రహము:—కె. ఎన్. కన్నప్పర్, తె. ఎన్. రామకాళి, దండపాటి పి. లైగాడ్ రామభద్ర దేవాలయమున తిరుచనాపల్లిలో సత్యాగ్రహమున పల్లెటకు బోయిరడిచిర్ర అసత్యము. బహుళ: ముందువారమున గావించబోయెడి సత్యాగ్రహమునకు నోటిను యిచ్చుచున్నాడు.

మొహరం విశేషము:—మొహరం ఉత్సవము నాటి అఖండమన కాచర్ మొహిదీన్ అవనాతకు పులిశే మునున ధరించి మన్నుడిగర్ అమరు నకస్సాగ్గా క్రిందపడిపోయి చనిపోయెను. సుందెబ్బులన మరణించిట్లు తెలియచున్నది. శివశివ ఆంగవునాయక కిధి ముంగుగు మసీదు నందు పొలికెట్టిరి. పట్టాపరిపాదులలో కార్పొరేషను ఆలో గాధికారిగారి నెలపులేది పాతి పెట్టిరిగనుక కార్పొరేషను ఆలో గాధికారిగారు న్యాయపట్టుకైన వర్తను తీసికొనట కుద్దేరించినారు.

ఒక దారుణకృత్యము:—గతవారమున ఎర్రగుట్ట అను రయిల్వేస్టేషను లెవెల క్రాసింగువద్ద దేహమునిండ గాయములు తగిలి యొక హిందువుడు పడియుండెను. ఎవరో ఆ తనిని చూచి అనుపత్రిక గొనిపోయిరి. ఆతడు మాట్లాడలేక పోయెను. ఆనుపత్రికలో మూడుదినములందైన తరువాత కాతడు మరణించెను. ఎవరో యాతనికి ఇటువంటి దారుణకృత్యమున చేసిరిని పోలీసువారు దర్యాప్తు చేయుచున్నారట.

రాకపోకలు:—డెబిల్ట్యా. జి. మాల్వనర్త చీఫ్ ఇంజనీరుగారు, ఎ. డెబిల్ట్యా. బార్నెస్ గారు నేడు ఉదయము మదరాసు చేరిరి.

ఎస్. ఎల్. వేటరుగారు బళ్లారికి, డి. ఐ. టి. రంగాచారిగారు బెంగళూరునకు పోచి. ఎం. హుస్సేన్ గారు ఉదయమండలమునకు, సి. ఆదివారాయణచెట్టిగారు, ఒ. కొండస్వామి చెట్టిగారు కో. ఎం.బత్తూరునకు గతరాత్రి యేగిరి.

ఆర్. ఎల్. కె. నందరం న్యవసాయపు అసిస్టంటు డైరెక్టరుగారు నేటి ఉదయమునకు మదరాసు వచ్చిరి.

గృహలక్ష్మి:—చెన్నపురిలో దాక్టరు కే. ఎస్. శేషగిరి సంపాదకత్వముక్రింద వెలువడుచున్న యా నువ్రసి ద్వాంధ్ర పత్రిక చాపపత్రిక రి న సంచిక జూలై నెలలో వెలువడినది. దీనిని కృత్జ్జితో న. దుకొంటిమి. ఇందు 19 వ్యాసములను ఒకే త్రివర్ణపటము (ఉమార్ ఖాతుం)ను రి ఛాయాపటములను కలపు. సంగీతమును గూర్చి శ్రీయుత శర్మపాదరులును, శ్రీయుత ఛోండ్లో కేశవ కార్త్యగారిని గూర్చి శ్రీమతి లలితయును వ్రాసిన వ్యాసములను కథలు నవలలు మున్నగు నవియును కలవు. పాలు చందా వాయిగు రూపాయలు నలయు వారిటుల వ్రాయవలెను. మనీజరు శేషకుమారం, ఎన్నార ఘదరాను.

ఒక వి. సి. ఎస్. అధ్యక్షి:—కె. ఎం. నందరం అనుక వి. సి. ఎస్. అధ్యక్షిగాను ఎంగ్లండులో బాటని అనన్యపరీక్షయందు మొదటివారుగా పాల్గొమునని తెలియుచున్నది. వీరు వలసవారు నివాసులు వి. జి. రామస్వామి అయ్యగారి పుత్రులు.

మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రకటనము:—ఈ నెల 2 తేదీనుండి విశేష ప్రయోజనములకు పాల్గొనుచున్న మదరాసు కలక్టరుగారు యాయానియు, ప్రభుత్వ న్యాయవాళు కార్యద్యగా రిచ్చెదరనియు నిందుమాలమగ తెలియచేయబడినది.

సెంటు తెరోసియస్ చర్చిలో దొంగతనము:—నంగల్ బాగ్ మనందు గల సెంటు తెరోసియస్ చర్చిలో దొంగలు జొరబడి గత శనివారమునాడు కొన్ని వస్తువులను దొంగిలించిరి. అందుగల పూర్ బాక్సులలోనున్న సామగ్రిమాడ అవ వారింది. గతి ఆవారమున పలు ఇన్స్పెక్టరు గణపతిగారు ప్రెసాబిటరియన్ నోక ఆంగ్లమున బార్ని ఫెలిక్స్ పాచీస్ అను నాతిని అరెస్టుచేసిరి. ఈ ఆంగ్లముడు ప్రెసాబిటరియన్ చర్చిలో దొంగిలించబడిన వస్తువులను అయ్యుచుండుట జూచి బాల్మీను పలు ఇన్స్పెక్టరు గారు అరెస్టుచేసిరి. దర్యాప్తు ఇంకను జరుగుచున్నది.

వండలూరు మోటారు ప్రమాదము

ఒకరు మరణించిరి. అనేకులకు దెబ్బలు తగిలెను
మదరాసు చెంగల్పట్టు మధ్య కోమ్మూడ వండలూరు నేమనవద్ద నిన్నుకొక మోటారు ప్రమాదము జరిగి ఒకరు మరణించి, చాలమంది దెబ్బలుతగిలెను. మోటారుబక్సు డ్రైవరును అరెస్టుగాంచిరి.

వి. ఎం. సి. పి. 288 కు గల మోటారుబక్సును ఆగస్టీను అను డ్రైవరు గాలివేగముతో పడవుమండగా వండలూరు రైలు స్టేషను వద్ద కోమ్మూరు తిరుగుటలో వెనుక నందు ఇరుగు దిగివాయి మదరాసు బట్టలనరకులగు రావు పులుచెట్టి అవనాతకు వెంటనే మరణించెను. పలువురు కోమ్మూరు ప్రక్క పడిపోయిరి. వారికి దెబ్బలు తగిలెను. అందు జొంబాయి మిలిచిరి ఇంజనీరును కర్మినునందుడు లక్ష్మీనారాయణనాయకుగారికి వారి తమ్ములగు పి. వెంకటరామనాయకుగారికిని గాధముగాయములు తగిలెను.

పోలీసువారు వెంటనే దర్యాప్తుచేసి డ్రైవరును అరెస్టుగాంచి గాఢములు తగిలినవారిని ఆసుపత్రికి బంకిరి.

ఆఖిలభారత టెలిగ్రాఫ్ ఉద్యోగుల సంఘము

మదరాసుశాఖవారి సమావేశము
ఆఖిలభారత టెలిగ్రాఫ్ ఉద్యోగుల సంఘమువారి మదరాసుశాఖవారు ఈనెల 1 తేదీన మదరాసులో ఎం. కె. ఆచార్య ఎమ్. ఎల్. ఎ. గారి యధ్యక్షతక్రింద నొకసభ గాంచిరి.

ఈసంఘమువారి కమ్యుటరు డెయ్యపు నొకనివేతికను సంఘకార్యద్యగా నుగవిరి. ఆనరత్ పర్యయనకు తరిఫీదుచే యాట ఆంగ్లముండియన్ పాఠశాలలందు నేమనవర్తిను (తక్కువవేతిము)ను తరిఫీదుచేయుట వంగరాష్ట్ర పాఠశాలలందు ను జరుగుచుండుట నిసంఘమువారి రాక్షేంధి. ఈపద్ధతివితో లగించి పోలిపోతులను గాంచి ఎం. దుత్తీలను అధ్యక్షులు తగిన ప్రమాదముల నియంత్రణమును తహాలగుచున్నారె. టెలిగ్రాఫ్ గుమస్తాలకు ఒక టెన్సీలు జీతమున నండగూడదని యు అనివేదికయందు గలదు.

ఈసంఘమున కధ్యక్షులుగానున్న వారికి తగినసహాయమును చేయవలసందుకు అధ్యక్షులు ఎం. కె. ఆచార్యగారు ఒగవిరి. బహిరంగముగ క్రొత్తనారిని యావర్తినునందు చేర్చు కొందుమని ప్రభుత్వమువారి దివరకు వాగ్దానముపగినను ఆచరణకుండు దెట్టుకుండుట మిక్కిలి విచారకర మనియు తెలిసి తేలుల ననుసరించి ప్రమాదములను గావించవలెనని ఈ సంఘమువారు గోరుట న్యాయపరమృతమనియు, అధ్యక్షులు నుడివిరి. క్రిందపదలేక యీ సంఘమునకు పాపాపాపడెనని యధ్యక్షులు దెలిసిరి. అంతలో నాటి పథ అంతముండెను.

దేవునుగూర్చి ఒక ప్రశ్న

ఇది బట్టలను తుభ్రపరుచు నొకపదార్థము
దీనినిగూర్చి ఆంగ్లప్రతికలో నిటీవల ప్రకటించబడెను. గాని యిది యెచట దొరుకునో నెలయేమా తెలియలేదుగాని తెలిసినవా రివరముల నీపత్రికామాలమున తెలుపగోరెదను.
ఒక పాఠకుడు,

మలయాదేశమున భారత కారికులు

నిమ్మ జాతుల గొల్ల కార్యదర్శిగారి యభిప్రాయము
ఎ. హెచ్. మకరాత్తు, నిమ్మ జాతుల గొల్ల కార్యదర్శిగారు మలయాదేశమునందొలను పంచారము సపి ఇప్పుడు మదరాసునచ్చిరి. వీరు మలయాదేశమున చాలకాలము నివసించి భారతకార్యక సమస్యను చాత్రితతో గమనించిరి. వీరు ఈదేశమునకువచ్చి యావివయమున ప్రభుత్వోద్యోగులలో ననేకులతో సంప్రదించిరి. మలయాదేశమున జీవనము పరిచున్న గుజయములను గురించి విపులముగా చెప్పి భారతకార్యకలం హేముగా జీవించుటకు వలయాదేశమును జూచుచున్నది తెలిపిరి. అప్పుటికితోడ్పడితి అనుమానమైనది చెక్కుటకం నె నితరమేమియు చెప్పజాలమని వీరుచెప్పిరి. వీరు మదరాసులో కొలదిదినములుండి నిమ్మలు బాట్టనోపా కేగదగు.

మొహరంపండుగ ఆర్యసమాజము

గత జూన్ నెల 29-వ తేది శుక్రవారముతో అంత మొందిన మొహరంపండుగ యీ నగరములో హిందూ సంఘముయొక్క తక్కువవారివారిచేత ముఖ్యముగా జరపబడినది ఈ పండుగలో మునుగా గమనింపదగిన ముఖ్యమయ మిది యొక్కటియే. వీరు తమ శరీరులపై నలుపురంగు బూసికొని అనేకవిధముల శాట్యములందు బూతుపాటలను బాడుచు నిరవరాధుగు శ్రీపురుషులనేకులకు వినుగుబుట్టించుచు తమ స్వంతములయొక్క పేరును చెప్పిట్లుటకు తమకు సాధ్యము గునంతవని జేసిరి. రాత్రులందు రాసుకు జాదము వ్రాంపధిక్షణము మున్నగు నామార్గములతో దేవుని యెదుట నిజముగా పాపమునర్పనవారయిరి. కావట్టి మద్రాసు ఆర్యసమాజములు ఈ యనర్థమును సహింపజాలక సమాజము యొక్క నూత్రి ముల గూర్చి యు హిందూ సంఘముయొక్క ప్రస్తుతవర్తమానముగూర్చియు, ప్రజాత్రబోధముగావించు విశేష శ్రద్ధబూచిరి. మూఢవిగ్రహారాధన మాంపధిక్షణము, యీ రెండును ముఖ్యముగా ప్రస్తుతించవలసగు కారణములయొక్కరెంపి రూపుమాపినే గాని, అంధకారము తొలగి దేవు వెలుతురు మునుపుండు గోచరింపజాలనియు ఆర్యసమాజములు ప్రజలకుబోధించిరి. మొలుపిడి, 388 నె. 11వద్దనున్న సమాజమండరమునందును, వీరులందున, ప్రజలగుమి గూడు యితరప్రజలయందును, నగ హైకోర్టుచి, లోను సేగ్మో, పీపిస్సపాక్ష, చూత్రైహైకోర్టు, మన్నగపలము లందును, 24 వ తేది మొదలు పండుగ ఆంత్రిడి న మునరకున, సమాజములు ప్రజలకు బోధించు యంతములు చాల ఉత్తేజమును గొల్పినవి చెప్పవలసి యున్నది. తదితము, తెలుగుభాషలలో, 25,000 కరపత్రములు విరివిగా పంచిపెట్టబడివి

ప్రాధేయ ఆర్. వి. నాయకు, శ్రీయుతుల శ్రీకృష్ణా జె. సి. ఆర్య (పంజాబు) పి. గోపాలకృష్ణ గార్లు ముఖ్యోత్సవ న్యాయము నొసగిరి. “మీరు హిందువు లేనా” యను ప్రశ్నకగల తదితర కరపత్రము అనేకులచే నాతురతతో జరుపబడెను.
మద్రాసు, 2-7-28. } “ప్రత్యక్షసాక్షి.”

ఖర్గసరంకర్తాగారములు

మూయుబడుట
సాంఘిక ద్వేషము తగ్గలేదు
గవర్నరు అధికారులు సంప్రతించుట
కలకత్తా, జూలై 30:—ఖర్గసరంకర్తాగారము యొక్క సాంఘిక ద్వేషము చల్లాలేదు. నన్నును కొన్నియందు కాలాపడినవి. కొట్టకొనుట లూటీలు యొక్కను ఒకగుయనేయున్నవి కర్తాగారములు మూసియొండుడెను. పరిహారము యొక్కపడి చివావులకు భయపడుచున్నాడు. 144 నెక్సు ప్రయోగించబడెను. ఉధియసంఘములమధ్య సభ్యులగుచున్నట్లు నాడుకులు యత్నించుచున్నారట.

గవర్నరుగారియందు
గవర్నరుగారు రైల్వే సినియ అధికారుల గూడి సమ్మె పరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించిరి తెలియుచున్నది. మూర్ఖుడెండి యారైల్వే ఏజంటు హోరాజిల్లామెంట్లీలు పోలీసుఇన్స్పెక్టరు-జనరలు ఎచ్చియుంకిరి.
విరుగుడికి మంచి విధులలో ప్రజలు గుమిగూడునూడవని మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువుజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి ననాతన హిందువుల మహాసభ
బొంబాయి, జూలై 2:—కారాచా వివాహమొనర్చియ కాననమును ఖండించుది గోకులవాధుమహారాజ్ గారి అధ్యక్షతను ఒక సభజరిగెను. ఈజిల్లు హిందూమత సుక్రిములకు విరుద్ధముగాన కానసభ ఒప్పుకొనినను వైసభాయుగారు కి సమ్మతినివ్వరాదని తీర్మానించబడెను.

దేవదాసివృత్తినుండి అనాథ బాలికలను కాపాడుదు

(శ్రీ)మతి డా॥ ముత్తలమ్మిరెడ్డిగారి విజ్ఞాన పాపమొకరిని పనిబాలికలు తమ కాలక్షేపమునందు చేపట్టినట్టి ప్రత్యేకపరిష్కారమును చేపట్టినట్లుగా శ్రీమతి డా॥ ముత్తలమ్మిరెడ్డిగారి వారు దుర్మార్గులను మనచేపుల సోకునపుడు మన మనములతో నుద్బవించు శ్రోధావేళను నెవ్వరు పరిపరగలరు?

ఇంతకంటే నెక్కువయిన నీతికరమగునట్టియు, మర మగునట్టియు, ఆస్వాదముగనునట్టియు, శ్రేష్ఠకార్యము నెవర యిన నూహించగలరా?

పదియేండ్ల ప్రాయముగల పనిబాలిక యొకతె, కల్లి దండ్రులు గలిగియున్న, ఒక దేవదాసీలన పంపబడి యీ ఘోరవృత్తికి కేటగియి బొందుచున్న దురవస్థనున్నదని మద్రాసులో నొక దేవాలయమునకు బ్రస్తవించుచు యొకపుర వాసి యొద్దనుండి బాలిబుట్టించు బాబాకటి నాకుచేసెనని, దే వాల య ము యొక్క యితర బ్రష్టిలకు యీ దురస్థాయము చెప్పబడగా వారదానిని బ్రత్యక్షమచేయ కుండుటయేగాక దేవాలయముయొక్క పూర్వచారమున కికా ర్యము అనుకూలముగానే యున్నదని దానిని సమర్థించినగూడ యాబాబులో వ్రాయబడియున్నది. బాబువ్రాసిన యితరు తన తోడి బ్రష్టిలచే సమర్థింపబడిన యొకమకార్యమును పోలీసు కమిషనరుకు తెలిపి కమిషనరుకు తాను వ్రాసిన బాబుయొక్క ప్రతినిగూడ బాకవియున్నాడు. పదియేండ్ల, బేపుని సన్నిధి లో నిట్టి యవినీతికరమగు వృత్తికరకు బాలికలకు కేటగి యొనగు దురలవాటుకంటే నెక్కువ యవనిత్రకార్యమొకటి మనలో నెవరయిన నూహించగలరా?

ఈ దురాచారము నొక మతాచారముక్రింద సమర్థింప మన విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులలో కొందరుగూడ బూనుచుం డుట మరల విచారకముగు విషయముగాదా?

ఇట్టి బాబులు కట్టకేరర ప్రాంతములనుండి గూడ నా కెన్నియో చేరియున్నవని ప్రజలకు తెలుపుటకు నీవీయనకాశ మను దీపికానుచున్నాను.

అనేక దేవాలయముల యొక్క బ్రష్టిలు తమ వ్యంత పెంపకపు బాలికలనుగూడ యీ సీచవృత్తి కేంద్రమున తయారు చేయుచున్నారో అయా ప్రాంత ప్రముఖు లీ కార్యమున కేవి ధమున సాయపడుచున్నారో ఈ దురాచారముయొక్క య నరములను దేవదాసీలకు బోధింప కొందరు సంస్కారప్రియులు గావించుచున్న యర్హులు కేంద్రముగా నీ ప్రముఖులు ఆలంక ముగల్గించుచున్నారో యీ బాబులయందు పరిపరబడియున్న వి. పదియేండ్లు, తొమ్మిదేండ్లు ప్రాయములు గల బాలికలిద్దరు పట్టకేరర ప్రాంతమునుండి రెండుదినములక్రిందట నే నావృత్తికి బే టెరి. పీరినవరకే దేవదాసీవృత్తియందు బెట్టబడిరి. దేవదాసీ తీవితమందలి ఘోరములను, ఆ ప వి శ్రే త ను, గ్రహింప గలుగునంతటి పదునైన పీరికిరాలేదు.

కొందరు జమీందారుల స్త్రీలు, తమకు ప్రాధుబోవుట కుగాను, బీదకు సంసారకుటుంబములకు చెందిన బాలికలను విశేషధనమిచ్చి కొని, గారాబముతో పెంచి, తమకుటుంబదేశతల కర్పించి, తమపురుషుల బంధువులయొక్క యుంపుడుకలైలుగా జేయుచున్నారని, కొన్నిచోట్లనుండి నాకు వార్తలవచ్చు చున్నవి. సంసారస్త్రీలు చెడిపోతుండుటకుగాను, యీ దేవదాసీ సంఘము దేవతలచేతనే నిర్మింపబడినదని కొందరిచే దలంపబడు చున్నది. కాని, ఆస్వాదపడతల మాలమున న్యాయము లభించుటయెట్లు? స్త్రీ సంఘములో కొంతభాగమును, యెంతి సస్యభాగమునయినను, అవమానముల పాలుగావించుచు మన స్త్రీలకు మానముబోధించుటగాని, మన స్త్రీసంఘము యొక్క శిలము నభివృద్ధిజేయుటగాని, మనకెట్లు సాధ్యపడ గలదో ఆట్లనర్హులవలన మనము నీతిన రక్షయొక్క యూ లనూత్రములను విడనాడుటయేగాక, మన యాత్మనుగూడ నవ నిత్ర మొనర్చుచున్నాము. మన ప్రజలకు తమ యజ్ఞానాంధ భావములను మానవస్వభావ తత్వమును గ్రహింపబాలక, వ్యక్తు లక్ష్య, వ్యక్తులనుండి కిటుంబములను, కుటుంబములనుండి బాతు లక్ష్య, గూడ నాశనము గావించుచున్నారని, నా గ ర క ప్రశంసము నేడు కనుగొనగల్గుట యొక శుభసూచనముగాను న్నది. కాబట్టి యిప్పుడెందులకు మనము కేల్సాని అంతర్జా తీయసమితి (లిగ్ ఆఫ్ నేషన్స్) యొక్క మార్గముననుసరిం చి, మనరాష్ట్రములో నీ దురాచారసమస్యను కలిగ్సరించుట కొక కమిటీ నేర్పాటుచేయవలసినసమయ మింకనురాలేదా? శ్రీమతి సరోజినీదేవి ఆఖిలభారత సంఘసంస్కార మహాసభ యొక్క గత సమావేశములో నుడివినట్లుగా

“ఒక్క స్త్రీయయిన నవమానింపబడినయెడల దేశము యొక్క యశస్సు స్త్రీ ప్రపంచముగూడ నవమానింపబడినట్లే” కా బట్టి యీ విషయమున దేవదాసీల సంస్కారమున కుడ, ప్రజాప్రభుత్వమునకుగూడ నొక్కసారిగా లీ ప్రత ఛారము సంబంధపడవలసిన యవసరమున్నది. ఈ విషయమున హిందూసంఘ మింకను అత్యధునాటు పాడెగాదు.

భారతస్వాతంత్ర్య ప్రారంభసంగ్రామము

బ్రాహ్మోనీ సహాయార్థము వ్యక్తిశాసనోల్లంఘన మాచరింపుడు

అన్యాయ గారికి శాస్త్రాలసింగు గారి లేఖ

ఆఖిలభారత కాంగ్రెసున కభ్యుత్థులగు డా॥ ఆన్సారీ గారికి సర్కార్ కార్యాలయమున గారు యీ క్రిందిలేఖను వ్రాసిరి. బ్రాహ్మోనీ ప్రజలు భారతదేశ స్వాతంత్ర్య ప్రారంభసంగ్రా మము గావించుచున్నారని తలంచెడి భారతీయులందరూ యీ సంగ్రామమున పాల్గొనుటకు సిద్ధముగా నుండవలెను. బ్రాహ్మోనీ సమర మట్టి రంగమును సమీపించినది. ఇంతవరకును మనము సభలను జరుపుట, చందాలు వసూలుచేయుటతో కాలమును గడపితిమి. ఇప్పుడు మనము చేయవలసినది కార్యరూపమును దాల్చునలెనని నాతలంపు

కార్యక సమ్యేలందు తమకు పరిగా సంబంధించిన తది తర కార్యకసంఘములుగూడ సమ్మేదానలయెడల తమకు గలుగు సానుభూతిని వెల్లడించుట కెట్లు సమ్మేకట్టుచున్నారో యా రిధిని బ్రాహ్మోనీ రయతులకు మన సానుభూతిని తెలుపుటకు వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమును గావించుట అవసర మని యీ, ఇ య్యది బ్రాహ్మోనీ సమరమునకు విజయమును చేకూర్చగలదనియు నానమ్మకము. ప్రస్తుతసమయమున ప్రజాసమాహార శాసనోల్లం ఘనము చేయుట అపిశేకము. కాని బాతీయోద్యమ ప్రాబల్య మునకుగాని బ్రాహ్మోనీ పన్నుల నిరాకరణోద్యమవిజయమునకు గాని కాంగ్రెసువారు కొందరు వ్యక్తులు శాసనోల్లంఘనమును

గావించుట కనుజ్ఞ నిచ్చుట అవసరమని నేను నమ్ముచున్నాను. నీతిబాహ్యముకానటువంటి కొన్ని భూమిగన్నులు, రాజకీ వ స్తులు మున్నగువానిని మనలో కొందరు చెల్లించక శాసనోల్లం ఘనము గావించవచ్చును. బ్రాహ్మోనీ ప్రజలు వారి యాద్యయమువా రే కొనసాగించుకొనెదరని యూహకొనుటకంటే తదితరరంగము లందును దేశీయు లిట్టి శాసనోల్లంఘన మాచరించినచో ప్రభుత్వ మునాకు మన గుణరాతీసోదరల కోర్కెలను శ్రీఘ్రమున సఫల ము గావించెద రని నాముఖ్యాభిప్రాయము.

కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ జరుపవలెను

నేనుగావించిన మాచనముగరించి మీరు క్షణతొ నాలో చించి దానిని అవరణయందు తెట్టుటకు తగినమార్గములను కను గొని నిర్ణయించుటకు అవకాశమున కాంగ్రెసు కార్యనిర్వా హకసంఘ సభను సమావేశపరచెదరని నేను నమ్ముచున్నాను. ఈవిషయమున విపులముగ చర్చించుట కవసరమైనచో ఆఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘ సభనుగూడ జరుపవలెను.

మ.రా.—బ్రాహ్మోనీవిజయమున బొంబాయిగవర్నరుగా రికి భారత వర్తకసంఘమువారికి మధ్యజరిగిన రాయబారములు విఫలమైన వని నాకు బాగుగా తెలిసి యావిషయములగుర్చి నేను వ్రాయలేదు.

ఎస్. ఐ. రైల్వేపనివారిసమ్మె

కొళందైగారి ప్రకటన

రాయచూర్, జూలై 1:—ఎస్. ఐ. ఎస్. రైల్వేపని వారి యూనియన్ కార్యదర్శి డి. కొళందై గా క్రిందిప్రకటన పత్రికల కంటిరి.

శ్రీమహాత్మా గాంధీగారి సాత్విక నిరోధపద్ధతిని ధైర్య ముగా నవలంబించినందులకు మిమ్మెతయు నభినందించవలసి యున్నది.

మీసమ్మె ధర్మమైనదనియు, మిక్కిలి అవసరమనియు నేను నమ్ముచున్నాను ఆంగ్లేయుల నిర్వాహకత్వమును తగ్గిం చుటకు ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యవాదులను సాహుకార్యము భారతీ యులను పనిలలోనండి తీసివేయుచున్నాను. ఇప్పుడు మీరు చేయుచున్న పోరాటము ఎస్. ఐ. ఆర్. ఏజెంటుతోకాదు. భార తీయులకును తీసివేసి, వారిసానమున ఆంగ్లేయులను పెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారును రైల్వేకంపెనీవారును కలిసిచేయుచున్న కుట్రను మీరెదుర్కొనుచున్నారు. ఈపోరాటమునకు అంతరా ర్థమున్నది. మీమీద ప్రయోగింపబడిన 144 సెక్షను అధర్వము. కార్యక తగాదాలతో డబ్బుగలవారును సామ్రాజ్యవాదులను కలిపి కార్యకులను అ డం చు వి ధ ము ను ఇది వ్యక్తపరచు చున్నది.

పనివారి ఉత్సవము

జరుగగూడదని పోలీసులు ఆజ్ఞాపించుట

తిరుచనాపల్లి, జూలై 2:—పెద్దబజారులోనుండి పో వలసిన పనివారి ఉత్సవము పోలీసులనుబరింపెండెంబు నెక ను 80, 81 పోలీసు ఆప్ట ప్రకారము నిషేధించుటచే యిరవేధుల లోనుండి పోవలసినవైనను. టౌన్ హాల్ లో జరుగవలసిన పనివారి సభ చాక్ మేదానమునద్ద జరిగెను. కృష్ణస్వామిశైల్, సర్కార్ గార లుకన్యసిందిరి. జూలై 7 తారీఖు లోకల ఏజెంటు 202 నంబరు గల నోటీసు రద్దుచేయబడక పోయిన పనివా రందరూ సమ్మెలో పాల్గొనెదరని సర్కార్ గారు చెప్పిరి.

తిరుచనాపల్లిపౌరుల మహాసభ

ఏజెంటుచర్యను ఖండించుట

తిరుచనాపల్లి, జూలై 2:—ఎస్. ఐ. ఆర్. రైల్వే ఇంజనీరింగు పనివారి సభ కూడి యిట్టి సరిగ్గ సమయమున రై ల్వేపత్రికా సంపాదకుడు, సంగతి సందర్భములను తెలిసికొన కుండా వ్రాసిన వ్రాతలను ఖండించిరి. పనివారు బాగుగా ఆలో చించి సత్యాగ్రహము చేసి రని వారు తెల్పిరి. ఇట్టి వ్రాతల వలన నెవ్వరును మోసపోకుడని ప్రజలను కోరిరి.

నన్ను తిరుచనాపల్లి పౌరులు టౌన్ హాల్ లో సభజేసి యీ విధముగా పనివారిని కనలలోనుండి తీసివేయుట అధర్వ మనియు, పనివారు తిండిలేక పనులను మాడవలసి వచ్చు నని యు, కుకవారమునాడు పనివారు పారతాళము చేయవలయు ననియు నిరారణ చేసిరి.

ఇంజనీరు నోటీసు

నెలతీతకుల పనివారందరు గ్రోత్ డెవ్ రాక్ కర్మా గారముతో చేరి పనులు చేయవలసినదని ఫిఫ్ మెకానికల్ ఇంజనీరు ప్రకటన గావించెను. ఇంతకు పూర్వమే పనివారిని పంపివేయుట తరుపు చేసి యిప్పుడు పనివారిని చేరవలసినదను ఉత్తరువును ఏజెంటు యెట్లావ్వకొనెనని పనివారు సభలో నడిగిరి. నిన్న నెమ్మొనంఘము ను ప్రచారకశాఖయు నేర్పా టు చేయబడినది. (శ్రీ ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి, జూలై 2:—సోమవారమునాడు (2-7-28) ఎస్. ఐ. ఆర్. లోకో ఆఫీసరు నెలతీతములవారు గ్రోత్ డెవ్ రాక్ లో చేర్చుకొనబడెదరని ప్రకటన గావించెను, కాని యెప్పుడును వెళ్ల లేదు. లోకాధికారివనివారు పనులలో చేరు వరకు, రైల్వే ఏజెంటు 202 నంబరు సర్క్యుల్ రద్దుచేయువర కు పనులకు పోరాదని వారు నిశ్చయించుకొనిరి.

రాట్నముల వడుకవలసినదని

నాయకులు ప్రబోధించుట

తిరుచనాపల్లి, జూలై 2:—నిన్న తిరుచనాపల్లిలో జరిగిన పనివారి మహాసభలో శ్రీయత సింగారవేలుచెట్టిగారు ముకుందలాల్ సర్కార్ గారు ఉపన్యసింపిరి. సింగారవేలు చెట్టిగారు పని లేకపోవుటవలన కష్టములను వివరించుచు తిరు చనాపల్లి పౌరులు సమ్మేదానలయెడల సానుభూతి జూపవల సినదని కోరిరి. కర్మాగారములముఖము మాడక రాట్నము వ డుకుట మున్నగు ఉపయోగకరములగు పనులుచేయుచు 202 నం బరుగల సర్క్యుల్ రద్దుచేయబడవరకు సత్యాగ్రహము చేయ వలసినదని చెప్పెను.

ముకుందలాల్ సర్కార్ గారు కాంగ్రెసు సంస్థల పని వారికి సాయముచేయవలెనని కోరిరి. నైనుసుసంఘము నమ్మనమ యనున పనివారు కాంగ్రెసుకు అనేకవిధముల సాయమై సంఘ బహిష్కారమును కొనసాగించగలరు, అసహాయమున ఆఖిలభా రతరైల్వేసంఘమువారిచే సమ్మేచేయించవలెను.

నాయకులు బొంబాయికి వెళ్లుట

పోదనూర్, జూలై 2:—సింగారవేలుచెట్టి ముకుందలాల్ సర్కార్ గారలు ఇ ర క సమ్మేదానలయెడల సానుభూతి వారిసానుభూతిని పొందుటకుగాను బొంబాయికు బయలుదేరి వెళ్లిరి. ప్రచారమునకై 1630 రూపాయలు ప్రత్యేకింపబడినవి. (అ. ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి, జూలై 3:—సమ్మే ప్రారంభమయి రి కోజులై నది. పనివారు కొంతముగానున్నారు. ప్రచారమునకై చాలమంది రైల్వేలై నుమీద పంపబడిరి. డబ్బుప్రసూలుకు భజన సమాజములు విఫలమెందు తిరుగుచున్నవి. (శ్రీ ప్రె)

మానసిక వైద్యాలయములు

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

ఉన్నాడ వైద్యశాలలను, మానసిక వైద్యాలయములని పేరిడినను, చికిత్సాపద్ధతులలో మాత్రము మార్పు గలిగినటుల దోచదు. కేవల శారీరిక-చికిత్సలో శిక్షణ బడసినవారిని, మానసిక వ్యాధుల చికిత్సకు నియమించుటచే, పరిస్థితులు చక్కబడకున్నవి. యూరపునందు, మానసిక వైద్యాలయములలో వేరు రకపు వైద్యులను నియమించెదరు. ఉన్నాడ కారణముల నరసి, వానిని తొలగించుటకు ప్రయత్నించుచో, రోగి బాగుపడును. అందుకు మార్గము కేవలము శరీరమునకు మాత్రమే చికిత్సజరుపుచో, అభివృద్ధి గలుగజాలదు. ఈ సంగతిని ప్రభుత్వమువారు గూడ తమ 1927 సంవత్సరపు రిపోర్టులో సంగీకరించిరి. ఇంగ్లండునందును అమెరికాలోను శిక్షణబడయుటకు, ప్రత్యేకోద్యోగి నొకరిని పంప నిశ్చయించిరి. వీరు తిరిగి వచ్చిన పిమ్మట, మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రిలో మానసిక శాఖ నొకదానిని స్థాపించెదరటం. భారతీయులకు శిక్షణ గలిపి వారి నుపయోగించుట యవసరము. దేశీయ వైద్యమునందు, శరీరమునకన్నను మనస్సు ప్రాముఖ్యము వహించును. మానసిక చికిత్సకు, దేశీయ వైద్యము మిగుల తోడ్పడగలదు. అందుచే ప్రభుత్వమువారి సహాయమును తృణీకరించుట పాడిగాదు. 1929-30 సంవత్సరపు బడ్జెటు సందర్భమున మానసిక రోగముల చికిత్స చర్యకు రాగలదు. ఆ సమయమున, యీ విషయమై తెన్నగ యోచించి, తగిన ఏర్పాటుల గావించుట ముఖ్యము.

చెన్నరాజధానిలోని మూడు వైద్యాలయములలోనున్న రోగుల సంఖ్య 1385 నుండి 1512 కి పెరిగెను. వీరిలో 143 గురికి మాత్రము నయమయ్యెను. 43 గురిలో సభివృద్ధి గనుపించెను. 80 మంది చనిపోయిరి. అభివృద్ధి గాంచనందుకు 39 మంది విడువబడిరి. 52 మంది ఇతర కారణములచే పంపివేయబడిరి. సంవత్సరాంతమున 1155 మంది మిగిలియున్నారు. నయమయినవారి సంఖ్య కడుస్వల్పము. వైద్యాలయముల కగు ఖర్చు కిది తగిన ప్రతిఫలము గాజాలదు. నయమయినవారయినను, స్వల్పమతిభ్రమ గలవారనియే యూహింపవలసివచ్చును. ఉన్నాడమనకు జూపబడిన కారణములలో, వంతపారంపర్యముగ వచ్చు జబ్బు ఒకటి. తిండిలేకపోవుట, కష్టానుభవము, మనోభారము, త్రాగుడు, మున్నగు కారణములు గూడ పేర్కొనబడినవి. వీని కనుగుణముగ ఉన్నాడములు గూడ పలురూపముల దాల్చుచున్నవి. పిడుగుకు బియ్యమునకు గూడ ఒకటే మంత్రము ప్రయోగించిన ప్రయోజనముండదు. ఉన్నాడ మేరకమునకు జెంది

నదో కనుగొనుటయ గాక, దాని ఉత్పత్తి గల కారణములను గూడ నరసి, చికిత్స నలువలసి యుండును. సామాన్య వైద్యుల కిది అలవిగాదు. మానసిక వైద్యులు, మానసిక శాస్త్ర ప్రవీణులుగావలయును. మనోరీతులందు మార్పుల గావించ బ్రయత్నింపవలయును. సహజవ్యాపారములవంకకు మనస్సును పురిగొల్పవలయును.

ఉన్నాడుల రీతులను పరీక్షించుచో, వారు మామూలు వ్యవహారములలో బుద్ధిని కోల్పోయినను, మరికొన్ని విషయములందు అసాధారణ ప్రజ్ఞ జూపుట తరచుగ గాననగును. కొందరకు భక్తి యధికముగ నుండును. కొందరకు వైరాగ్య మధికముగ నబ్బును. మరికొందరకు జ్ఞానాధిక్య మేర్పడును. ఇట్టి రీతులను కనిపెట్టి, మనోవ్యాపారము లన్నియు సముచితస్థానముల నాక్రమించునటుల జూడవలయును. అందుచే, మనస్సుయొక్క నడకలను గుర్తింపలేని వారలకు చికిత్సను ఒప్పగించుట వలన ప్రయోజన ముండదు. మానసిక వైద్యాలయములలోగూడ యూరపియనులకు ప్రత్యేకముగ నేర్పాటుల జేయుచున్నటుల, రిపోర్టు చెలువుచున్నది. ఇట్టి విభేదమున కెట్టిపాతపు గనుపింపదు. వైద్యాలయములకు డబ్బీయగల రోగులనుండి, రు. 499301 లు రాబడి చేకూరెను. ఇంతకు పూర్వపు సంవత్సరమున 401540 రూపాయలు చేరెను. ఖర్చు వెనుకటి సంవత్సరము కన్న నివేదన సంవత్సరమున సధికమయ్యెను. సిబ్బంది ఖర్చు పెరిగెను. భోజనపు ఖర్చుగూడ పెరిగెను. ఖర్చుకు తగిన ఫలము త్వరలో గలుగుట యవసరము.

కాంగ్రెసు సంఘాధరణము

నేడు, దేశమునందు విశేషసంచలన మేర్పడినది. అన్నిటికన్నను బాగ్దాద్ సత్యాగ్రహము ప్రజలదృష్టి నిపుడెక్కుడుగ నాకర్షించుచున్నది. సైమను బహిష్కారపు పట్టుదల తగ్గలేదు. ఇక ముందయినను తగ్గునని తోచదు. ఆంధ్రదేశమున కృష్ణా గోదావరి మండలముల రిసెటిల్ మెంటు సమస్య ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నది. ఇట్టి యిబ్బందు లన్నియు తీరుటకు స్వరాజ్యమే శరణ్యమని విదితమగుచున్నది. ఈసంగతిని జనసామాన్యము గ్రహించి, సత్వర స్వరాజ్యసంపాదనకై యావచ్చక్రిని వినియోగించుట యవసరము. స్వరాజ్యసంపాదనమే ముఖ్యమని భావించు సంస్థలలో కెల్లా, కాంగ్రెసు సంస్థయే ముఖ్యమయినది. వివిధరాష్ట్ర ప్రభుత్వములును పంపిన రిపోర్టులలో కాంగ్రెసు పక్ష మొకటియే శుద్ధ రాజకీయ పక్షమని తెలుపబడెను. మిగిలిన పక్షములు కొంచెమో గొప్పయో సాంఘికపక్షము లని చెప్పవచ్చును. సాంఘికపక్షములు రాజకీయవిషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొని, స్వరాజ్యసిద్ధిని అడ్డగించుచున్నవి. విశాలదృష్టి బలపి, దేశక్షేమమును పెంపొందింపక, సాంఘిక ద్వేష ప్రవర్ధనమునకు తోడ్పడుచున్నవి. దేశమభివృద్ధి గాంచవలయుననిన, సాంఘికేతరమగు రాజకీయపక్షములు పెంపొందవలెను. ప్రస్తుతసమయమున హిందూదేశమునందు ఒక్క రాజకీయపక్షమునకే చోటుగలదు. ప్రజల ముఖ్యోద్దేశ్యము స్వరాజ్యసంపాదనము.

స్వరాజ్యమును సంపాదించువరకు, ప్రజలు నిర్వహింపదగిన ఇతర రాజకీయకార్యక్రమములు గనుపింపవు. ఎటుజూచినను, రాజకీయస్వాతంత్ర్యపు లేమి, అభివృద్ధి పరీతిని కొనసాగుటకయినను ప్రతిబంధకముగ నున్నది. ప్రస్తుతసమయమున ప్రజాపక్షము, ప్రభుత్వపక్షము అను రెండుపక్షములకే తావుగలదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును దీక్షతో నిర్వహించిన కొలదియు, స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చుట అనుభవకే వేద్యము. సాంఘికవైషమ్యములు మున్నగు అననుకూల పరిస్థితు లున్నను, స్వరాజ్యభిలాష గూడ ప్రజలలో గాఢముగ నాటుకొనినటుల, విదితమగును. ఇట్టి సందర్భముల సవకాశముగ గైకొని, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును చురుకుగ కొనసాగించుట యవసరము గాదా? ఇందుకుగాను కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుద్ధరింపవలసిన యవసరము గలదు. కాంగ్రెసు సంఘములు పలుతావుల శిథిలావస్థయందున్నవి. ఇట్టివానిని పునరుద్ధరించే లేనిచోటుల నూతనసంఘములను నెలకొల్పి, కాంగ్రెసునందు సత్వధిక సంఖ్యాకులను సభ్యులుగ జేర్చుట యవసరము. ఆపిమ్మట కాంగ్రెసు సంఘములు చురుకుగ బనిచేయునటుల చూడవలయును. సైమను సంఘమువారు మరల త్వరలో నరుడెంచెదరు. బహిష్కారమును విఫలపరచుటకు వీరు శక్తి కొలంది కృషినిచేవరు. కాంగ్రెసుసంఘములు ప్రజలలో ప్రబోధము నలిపి, దేశగౌరవము చెడకుండ చూడవలయును. స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు ముఖ్యమగు నిర్మాణ కార్యక్రమము సఫలమగునటుల చూడవలయును. విదేశవస్త్రబహిష్కారము, బ్రిటీషువస్తు బహిష్కారముల గూర్చి తీర్మానములు జరిగినను, అవి యంతవరకును నాచరణలోనికి రాలేదు. వీనిని గూర్చి ప్రచారము జరుగుట లేదు. ప్రజలలో స్వశక్తిపై విశ్వాసము పెరుగునటుల చూచుట, కాంగ్రెసుసంఘములవారి ముఖ్యధర్మము. కాంగ్రెసు సంఘాధరణ మన్నివిధములను ముఖ్యవశ్యకమగుచున్నది. గ్రామములు మొదలు పట్టణములవరకును, కాంగ్రెసుసంఘము లొక్కలతవలె బెరుగవలయును. ఇక్కార్యమును నిర్వహింపకుండ, ఏడాదికొకమారు కాంగ్రెసుసభలను మాత్రము జరుపుటవలన, నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు.

మాధ్యమపరిష్కారము

వివిధజాతుల మధ్య తగవు లేర్పడినపుడు, వానిని మాధ్యమము ద్వారా పరిష్కరించుట కేర్పాటు జరుగవలయునని, మిగిలిన దేశములవారింగీకరించినను, ఇంగ్లండు అంగీకరింపదయ్యెను. అందుచే నానారాష్ట్ర సంఘసభ నిర్వీర్యమగుచున్నది. ఇంగ్లండులో సెసిల్ ప్రభువు, ప్రొఫెసరు మర్రే, మున్నగు బ్రిటీషు ప్రముఖులు మాధ్యమపరిష్కారము గూర్చి పట్టుదల సూపుచున్నారు. వీరు తమయభిప్రాయమును తేటపరచుటకు, బాల్టు విను ఛేంబర్లను మృత్రులయెదుటకు రాయబారము పెడలిరి. ఛేంబర్లనుగా రిచ్చినజవాబు మామూలు ధోరణి ననుసరించుచున్నది గాని, ఎట్టి విశాల భావము సూపుటలేదు. అమెరికాకార్యదర్శి యగు కెల్లాగుగారిసూచనలు పైకికనుపించినంత సులభముగాకున్నను, వాని సాఫల్యమునకు తాము తోడ్పడదమని ఛేంబర్లనుగారు పలికిరిగాని, ఇది జరుగు

నని తోచదు. స్వరక్షణకొరకు యుద్ధముల జరుప వచ్చునను ఏర్పాటును కల్పాగారము క్రొత్త జొప్పించుటచే, వివిధభాతులును తమ అలవాటులను మానుకొనవలసిన యవసరముండదు. ప్రతిజాతియు స్వరక్షణ కొరకే యుద్ధమును ప్రారంభించినటుల బలుకుచుండును. ఇట్టి యుద్ధములను, విజృంభణకొరకు జరిపెడి యుద్ధములనుండి విడదీయుట సుసాధ్యముగాదు. యుద్ధ మానసముయిన తరి, ఎవరును శాంతముగ యోచింపజోర. మాధ్యస్థమువలన పరిష్కారము గానితగవులు చాల గలవని, ఛేంబల్లే నుగారు సూచించిరి. వీరికి మొదటి నుండియు మాధ్యస్థపరిష్కారముపై సమ్మతము లేదు. ఇంతియగాక సామ్రాజ్యవిషయములలో వెలుపలివారు పాల్గొనగూడదని, ఛేంబల్లేనుగారు చాటుచున్నారు. సామ్రాజ్యములోనివివిధభాగములకును నానారాష్ట్ర సంఘసభలో ప్రాతినిధ్య మున్నపుడు, వీరి మధ్య గలుగు తగాదాలను నానారాష్ట్ర సంఘ మేల పరిష్కరింపగూడదో తెలియదు. అంతర్జాతీయన్యాయ స్థానము నేర్పరచుట, ఛేంబల్లేనుగారికి సుతరాంపనికి రాదు. ముందుసంగతి ఎటులుండనో తెలియదు గాని, ప్రస్తుతపరిస్థితులలో నిది సాధ్యపడదని వీరితలంపు. ఛేంబల్లేనుగారి ప్రత్యుత్తరము బట్టి, వారి పూర్వవైఖరి ఏమాత్రము మారలేదని, సెసిలు ప్రభువుగారు గ్రహించియుండును.

అమీరుగారి రాక

ఆఫ్ఘను అమీరుగారు యూరపు ఆసియాఖండములను వీక్షించి స్వస్థానమున కేతెంచిరి. వీరివర్తన సము విజయము గాంచినంతగ, మరియొక నృపునివర్తనము గాంచలేదు. ఇంగ్లండు మాత్రమే గాక, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, జర్మనీ, రుష్యా, మున్నగు దేశములు అమీరుగారికి అపూర్వస్వాగత మొనగెను. పెద్దదేశములరాజులకన్నను గూడ నెక్కుడు మర్యాద గావించెను. ప్రాచ్యఖండవాసులని, ఎవరును తృణీకరింపలేదు. హిందూదేశమునకు ఆఫ్ఘని స్థానము వాకిలివలెనున్నది. భూమిపై పయనము నలుపువారు యూరపు ఇండియాలమధ్యనున్న ఆఫ్ఘని స్థానమును దాటవలసినవచ్చును. ఆఫ్ఘనిస్థానము చిన్న రాజ్యమయినను, దానిస్థానము మిగుల ముఖ్యమయినది. అందుచేతనే ఆఫ్ఘనిస్థాన సఖ్యమును సంపాదించుటకు ఇంగ్లండు ఆతురము జూపుచున్నది. ఇంతియగాక, ఆఫ్ఘనిస్థానము అన్ని శాఖలలోను అభివృద్ధికరమగు మార్గముల బట్టుచున్నది. ఆఫ్ఘనిస్థానమున తయారయిన వస్తువులనుపయోగించుటకు అమీరుగారి కిష్టము గలదు. ప్రజలు వీరిమార్గము ననుసరించి, దేశభక్తి జూపుచున్నారు. మతసహనమునకు ఆఫ్ఘనిస్థానము పేరెన్నిక గనినది. పాశ్చాత్యదేశములందు, పరిస్థితు లెటులున్నవో గ్రహించుటకు అమీరుగారు స్వయముగ వెడలిరి. ప్రజాప్రతినిధులతో నీ విషయములను చర్చించిన పిమ్మట గాని, క్రొత్తమార్పులను ప్రవేశపెట్టమని, అమీరుగారు కాండహారులో బలికిరి. యూరపునందు స్త్రీలు ఆక్రమించుచున్న ఉన్నతస్థానము వీరి కచ్చెరుపునింపెను. స్త్రీలు ఆయాదేశముల యభివృద్ధికెటుల తోడ్పడుచున్నారో, అమీరుగారు కనిపెట్టిరి. అమీరుగారికన్ననుగూడ, వీరిభార్య స్త్రీల యభ్యున్నతివిషయమున ఎక్కుడు పట్టుదల జూపు

చున్నది. స్త్రీవిద్యాభివృద్ధికి మే విశేషముగ తోడ్పడుచున్నది. యూరపులో నీమే ఘోషాపద్యతిని వదలి, అక్కడి సందర్భములను బాగుగ పరికించెను. ఘోషాపద్యతివలన గలుగు చెడుగుల నీమే విరసిం చెను. పురుషుల తోబాటు స్త్రీలుగూడ దేశశ్రేయమునకు తోడ్పడుటకు అమీరుదంపతులు నూతనావకాశముల గల్పించెద రని నమ్మెదము. ఆఫ్ఘని స్థానము ప్రపంచమునందున్న తస్థానమును త్వరలో బడయగల దని, ప్రస్తుతపరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

సంస్థాన ప్రజలు

బట్లరు కమిటీ విచారణ విషయమై ఆర్థికములు మెండుగ జరుగుచున్నవి. సంస్థానాధీశులు కలుపురు తమతమపరివారములతో గలసి, ఇంగ్లండుకు జోయిరి. గొప్ప న్యాయవాదులను నియమించిరి. విరెల్లర దృష్టియు తమ స్వలాభమువైననే నిలిచి యున్నది గాని, తమ ప్రజలపై నిలిచియుండలేదు. ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనుటకు సంస్థానాధీశులు ప్రయత్నించుటలేదు. బట్లరు కమిటీవారయినను, సంస్థానప్రజల యభిప్రాయమును నరకు గొనుట లేదు. బ్రిటీషు ఇండియాతో సంబంధము లేకుండ జేసికొని, సంస్థానాధీశులు తమ నిరంకుశాధికారమును కాపాడుకొన జూచుచున్నారు. స్వపరిపాలనముబడసిన బ్రిటీషు ఇండియాతో సంబంధముబెట్టుకొనుటకు, వీరంగీకరించుటలేదు. స్వపరిపాలనపు వాసన తమ ప్రజలకు సోకకుండ జేయుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యము. సంస్థానప్రజలు మాత్రము, వీరి యూహల నామోదించుటలేదు. వారు సభలజేసి, స్వపరిపాలనాశయమునుచాటుచు, బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలతో నన్నిహిత సంబంధమును నిలుపుకొన జూచుచున్నారు. ప్రస్తుత సమయమున సంస్థానప్రజాభిప్రాయము ఇంగ్లండు జేరకున్నను, వీరి మొరలు త్వరలో ప్రతిధ్వనింపగలవు. ఇంగ్లండుకు రాయబారము బంపి, తమ యభిమతమును తేటపరచుటకు, వీరు ప్రయత్నములను నలుపుచున్నారు. ఈ విషయమును వీరు త్వరలో నిర్ణయించెదరు. సంస్థానాధీశులు ప్రజల బాగే తమబాగని ఏనాడు గ్రహింతురో, ఆనాడే సంస్థానగౌరవ మతితయింపగలదు.

బర్మోలీ పరిస్థితులు

బర్మోలీ సమన్వయగూర్చి విచారించుటకై, ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించు సూచనను, వల్లి భాయి పటేలుగారు రంగీకరింప రయిరి. వీరు సమగ్రమగు విచారణ గోరుచున్నారు. బొంబాయి హైందవ వాణిజ్య సంఘాధ్యక్షు లగు మోడిగారు మరల నీవిషయమై గవర్నరుగారితో సంప్రదించిరట. ఫలిత మేమగునో తెలియలేదు. కాని ఇక నయినను గవర్నరుగారు తమ లోపము సంగీకరించి, సంపూర్ణ విచారణ నలుపుట మేలు. రయితులు చాల పట్టుదలతో నున్నారు. ఎట్టి కష్టముల నయినను భరింప సంసిద్ధులు గ నున్నారు. తమ అసమ్మతి జూపుటకు రాజీనామా నిచ్చిన సభ్యుల స్థానములకు వారుదప్ప మరియొకరు నిలుచుటలేదు. వీరెల్లరును తప్పక విజయముగాంచుట నిశ్చయము. దీనినిబట్టి ప్రజాభిప్రాయ మెటులున్న

దియు గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రజాభిప్రాయమును పూర్తిగ నిరాకరించువో, ఆ బాధ్యతను బొంబాయి ప్రభుత్వమువారే భరింపవలసినవచ్చును.

అంగీకార వయోనిర్ణయము

అంగీకార వయోనిర్ణయమునకు గాను నియమించిన కమిటీ సభ్యుల పట్ల గవర్నరుగారు, హరవిలాస శారదాగారును గూడ అసంతృప్తి గనుపరచిరి. శాసనసభ్యులు గానివారిని కమిటీసభ్యులుగ నేల నియమింపవలెనని, గవర్నరుగారుచున్నారు. భాగవత శాసనసభ్యు లొకరికిని, విచారణసంఘము నొక స్థానము నీయలేదు. కమిటీ అసభ్యులు తప్ప మిగిలినవారెవరును సమర్థులుగారని, శారదాగారి యుద్దేశ్యము. ఇట్టిచట్టములగూర్చి బాగుగ నాలోచించినవారొక్కరును సభ్యులుగారయిరి. సంస్కరణ విషయములందు ముందడుగు వైచుచున్న బెంగాలు, పంజాబు రాష్ట్రములకు అసలు ప్రాతినిధ్యమే లేదు. కాని హరవిలాస శారదాగారు రాశ్చర్యపడ వక్కరలేదు. సాధారణముగ నన్ని కమిటీలను ఈ విధముగనే యుండును. వీని నెందుకు నియమించెదరో గూడ అర్థము గాకున్నది.

కార్పొరేషను పనివాండ్ల సభ

తీర్మానములు

- మదరాసు కార్పొరేషను పనివాండ్ల కేంద్రసంఘ సభ గతకలివారమునాడు సంగారజేలు చెట్టిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగి యీక్రిందితీర్మానము లామోదంపబడెను.
1. మదరాసు మునిసిపల్ పనివాండ్ల సభివారు కలకత్తాలో కార్పొరేషనువారు ఆచ్చటి పాకీ సంఘము జేతనముల సభికముచేసెడి మను వాగ్దాంమును భంగపరచి, దులుకు కలకత్తా కార్పొరేషనువారి వ్యతిరేకత ప్రతిఘటించుటకై.
 2. పాకీవాండ్లను భయపెట్టుటకై మునుపూర్వము రాలిని కార్యదర్శిని బైదులో బెట్టుట మిగులయుక్తమని ఆచ్చటి అధికారుల చర్యను ఖండించుచున్నాము.
 3. కలకత్తా పాకీవాండ్ల కోరికలు సభల మొందుటకై వారికి కలకత్తాపాత్రులు సహాయము గావించిరినని యాసభ వారు గోరుచున్నారు.
 4. మదరాసు మునిసిపల్ పనివాండ్ల కేంద్రసంఘమును రూపుమాపుటకు కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహక సభ్యువారు గావించుచున్న వ్యతిరేకప్రచారము నాక్షేపించుచు కార్పొరేషనుసభ్యులు యావినయమై తగినశ్రద్ధవహించవలెనని యాసభ వారు గోరుచున్నారు.

ప్రభుత్వము ప్రకటనలు పనివాండ్లు

వసుదేవుగారి యభిప్రాయము

మదరాసు ప్రభుత్వ ముద్రణాలయమును గలపనివాండ్ల సంఘ అధ్యక్షులగు నీ. పసుదేవుగారు క్రితము ప్రతిభితో నిట్లునుడిపిరి. మదరాసు ప్రభుత్వ ముద్రణాలయ పనివాండ్లు తమ నూతన రింటెండెంటు ఆతనిసహాయదారుడు యానుభవ్యగా వింపిన పర్యటకు మిగుల ఖోభించుచున్నాడు. నేను యాన్ని తాంత్రికములయను నోమమొబరుగాడికి ఉ కనుండునునందు తెలియబరచితిని. వాళ్ళు చాలా నెమ్మదిగా పాటలు నాలకించిరి. ఈ నెలలో గవర్నరుగారితో నీవిషయము సంప్రదించదలచితిని. మాకీవిషయమున ప్రభుత్వమునాకు న్యాయముపగదరని నేను నమ్ముచున్నాను.

కీ|| శే|| లగు పుదుక్కోట సంస్థానాధీశుడు

అంత్యక్రియలు

కీర్తిశేఖరులయిన పుదుక్కోట సంస్థానాధీశుని యంత్యక్రియలను గురించి కామగోటి పీఠాధిపతులది శ్రీశైలరాచాధ్యులవారి శ్రీమంతులు నమసరించి ని. ఆర్. గాంధీద్ర తొండునానగారు అంత్యక్రియలకు గావించుటకు నిశ్చయించిరి.

విదేశవార్తలు

ఇటలీమంత్రిని ఆస్త్రియాకు మరల బంపుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 31:—రోమా వార్తల్లో దెలుపుచున్నది:—ఇటలీని ఆస్త్రియా ప్రధానామాత్యుడు ప్రాణప్రదానముగా మాట్లాడుకొనుటచే వియన్నానుండి తిరిగిరావలెనన్న ఇటలీమంత్రిని వియన్నాకుంపుటకు ఇటలీనిగాని నిర్ణయించిరి.

మెక్సికో తిరుగబాటు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

మెక్సికో నగరము, జూలై 31:—లాగోలో నున్న పటామను విప్లవకారులు 200 మంది మాట్లాడిరి. కాని ధేడగలు ప్రభుత్వసేనలు వచ్చి విప్లవకారులను బారద్రోలెను. విప్లవకారులు 20 గురు చనిపోయిరి. ముందుగుండుసాముగని గుట్టలను వనలిపెట్టిపోయిరి.

బ్రిటిషు కామన్వెల్తు కార్మికసభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 31:—లండన్ వార్తల్లో దెలుపుచున్నది:—బ్రిటిషు కామన్వెల్తు కార్మికసభ నిన్న సమావేశమైనది. ఇండియా సీట్ నుండిగూడ ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

కామన్సు సభ

కెల్లగుగారి సంధిబిడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 31:—కామన్సుసభలో మగ్నోవార్డు గారు కెల్లగుగారి సంధిబిడంబడికనుగూర్చి ప్రస్తావించిరి. వీరి ముఖ్యచరణ ప్రకారము చాల ముఖ్యమైనది. క్రొత్తమోక్షరంధ్ర, సాంకేతిక వాదులు జాతీయమితిని అగాధములోనికి దింపుచున్నారు. అట్టిప్రమాదము లేకుండ జాతీయమితిని తప్పించుటకై తోడ్పడునని మగ్నోవార్డుగారిని.

గని ప్రేలి 53 గురు చనిపోవుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

నెయింటు ఎటెన్స్, జూలై 30:—రానీలా మోలియరు గని ప్రేలి 40 మంది చనిపోయి యుండు రనుచున్నారు.

కారణము

నెయింటు ఎటెన్స్, జూలై 31:—వీధిలోని అగ్నికణములెగిరి గని ప్రేలినికాని మట్టి పడుటచే వాయువు పోవు గొట్టములు బ్రష్టలైనవి. పనిచేయుచున్న చోటునకు వివచాయువు ప్రవహించెను. గనుల పరివాండ్రులు ఉక్కిరి బిక్కిరి జేసెను. ఉపేరాడలేదు. 53 గురు చనిపోయిరి. అధికారులశిఖ ప్రకారము 48 గురు చనిపోయిరి.

లండను పోలీసు కమిషనరు

చనిపోయి విరామము జెందుట

లండన్, జూలై 31:—అక్టోబరులో లండను పోలీసు కమిషనరు చనిపోయి విరామము జెందును. నగరములో వీధిపని స్వీకరించెదరట. దీనికిని స్వావిధికన్య యభియోగమునకు ఎంతమాత్రము సంబంధము లేదనుచున్నారు. ఇతనిస్థానే దింగు ప్రభువు నియమించబడు ననుచున్నారు.

ప్రతి, కృత్రిమ పట్టును 1927 మేలో జరిగిన ఎగు మరులకంటె ఎక్కువగా జరిగినవి మాంచెప్పరు వర్తకసంఘము వారు దెలుపుచున్నారు.

ఇండిపెండెంటు కార్మికపక్షము

మ్యాన్చెస్టరుగారే యధ్యక్షులు

లండన్, జూలై 30:—ఇండిపెండెంటు కార్మికపక్షమువారి జాతీయ పరిపాలన పథకము మ్యాన్చెస్టరు, కుక్ గార్ల (తకటనమును బరిశీలించి అయ్యది, కార్మికపక్షమును చీల్చుట కుద్దేశించబడలేదని నిర్ణయించిరి. మ్యాన్చెస్టరుగారే ఇండిపెండెంటు కార్మికపక్షమునకు అధ్యక్షులుగ నుండురు.

మెక్సికో బ్రిటనుకు 2 తేదీని . పెరిపోను ప్రచారమును గావించిరి. మెక్సికో ప్రభుత్వప్రతినిధులు వోనుకు ప్రభునితో మాట్లాడిరి.

గ్రీకురాజకీయపరిస్థితులు

ఏథెన్సు, జూలై 30:—కెయిమెయి మంత్రివర్గము రాజీనామానిచ్చెను. ఐనజాలానగారితో గూడుకొన్న మంత్రివర్గమును ఏర్పాటుజేయవలెనని రాజ్యాంగసభాధ్యక్షులు దలిపిరట.

ఆస్ట్రేలియా అధ్యక్షుని జంపుటకు ప్రయత్నించిన యువకుల కురికితన విధించిరి. నలుగురిని శిక్షించి అయిదవవానిని వదిలిపెట్టిరి.

రాయలుజైమానికదశలో నొకవిమానము క్లిప్తదగ్గర రాయలపై పచ్చికబీడులోపడెను. అయ్యది ఒక దేవళమునకు దగ్గరగాజరిగెను. విమానము ముక్కముక్కలై నది. శత్రువులధ్వనికమించి ప్రేలగా అందరను వచ్చిరి. అందున్నవారు చనిపోయిరి.

యూనైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమునకు 898000000 డోలరులు ఆదాయము మిగిలెను.

రాయలు జైమానికదశము 18500 మైళ్లు సురక్షితముగ పోయి వచ్చి మెల్బోరను జేరుకొనెను.

అంతర్జాతీయ తగవులు

మధ్యవర్తి పరిష్కారము

చాంబర్లెన్ గారి వైఖరి

దర్మి, జూలై 30:—మధ్యవర్తి పరిష్కారము మున్నగు ఇతర విషయములను ప్రధానామాత్యుడు చాంబర్లెన్ గారును జాతీయమితిసంఘప్రతినిధులతో ఆలోచించిరి.

అమెరికా సంధిసాధనలను ఎటులైన సెగనటుల జేసెదనని చాంబర్లెన్ గారినిరి. కొన్ని చిక్కులను మధ్యవర్తి పరిష్కారముచే పరిష్కరించుటకు వీలులేదు గాన సఖ్యముతో జేయనగుననిరి.

జాతీయమితి తత్పరతముగ ప్రవర్తించకుండ జేయవలెనని ప్రధానామాత్యుడు దలిపెను.

చర్యకుల ఎగుమతినిషేధమును మానకొనెద మని 19 రాజ్యములు ఒప్పుకొన్నవి. అందరును తోడ్పడ ఎగుమతి పన్నులను మానకొనెద మనిరి. ఒక్క రుమేనియా రాజ్యము మాత్రము దెలుపలేదు.

స్వేయినరాజు ఆల్ఫ్రెడ్ రాజుగారికి బ్రిటిషు సైన్యమున ఫీల్డుమార్షల్ గా బాడ్జి సార్వభౌముడు నియమించెను.

పోలండు ప్రధానామాత్యుడు

రాజీనామా కారణములు

వెర్సె, జూలై 31:—పోలండు పార్లమెంటుసభ్యులు వ్యభిచారిణులనంటివారు. పోలండులోనే ప్రజానరంజనము ననిరి. అట్టివాడగు తనకు వారు గొప్పచిక్కులను గలుగజేసిరి. తాను రాజీనామా నిచ్చుట తప్పనిసరిగ ఏర్పడినది. తనచో కొవమును బట్టజాలక పార్లమెంటుసభ్యుల నందరిని కాలితో త్రొక్కువలసి యుండెడివాడ ననిరి. వారు పెద్దమునుప్పులు గారు. పండులు, పొగరుపోతులవలె ప్రవర్తించిరి. అట్టివాతా నరణములో ఒకగుంటుకూడ ఉండలేక పోయిని. ఈగుంటకూడ పార్లమెంటుసభ్యుల యావస్థాసములను సహించెడివి గావు. ఇతడు నిజానీబుగ్గుకు చికిత్సాస్థ మేగుచున్నాడు.

దచ్చి ఇండిను, బొంబాయి కనడానా రీప్రెజెంటేటివ్ కృత్రిమ పట్టును విస్తారముగ దీసికొందురు.

నర్ హోర్స్-వర్టు బట్లరుగారి యువన్యాసము

మాంచెప్పరు గార్డియనుపత్రిక

లండన్, జూలై 14:—(మొలుల) బట్లరుగారు కలకత్తా విందువాడు ఇచ్చిన యావస్థాసమును వ్యాఖ్య యొనర్చుచు మాంచెప్పరు గార్డియనుపత్రిక ఇట్లు దెలుపుచున్నది. మనతో సమానముగ మానవుల సహకారము మనకు గావలసినది. అంతియగాని మావటివానికి ఏనుగ లోబడు సహకారమునంటి సహకారము గూడదు.

బట్లరుగారు ఇండియాలో రెండు రాష్ట్రములను గవర్నరుగ నుండిరి. ఇప్పుడు బట్లరుగారికి అధ్యక్షులు, ఇతని రాజకీయ విజ్ఞానముకంటెను పరిపాలనాసాధనముకంటె ఎక్కువ ప్రతి ఇతిరలకులేదు. అందుచే ఆతడన్న సంగతులను ఇవటను ఇండియాలోను గుర్తించవలెను. మొన్న లండన్లో నాలుగు నూత్రములను దెలిపిరి. ఇండియాలో పాశ్చాత్య ప్రజా ప్రాతినిధ్య సంస్థల నెలకొల్పవలెను. ఆయ్యదవసరము. వీటిని పనిజేసిన వారిసహాయముతో గాని యావయోగించుకొన వీలుండదు. ఆనగా పాశ్చాత్యుల సహాయముండవలెను. పాశ్చాత్యులసహాయము లేకుండ భారతీయుల సంస్కరణముల నుపయోగించుకొనలేదు. కావలెనన్నను బ్రిటిషువారిండియాను విడువజాలరు. పోయిన 40 సంవత్సరముల నుండి పాశ్చాత్యులపై నేడుగూడ బ్రిటిషుభావ మున్నది. అంతకంటె ఎక్కువ సీరముగలేను. ఢిల్లీసభలో జరుగుసంగతులు ముఖ్యము గావన్నటుల ప్రస్తావించిరి. ఆర్థికాభివృద్ధికరముగ పనులను జేయవలెను. కార్మికులు, పెట్టుబడిదారుల పోరాటము జాతీయతకు, జాతీయ భావమునకు అడ్డురావచ్చును. తుదకు భారత జేతమునకు విముక్తి బ్రిటిషు, భారతవర్తకులు కలిసి సహకారము చేసిన గల్గును. బ్రిటిషు పెట్టుబడిని భారతజేతములు పెట్టుబడి పెట్టి పనిజేసిన మోక్షము గల్గును.

స్వపరిపాలనము గల భారతీయులు ఉద్యోగములందు మరకొందరిని బ్రిటిషు నిపుణులను నియమించెదరు. స్వరాజ్యమువచ్చునపుడు బ్రిటిషు పెట్టుబడిదారులు, బ్రిటిషువర్తకులు చాల పలుకుబడి గల్గియుండురన్న మేముంగీకరించెదము. కాని భారతీయులు బట్లరుగారి మాటలను భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కనర్హులన్నట్లు ఆర్థముచేసెదరు. బ్రిటిషువర్తకి ఇండియానుండి కాలనిర్ణయము లేకుండ ఇండియా పరిపాలనమును పరిశీలించుచునే యుండవలె నన్నట్లు ఉపసించెదరు. ఏవో ఆర్థికాభివృద్ధి గల్గినను భారతీయుల బట్లరుగారి సిద్ధాంతము నంగీకరించరు. ముఖ్యముగ భారతవర్తకులు ఇండియావ్యవహారములలో బ్రిటిషువారు బోక్యము కలుగజేసికొనుట కెంతమాత్రము సహించరు.

ఏదెంత జెప్పినను భారతీయులకు బ్రిటిషువారితో సంబంధము లేకుండ స్వతంత్రముగ బాధ్యతను, వారు వారి స్వవహారములను నిర్వహించుకొనుట కీయవలెను. ఇంగ్లాండుతో ఒడంబడిక జేసికొనిగాని మరొకవిధముగగాని భారతజేతము మునుగూడ వారే ఏర్పాటు జేసికొను వీలుండవలెను. వారి ఉద్యోగులను వారే నియమించుకొనవలెను. అంతకు తక్కువగుచో భారతీయులు తృప్తిపెందరు. కాని ఈ బాధ్యతంతయు తత్తుమే భారతీయులు స్వీకరింపజాలరని మా యభిప్రాయము. ఈ భారతీయులంతయు వారిపై క్రమేణా అంతకుపులుగ ఇచ్చునటులజూచుభారము మారి. తిగినభారతో, కట్టుదిట్టములతో ఇచ్చునటులజేయువిధిమిది. కాని భారతీయులు మనలను అనుమానించుచున్నారు. ఇంతభారమునుగూడ వారొక భారముగ తలంచుటలేదు. భారతీయులు తమ స్వాతంత్ర్యమునకు తొందరపడుచున్నారు. ఓరీమిదెట్ట లేకున్నారు. మనము నిరంతరము భారతీయులను త్రొక్కి పెట్టెదమని వారిభయము. అట్లని వారిని మనమునిందించజాలము. అందుచే ప్రపంచము అంతకును తెలియునటుల (ఇండియాకు యూరపు ప్రపంచము) భారతీయులనుగూడ మనతోడివారనే గ్రహించి వారిసహకారము నుపేక్షించవలెను. అంతియగాని మావటివాని అంతుకమునకు ఇంకి లోబడు ఏనుగువలె భారతీయులను భయపెట్టి వారి సహకారమును గోరుటలేదని ప్రకటింపవలెను.

కారదా బిల్లుఖండన

కర్నూలు పోలసభ

కర్నూల్, జూలై 31:—నిన్న రత్న సభాపత్యుగారి యగ్రాసాధికత్యమున కర్నూలులో జరిగిన మహాసభ కారదా గారి బాల్యవివాహాని షేధకబిల్లును ఖండించుమ తీర్మానించెను. పల్లపంతుల రామచంద్రయ్యగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. సూర్యవరం రామకృష్ణారెడ్డిగారు ఆమోదించిరి. తీర్మానముకే గ్రహముగా నామోదించబడెను. అని రత్న సభాపత్యుగారు మాకువ్రాయుచున్నారు.

స్వదేశీ వ్రత మవలంబింపుడు

విదేశీ వస్తువులకు భారత దేశ మెంత ఖర్చు పెట్టుచున్నది?

విద్యార్థులకు ఆచార్యగోకలేగారి హితబోధ

కరాచీ విద్యార్థుల యెదుట ఆచార్య జి. ఎస్. గోకలే గారు దేశభివృద్ధికి ముఖ్యము, విజ్ఞానప్రముఖులు నగు నుత్తమ శాస్త్రమును గావించిరి. వారి యుత్తమ శాస్త్రము మిక్కిలి పొందు పరముగా నున్నది.

“మనకు ఆహారము, కట్టుకొనుటకు బట్ట, నివసించుటకు యిండ్లు మూడును అవసరములు. బ్రతుకుటకు ప్రతివాడును వీటికై యాలోచించుకొనక తప్పదు. భావ నిర్వాణముచేసి గలిగిన దాకంటె అధికముగా ఖర్చు పెట్టుట కూడదు. ప్రస్తుతము విద్యార్థులు సంఘమును వీల్చి విప్లవము పురుగులవలె నున్నారట అనవచ్చును. సామాన్యములకు కొనుట, అగియ స్యదేశీ సరకులు కాక విదేశీ సరకులను గుట వలన దేశద్రవ్యము కొట్టకొలది ఖర్చుగ నున్నది. ఈ విద్యార్థుల యధిపతి మనలను సాధారణ ప్రజలు దరిద్రము ననభివృద్ధిపరిచి వచ్చుచున్నది.

భారత దేశముయొక్క ఖర్చు

భారత దేశము బంగారాదుంట్లకై 16 లక్షల రూపములు, సీమబాదంకాయలకై 48 లక్షలు, ఖర్చుపడుచున్నది. భారత దేశము వ్యవసాయపు దేశమకదా! ఇట్టి దేశము లో తినబండారపు సరకులకు మనమెంత ఖర్చు పెట్టుచున్నాము అన్నీలియానుండి వచ్చు గోధుమలకు 67 లక్షలు, కాయభాగ్యములకు 15 లక్షలు వ్యయమగుచున్నది.

మన దేశములలోనికి ఏమి మిక్కిలించుకొనుటకు 92 లక్షల బ్రాంది, 51 లక్షల విస్కీ, 81 లక్షల రూపాయల యితర ద్రాక్షారసములు మనము తెప్పించుకొనుచున్నాము.

దెబ్బిలలో వచ్చు పదార్థములకు మనము 101 లక్షలు ఖర్చుపెట్టుచున్నది. దెబ్బిలలో 76 లక్షలు, విష్కలకు 49 లక్షలు, చేపల పదార్థము 85 లక్షలు, జాన్న 12 లక్షలు, పండ్లు 10 లక్షలు, జాప్ 8 లక్షలు, పచ్చిపప్పు 5 లక్షలు, జక్కలకు 250 లక్షలు, చక్కెర 1818 లక్షలు, పొగాకు 216 లక్షలు.

విద్యార్థులకివారకు చేసే ఖర్చులను, వీరులకివిద్యయు అవసరములేవు. మనము వండించు గోధుమలను చవకగా నమ్మకొని అన్నీలియా దేశమునుండి వచ్చు గోధుమలను వల్లమాలిన భరకు కొనుచున్నాము. మనము ఒక పాత గోధుమలకు ఒక అణాను అమ్ముకొని విష్కలకులకు పానకు 1-8-0 ఇచ్చుచున్నాము. పొగాకు పానకు రెడ్డి అమ్ముకొని సిగరెట్లకు రూ. 4-8-0 యిచ్చుచున్నాము. తేయాకుతోటలో నడుములు విడుగుకట్టు పనికొని పండించిన తేయాకును యితర దేశములకు 868 లక్షలకు అమ్ముకొని విదేశములనుండి వచ్చు తేయాకుకు 8,847 లక్షలు ఖర్చు పెట్టుచున్నాము.

విద్యార్థులకివారకు, తరువాత యిట్టి ఖర్చులను మీరు అపినయ్యాలియును. విదేశములనుండి వచ్చు దెబ్బిలబాటలు గోక్షరములు. తాగరానా! విదేశములనుండి వచ్చు సిగరెట్లకు తగలబట్టుకొనలే దేశీయదేశీ సామగ్రిరాచా! చక్కెరమని రైలుకు తినరాచా! వక్కలు మనరాచా, దెబ్బిలలో వచ్చు ఫలములు, చేపలబాటలు చెట్టునుండి కోసిన ఫలములను అన్నకు మన తాగకములలోన సముద్రములో పట్టిన చేపలకు తినరాచా! విష్కలకుల బులులు చవాతీలకాంగిచరాచా! మిక్కిలించేసిన దేశీయదేశీయ తంతవృద్ధిని, దును? దేశద్రవ్య మెంత విదేశీయలకు వుంటు ఆరు నా? మనద్రవ్య లిప్సటికంటె నంతభాగ్యవంతులయ్యెదరా? కావున మీరు స్వదేశీ వస్తువులను నేరింపుచుని కొనుచున్నాను.

(నూర్సి డియానా త్రికనుండి)

గొప్ప అన్నదానము

గుంటూరు జిల్లా, ఇంటూరు వాస్తవ్యులను వర్తకశిఖాను యింటును, ఇంటూరు ఉన్నత హిందూ పాఠశాల పరిపాలన సంఘాధ్యక్షులు నగు కీర్తిశేఖరైవ దావులూరి సుబ్బారాయుడుగారి కర్మపంథ్యులును జూను 28, 29 వ తేదీలలో గొప్ప ఆస్తుప్రదానము చేయబడినది. ప్రాంతీయులకు వైశ్యులకు ప్రత్యేక సంకల్పము జరిగెను. ఆ గ్రామముందుండు యితర వర్ణములవారందరికీ ప్రత్యేకముగా వింకోసంగబడినది. పరిపర గ్రామములనుండికూడ పంచములు, యితరుల సేవలు వచ్చి వింధార గించిరి. శ్రీ సుబ్బారాయుడుగారి జ్ఞాపకార్థమునకుగాను గుంటూరున వారములు చేసుకొనుచు వివ్వవర్ణములను కమ్మ విద్యార్థులకు పంచిపెట్టుటకుగాను రూ. 25-0-0 (ఇలువడి అయిదు) రూపాయలను వారి కహదలను శ్రీయత దావులూరి రాఘవయ్యచౌదరిగారి నొసంగిరి. కమ్మ విద్యార్థి సంఘము తరపున శ్రీ చౌదరిగారికి నాకృత్యజ్ఞ తాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను.

జంపాల సాంబయ్య.

ఘోషాపదధరి

గాంధీమహాత్ముని వ్యాసము

ఘోషాపదధరిని పూర్తిగా తీసివేయగోరుదు బీహారు ప్రభుత్వము. మిక్కిలి కలుకుబడిగల శాయములు పెక్కుమంది యను చాలవంది స్త్రీలును గూడ సంకేతముచేసి ఒక విజ్ఞప్తిని ప్రకటించిరి. దీనియందు ఏబదిమంది స్త్రీలు సంకేతము చేసి యుండుటచే దీనిని రూర్చి దేశీయులు దీక్షతో పనిచేసినచో బీహారులో నిది బంటనే అంతరించుట నిశ్చయము. ముఖ్యమంత్రియమేమనగా సంకేతములు చేసిన స్త్రీలందఱు పూర్వచార పరాధులగు సామాన్య గ్రామీణుల భావ సభ్యునించిన నవ నాగరీకురాండ్రు కాక.

“కర్మాటకము, మహారాష్ట్రము, మదరాసు మన్నగు రాష్ట్రములందును బీహారులో గూడ స్త్రీలు స్వేచ్ఛగా తిరుగుటకు సంభవించినదని దన్ని విషయములలోను పాలు గొనుటకును భారతీయ సాంప్రదాయములకు భంగము కలిగించని పద్ధతిని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును కలిగి యుండవలెను. భారతీయోజనముల ప్రకారము స్త్రీ అభివృద్ధి నొందవలసినది ఘోషాపదధరి తొలగక తప్పదుగాననే మేమిట్టి స్వేచ్ఛను కోరుచున్నాముగాని భారత స్త్రీ స్వేచ్ఛకు పురస్కరించుకొని బాతీయతకు మంటగిచ్చి కేవలము పాశ్చాత్య యావ తులపద్ధతులనే అవలంబించుటకు మే మెంతమాత్రము సంగీకరింపము. ఘోషాపదధరిని వదిలి వెంటనే పాశ్చాత్య పద్ధతిలో వదులు చిరుతపులికి తప్పించుకొని హిందూమతానికి బలపట్టవలెను. ఇప్పుడున్న దీనికి ఘోషాపదధరి తొలగినచో గాని సాంఘికజీవనము లను నీరిపంపవచ్చు స్త్రీలు కలిగింపవలెను. కలుంబవ్యవహారము లను పరిగా నెరవేర్చవలెను. భగ్గులకు తగినరీతిని సహాయము చేయవలెను. సంపూర్ణవిద్యకి తగిన సేవ చేయవలెను. మునుగులను తీసివేయవలెను స్త్రీల అభివృద్ధికి దీక్షగా నేపనిగూడ చేయవలెను. దేశమునందలి జనసంఖ్యలో స్త్రీలు పగభాగము న్నాడు. దేశీయత యంతయును నేడు కృత్రిమనిర్మితమనకు నురియ్యుచున్నది. ఆంగ్లసంఘటనలకివచ్చి కలగగలకై నీ పరిగా వియోగించినచో రాష్ట్రమున కపారముగ మోక్షము గుట నిశ్చయము” అని అభిప్రాయము ప్రాయోజనము.

బీహారులో ఘోషాపదధరి చాల హానికరముగా నున్నదని నేనెరుగుదును. ఈ యాందోళన మెన్నడో ప్రారంభమై యుండవలెనని. ఈ యాందోళనము చిత్రముగా బయలుదేరినది. బీహారులో ఖద్దర ప్రచారముకొరకు పనియేయున్న బాబూ రామానందమూర్తి యననతకు తనభార్యను ఘోషాపదధరించుట కంగీకరింపలేదు. కాని ఆమె నతడొక మునునకు గొని పోవుటకు ఆతని కుటుంబమువా రంగీకరింపలేదు. అందువలన ఆశ్రమమునందుండి కీ! కే! మగనలూల గాంధీ కుమార్తెయగు రాధా బహనును కీ! కే! జలబహదూరికి కుమార్తెయగు దుర్గాదేవిని విశ్రేతనయింక కీ! తీసుకొనిపోయెను. ఆతనిభార్య కలయవ్య నవలి వీరిద్దరు వామెకు చవుచెప్పించుచుండి. ఆ బాలికను ఘోషాపదధరించుచు తప్పించుటకు వీరిద్దరును ప్రయత్నించిరి. అంగులన ఆ బాలికల కిదివండుజుల కీ బాలికలపై కోపమువచ్చినది. కాని వారి ఆగ్రహము నీ బాలికలు పాటించుకుండ బోధించుచునేయుండిరి. అంతలో మగనలూల తన కుమార్తెకు మామ టకువల్లి యొక్కపిల్ల మరణవని బాగుగా బోధించెను. ఆ గ్రామమునందే మగనలూలకు జబ్బు ప్రారంభమైనది. దామెకు ననే ఆతడు పాట్లలో చనిపోయెను. బీహారువారు ఘోషాపదధరిని రూపుమాపుటకు దీక్షబూనుటకు గదిలేదు మూలకారణమైనది. మిశ్రభార్యను రాధాబహను ఆశ్రమమునకు తీసుకొని వచ్చినది. అందువలన ఆందోళనకు మరింత ప్రోత్సాహము కలిగినది. మిశ్ర మరీంత దీక్షతో పనిచేయ వారంభించెను. ఈ ఆందోళన విలుల ప్రారంభమై నదిగాన నిది బాగుగా కొనసాగునట్లే కనబడుచున్నది. బీహారులో నహాయోధుడనట్టియు పెక్కుయధుదములలో మొనగా దైవస్థియు బాబు ప్రజకిశోర ప్రసాదుగారే యీ యుద్ధమును నకు శాయకుడుగా నున్నాడు. ఆతడిదివరకు ప్రారంభించిన యుద్ధములలో నేడియునుగూడ విఫలము కాలేదు.

జూలై నెల 8 వ తేదీన తీవ్రముగ సాందోళనమును ప్రారంభించుటకు నిశ్చయించబడినది. ఘోషాపదధరివలన బీహారులో స్త్రీలెట్టిదేశ సేవయినను చేయ వలెకలండ్ల నున్నది. చివరకు ఆంగ్లగృహధనులగు ఎండకు గావిన అనభివంతులకు గూడ వారి కవకాశము లేకండనున్నది. జనసంఖ్యలో ఆర్థభాగము యిండ్లలో బంధించబడుట తలపెట్టినది. సంఘసేవకు ప్రబల

ని కోరము కలిగినది. ఇట్టి సాంఘిక దురాచారములు పెక్కులు స్వరాజ్య ప్రాప్తి కర్థంతరమున కలిగించుచున్నది. దీని నెంతతరగన నిర్మూలించగలుగుదురా అంతర్వ్య గా మనము ముందుకు పోగలుగుదుముని గ్రహించవలెను. స్వరాజ్యమువచ్చునరకును సంఘసంస్కరణమును నిలిపివేయవలె ను వారు స్వరాజ్యోద్ధారమును పరిగా గ్రహించియుండలేదు. మనదేశీయులలోగల స్త్రీలనందరిని యారీతిగా నిర్బంధించియున్నచో వారికి పరి యగు నభివృద్ధి కలుగజాలదు. అందులన యితర దేశీయులవారి పోటికి తాగగలగుటకును దేశ సరక్షణమునకును మన మక ములమగుచు.

కావున బీహారువారును బీహారుందోళనమును ప్రారంభించినందులకు నేను వారి నభినందించెదను. ఇట్టి సంస్కరణములు సఫలమగుటకు సంస్కరణల పరిశ్రమ ప్రవహమే ప్రధానము. ఈ విజ్ఞప్తిలో సంకేతములుచేసిన స్త్రీలైననే అధికముగ భారమేర్పడుచున్నది. స్త్రీలు ఘోషాపదధరినుండి విముక్తులుకావలెనుగాని భారత బారీజనపరూజునుగని విషయమును పరిశీలించగూడదు. ప్రతికూలంసంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగానుండినను ధైర్యమును దీక్షను వదలరాదు. ఇటువన్నచో వీ! ప్రయత్నము త్వరలోనే ఫలించగలదు. ఈ ఆందోళనమును పరిగా సాగించినచో జనసామాన్యమునకు స్త్రీలకును పురుషులకును గూడ పరియగుజ్ఞానమును కలిగించుటయే యరకు. (ఎం.ఎం.డి.యూ. 28-6-28.)

కైకలూరు తాలూకా

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలమానము

జూన్ 30:—మృగశిరాశి ప్రవేశమగుట తోడనే చిలకడువని కలచిరిగాని వర్షములులేక ఎండలతీవ్ర మంతమాత్రము తగ్గలేదు. వర్షమునిమిత్తమై రైతులు ఎదురుచూచుచున్నాడు. కాల్యలవెంట వచ్చే నీక చాలక సాగులు త్వరితముగా జరుగుటలేదు.

కలరా

ఈ తాలూకాలో కలరావ్యాధి సాధారణముగా అన్ని గ్రామములలోను వ్యాపించినది. కైకలూరులో 80 నాంకి తగిలినదియు, 17 గురు మరణించిరియు తెలియుచున్నది. మిగతా గ్రామములలో ఇద్దరు మృతుల చనిపోయిరి తెలియుచున్నది. హెల్త్ ఇన్ స్పెక్టరు కలరావచ్చి దైవకృతవలన నెమ్మడించెను. అట్టి స్థితిలో నుండియు కలరామందులలో గ్రామములవెంట దిరుగుచు చేతనైన సాహాయముచేయుచున్నాడు. కైకలూరులో లోకలోభండు దిస్పెన్సరీ యుండియు కైకలూరులో తగిలిన కలరా మనుష్యులైనను చికిత్స జరుగలేదని తెలియుచున్నది.

హైస్కూలు

కైకలూరులోని జిల్లా బోర్డువారి హైస్కూలునుండి ప్రథమ పర్యాయము హైస్కూలు పరీక్షకు 17 గురు విద్యార్థులు దుఖాన్తు పెట్టెరియు, అందులో 11 గురు విద్యార్థులు జయ మొందరియు తెలియుచున్నది. జయములు బాగుగానచ్చి, వీరికి కారణభూతులైన ప్రధానోపాధ్యాయుని వారి సహాయోపాధ్యాయులను ఆభినందించుచున్నాడు.

ఉద్యోగస్థుల బదలాయింపు

ఈ తాలూకాకు నుడుకు 8 సంవత్సరములనుండి తహశీల్దారుగానున్న న. రా. శ్రీ యస్. వెంకటాచారిగారు బి. ఏ. బి. యల్; గునివాడ తాలూకా తహశీల్దారుగా బదలాయించబడి వెలిరి. వీరిసానే యిక్రడత గన్నవరమునుండి న. రా. శ్రీ యస్. రాజారావుశాయకుగారు బి. ఏ. బి. యల్. గారు వచ్చిరి.

గ్రామపంచాయతీ ఎలక్షను

తాడివాడ గ్రామ పంచాయతీయొక్క మెంబర్ల ప్రథమ ఎన్నిక యానెల 24 తేదీన పంచాయతీల ఆనరరీ ఆర్డరు జరుగ. న. రా. శ్రీ గుడిపాటి మూర్త్యకారాయణగారిచే జరుపబడినది. ఈ దినమ పేర్కొనిన సభ్యులు పోటీలేకనే దిగ్విజయముగా నెమ్మకొనబడిరి.

1. అల్లూరు నుబ్బరాజుగారు
2. నంబూరు ఈశ్వరరాజుగారు
3. అల్లూరు శివారామరాజుగారు
4. నంబూరు వెంకటవరసింహరాజుగారు
5. అల్లూరు కామరాజుగారు
6. జంగం భూషణంగారు
7. తిరుమాచి వెంకటస్వామిగారు.

14 వ ఆర్యవైశ్యమహాసభ

గుంటూరు జిల్లాలో రాజకీయవ్యవహారములందు తొలగిత ప్రవేశించి వైశ్యకాలికిని, యితరజాతులవారికి చాలాభ్యాతి గడించినవారను, హిందూజాతియన మున్నెనుడును దేశవాయ కులకు దలియనట్టియు గోచరముగానట్టి సమయమందు తొలగిత కృష్ణానందలములో ఆర్యవైశ్య ప్రధానకట్టణమైన గుంటూరుపురమునందు జిల్లా సంఘసభను 1892 సం॥ జూన్ 30, జూలై 1, 2 తారీఖులందు జరిపిరి. ఆసభకు దాదాపు 2000 రైతులును యితర ప్రముఖులును దయచేసిరి. తరువాతను ఒక జిల్లావైశ్య మరయొకజిల్లావారు మండలసభలను గావించిరి. ఇందువలన రాజకీయవ్యవహారములు ప్రజలకు బాగుగా దెలిసెను. ఇదియునుగాక వసుకటి 18 దేశీయమహాసభలకు జనిరి, వీరు పూనుకొనని యద్యమమేలేదు. 1918 సం॥ గుంటూరుజిల్లాలో బాపట్లలో జరిగిన ప్రథమ ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభను జరుపుటకు పూనుకొనిన దేశీయవాయకులలో వీరు మొదటివారు అని చెప్పుట యతితయోక్తిగాదు. కృష్ణాపత్రిక ను స్థాపించిన వారలలో వీరు చాలా ప్రాముఖ్యతను వహించి ధనమును ప్రోగుచేసి పత్రికను కొన్ని సంవత్సరములు చాలా జయప్రదముగా నడిపించిరి. వానకోఆపరేషన్ లో వీరు చాలా పనిచేసి వారికి నెలకు రు 200 ల వచ్చు ఆదాయమును పొగొట్టుకొని, 1922 సంవత్సరములో వానకోఆపరేషన్ బహుత్వముగాయుండి గుంటూరుజిల్లాయంతయు ఆంధ్రోళన లోనున్న సమయమున పొన్నూరులో జరిగిన గుంటూరు మండల సభ క్రాంతిసాధిసభ్యమునహించి, పోలీసువారి హడావుడులకు జంకక నిర్భయముగా సభను జయప్రదముగా గావించిరి. వీరు శాంతిమహాత్మునినెట్లు కొన్నిసభలములకు పర్యటనగావించిరి. స్వలాభావరూపకైగాక, కనటకాటకనూత్రధారులు నడించిననూత్తి నడించక తయోముఖవివక్షంధములనెట్టివారుగాక, నిర్భయముగా సభాదేశిక ప్రెస్ క్రితముదెలిసినదాని వంతయు వెలువచ్చుచుండును, ఒకరికి జంకనట్టివారును స్వపక్షవరపక్ష నిర్మానుష్యాదులను, వ్యాయమునకుట్టుబడువారును, దేశభక్తుడును, పారిశ్రామికముదక్క హిందూ దేశమంతయుజూగుతూయు మట్టినవారును, పెక్కుగవర్సరు జోరలల గవర్సరులదర్బారులకునెల్లి సన్మానముపొందినవారును కలకత్తానున్న గవరములలో కాంగ్రెసుదేశిక ప్రెస్ మాట్లాడినవారును ప్రపంచానుభవముగలిగినవారును, విషయములనుప్పిచోక గంటలకొలదిమాట్లాడినవారును, తమజాతివారు రాజకీయవ్యవహారములందు సాంఘికవిషయములలోను, కర్మలను నిష్పక్తి విధానముగా వాచరించుటకును సమకట్టునటులయేయుటకు ప్రథమ ఆర్యవైశ్య మహాసభను తొలగిత గుంటూరునందు స్థాపించి ప్రథమసభను గుంటూరులో జరిపినవారును, వీరిముఖ్యోద్దేశము వైశ్యులసాగరికులగుట వలనను, విద్యావిహీనులగుటవలన, వైశ్యులకు విధియని నేడములలో విధింపబడిన సమద్రయనమునదే యుటకును, ఇతరదేశీయలకునెల్లి వర్తకమునదేయుటకు, విద్యను నేర్వకొనుటయు వీరి యుద్దేశ్యము. ఈయద్యమకును భంగము విజయనగరములో వాటిలుసమయమున బహుధీరతతో అట్టిదానిని ఖండించి సమద్రయనము బహు సంఖ్యాకులచే అంగీకరించునట్లు తీర్మానముగావించిరి. వాటంగీకరించినవారు ప్రాయశ్చిత్తములేకుండా నిరేకముల కరిగినవచ్చినవారిని తమజాతిలో కలపుకొనునట్లు ప్రయత్నముచేసి జయమును పొందిరి. ఇప్పడనేక వైశ్యప్రముఖులు విదేశములకు వెళ్లినవచ్చుచున్నారు. ఆహా వీరి సంకల్పమేమనవచ్చును? వీరికి విశాఖపట్టణముతో జరిగిన ఆర్యవైశ్య మహాసభలో "వైశ్యరత్న" యనువిశదమును నొసంగి బడినది. దానికి దగినవారు వీరుగాని మరియొకరుగారు. పాతక మహాకములాహ! వీరవని ప్రశ్నింపును? జనాబు వీరు వైశ్యరత్న శేషగల్లి రామస్వామిగుప్తగారు. గుంటూరు పురవాస్థులు. ఆర్యవైశ్య ముద్రాక్షరకలాధికారులు. ఆర్యవైశ్య వైశ్యకాధిపతులు. వ్యాసరచనయందు, యువవ్యాసములందును వీరివలె మనస్సులకు నాటునట్టి వైశ్యమునందును మరియొకరు లేరని మేము గట్టిగా చెప్పగలము. ఇట్టివారు 14 వ ఆర్యవైశ్య మహాసభకు ఆగ్రాసాధిపతిగా నుండవలయును. గాని మరియొక్కరుగారు. వీరయూహలనంటి యూహలు మరియొకరికి, గోచరింపవు. ఎన్నడును ఆర్యవైశ్య మహాసభకు రాని వారిని పెక్కురస ఆశ్చర్యపడదు. అన్యులచే నివేదికను వ్రాయించుకొని చదువువారిని నెన్నుకొనుట సభకు అనురూపం. నేనొక విధిగా కర్మల వాచరించి వారి భార్యారత్నము పిర్మిలోకమున 1917 సం॥ సెప్టెంబరు 17 వ తారీఖున వెళ్లినపుడు మున్నెవరును దేశరాజ్యాచారము ననుష్ఠించువారలయిన వైశ్యజాతులలో దేశరాజ్యాచారము ననుష్ఠించని బ్రహ్మబుద్ధిలే చెప్పారును 21 గంట విభాగిగావించిన యీ మహాకయు లగ్రాసాధిపతికి నివ్వగల 14 వ ఆర్యవైశ్య మహాసభా అధిని గావిన

వచ్చెలు యగునని మేము దృఢముగా చాటగలము. వీరు యుత్తర జిల్లాలకు ప్రథమమున నేతవలన దెచ్చినవారు. ఇక్కడున్న బియ్యము క్రత్తిమాడి, అస్త్రాలు గుట్టుచున్న ముగలను, గోతములనునేయు బిల్లులను స్థాపించుటకు ప్రయత్నము చేసి సఫలీకృతులయిన నేనెవరి కులీచాండ్రకు జీవనమును గలిగించిన మహాకయుడు. నేయేల దాంకిత్యము లేనివారును, విద్యావంతులును అయిన వీరికియ్యట దేశమంతయు సంతోషించు. వీరు లేనిసభ అంధకారబంధమైన చీకటికన్న నేరొందుగాదు గుంటూరు జిల్లాకును, గుంటూరుకు చాలా మర్యాద నొసంగినవారగుదురు. ఆర్యవైశ్య మహాసభకు స్థాపించినవారి కింతకాలమైన నివ్వకుండుట చాలా యశస్వీయము. ఎవరెల్ల జెప్పినను ఈ సంవత్సరము వాయిదా పాదులో జరుగనున్న ఆర్యవైశ్య మహాసభకు శ్రీయత వైశ్యరత్న శేషగల్లి రామస్వామి గుప్తగారిని ఎన్నుకొనలేనని మేము సలహా నిచ్చుచున్నారము. వీరి దినచర్య వ్రాయు పూనుకొన్న నెయ్యి పుటలగుల ఒకపుస్తక మగును.

(వైశ్యకులభిమాని)

* * * ఈసభకు బ్రిటీషు సాలూ బాపనయ్య బి. ఏ. బి. యల్. రాజమండ్రి, అద్దేపల్లి వెంకటగుర్జుర రామశేషయ్య బెజవాడ, గార్లలో నెవరినైన ఆర్యక్షులగా నెన్నుకొనుట సహజమగుగా నుండును.

* * * శ్రీ బాపనయ్యగారు దేశసేవాకరాయణులు. ప్రస్తుత సంఘపరిషత్తుల బాగుగా నెరిగినవారు. మంచి సమర్థులు. రాజమండ్రి పురపాలకాధ్యక్షుల వహించి తమ నియమితకాలములో ప్రజాసేవచేసి మంచిచేతుల సంపాదించిన వారు.

* * * శ్రీ వెంకట గుర్జుర రామశేషయ్యగారు దేశసేవాధురంధరులు. దేశస్వాతంత్ర్యతాపక్షనభివేదికారాగ్రహమునకు జననివారు. సంఘదురాచారముల నెరిగి కన్నీవారణై ప్రయత్నించు చున్నవారు. బెజవాడ పురపాలక సభ్యత్వమును బడసి ప్రజామన్నును బడసినవారు.

* * * కనుక ఆహ్వానసంఘమువారు పై యిరువురిలో నెవరినైన ఆర్యక్షునిగా నెన్నుకొందురు గాక.

చీరాల. యస్. పి. రాములుగుప్త.

3-వ ఆర్యవైశ్య యువజనమహాసభ-వాయిదాపాడే

పై సభకు ఆర్యక్షులుగా నుండేవారు వాక్కురత్నమే గాక క్రియాశూరత్వములవారుగా నుండవలెను. యంతయుండు సంఘమునకు దేశమునకు సేవచేసినవారుగా నుండవలెను.

అట్టి లక్షణములు లేనివారిని ఆర్యక్షునిగా నిర్ణయించి తీర్మానముచేసినను అది ప్రయోజనకారి కాబాలవు. ఆహ్వానసంఘమువారు పై సంగతులన్నియు గమనించి ఆర్యక్షు నియామకము చేయి లంబునో శ్రీమంతులను, త్యాగజీవులను, దేశసేవాకర్మరులను, పరోపకారపారిణులను, కాంగ్రెసు పక్షపాటులను సంఘసంస్కరణాభిమానులను, ఆంధ్ర ఆంగ్ల భాషామోచినులును, మార్కభాషామోషకులను, సారస్వతనిశ్చేతన శ్రుతిస్థుల కాధ్యక్షులునునగు బ్రిటీషు డోటుకూరి వెంకటగుర్జురాపురేశ్వీగారు అన్ని విధముల తగినవారిని గట్టిగా చెప్పగలను. యంతకు వారియందు ఆర్యక్షునికి గావలసిన గాంధీరత్నము కార్యనిర్వాహణమునకు కావలసిన శాంతిమగులవు. వీరు మార్కభాషామోషకులనటుల నిదర్శనముగా స్వగ్రామమును తేటపాలెమునకు "సారస్వతనిశ్చేతనమును గ్రంథాలయ ప్రతిస్థాపనను 10 సంవత్సరముల క్రింద నెలకొల్పి తత్సమకై మూడు 10 తేల దూప్యములవరకు స్వంతద్రవ్యమును వెచ్చించి నిరంతరము తదభివృద్ధికై గ్రంథరూపమునకు ధనరూపమునను లభించినంతవరకు యితరుల సహాయమును పొందుచూ యంతమా స్వంతద్రవ్యమును యేటెట వెచ్చించుచూ కడుసమర్థతతో మంచి యుచ్చస్థితికి తెచ్చి నిర్వహించుచున్నార.

కాట్టి ఆహ్వానసంఘమువారు నా సలహాను నెమ్మదిగా దూరదృష్టితో యోచించి నిర్ణయించుకునగాక.

చీరాల. శ్రీ కాకుళం పట్టాభిరామగుప్త.

రైల్వేబోర్డు ఉన్నతోద్యోగములు

సిమ్లా, జూన్ 30:—రైల్వేబోర్డువారు వచ్చితి సర్కి కమిషనుద్వారా, ప్రభుత్వ రైల్వేలయందు ఉన్నతోద్యోగములకు, మెకానికలు ఇంజనీరింగుతరగతును యాదగున అభ్యర్థులను యెంచిరి:—

రామశాద కృష్ణస్వామి, బా(సంకో) మంచర్ల చందు, డి. మాధవి, వాకరు అల్లి, పేతు ఎం. రవీదాసుజామను, పి. ఎస్. వెంకటరామను, డి. బి. కింగు, పి. కామ్యూన్యూగార్లు.

ఎక్కిరికలు ఇంజనీరింగు స్పెషలు ఆప్లింజీనులుగా యాదగునవారిని ఎంచిరి:—పవళ శారాయణమూర్తి, మాని లాగు పారిచ్చా.

(శ్రీ (తె.కు.))

నైమను ఉపసంఘములు

బెంగాలు శాసనసభలో చర్చనూచనలు

విద్యోగసంఘము మతబోధనుగూడి విచారించును

సిమ్లా, జూలై 1:—నైమను కమిషనువారికి విద్య విషయమునతోడ్పడ నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారు, ప్రైమరీ సెకండరీ పాఠశాలలందు మతబోధ యెట్లు జరుగుచున్నది యుగూడ విచారించునన్నారు. ఈ కమిటీవారు విచారించనున్న విషయములగూర్చి ఒక ప్రశ్నావళి ఆర్యక్షులకు పర్. పి హార్దాసుగారు ఇంగ్లాండులోనున్న యిరువురు సభ్యులతో సంప్రదించినవిదన ప్రకటించురు. ఉత్తర ఇండియాలో సెకండరీ విద్యనుగూర్చి పర్. ఫిలిప్ హార్దాసుగారు స్వయముగ విచారించురు.

బెంగాలు శాసనసభ ఆడర్స్ మెంటు తీర్మానము

కలకత్తా, జూలై 2:—బెంగాలు శాసనసభయందు బాలాగుగాలు ట్టుమడుక్తినిగూర్చి చర్చించి ఎం. కె. ఫజాలాబాదులకుగారు (ప్రతిమంత్రి) ఆడర్స్ మెంటు తీర్మానము ప్రతిపాదించి నోటీసుచేసిరి.

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఇండియా యొట్టినిధులగు (ప్రతి నిధ్యవ) పాలనకు తగియుండలేదని యీసభవారి యభిప్రాయముగ నైమనుకమిషనువారికి తెలియజేయవలసినదని నేరొక తీర్మానము ప్రతిపాదించనున్నారు.

భారతీయులు స్వయముగ రాజ్యాంగవిధానము నిర్ణయించుకొనుటకు అర్హులని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించునరకు నైమను కమిషనునకు సహాయసంఘము నియమింపరాదని ఎ. సి. దత్తుగారు సవరణ ప్రతిపాదించనున్నారు.

పర్ ఆల్లుగరహీను ఆల్లులకరీముగార్లు ప్రభుత్వతీర్మానమునకు రెండు సవరణలను ప్రతిపాదించదలంచిరి. శాసనసభోపసంఘము కమిషనుతో పరిసమానముగ అన్ని విషయములందు పనిచేయువలెనని ఆసవరణలయందు నూచింపబడును.

నైమనుకమిషను ఉపసంఘమునకు ఎన్నుకొనబడు సభ్యులలో మువ్వురు మహమ్మదీయులు, రె మహమ్మదీయేతరులు, ఒక యూరోపియ నుండవలెననియు, స్వరాజ్యసత్తువారు నిరాకరించుచో 4 గురు మహమ్మదీయులు, 2 మహమ్మదీయేతరులు, 1 యూరోపియ నుండవలెననియు ఫజాలాబాదుగారు సవరణ ప్రతిపాదించెదరు. (శ్రీ (తె.కు.))

నైమను విద్యోగసంఘము

చెన్నరాష్ట్ర సంచారము (ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

ఉపకమండలం, జూలై 3:—నైమను కమిషనుయొక్క విద్యాసహాయ సంఘము మదరాసునకు సెప్టెంబరు మాసములో వచ్చి యీ రాష్ట్రమునందలి విద్యాభివృద్ధినిగూర్చి విచారించెదరని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుత మేర్పరచుకొన్న కార్యక్రమము ప్రకారము వారు మధుర, తిరుచనాపల్లి, కోయంబత్తూరు చెంగల్పట్టు, తంజావూరు, నేలము నగరములకు బోయెదరు. ఉత్తరగూర్లు దత్తమండలములకు బోయెడిసంగతి అనుమానమే. ఈరాష్ట్రమునందు విద్యాభివృద్ధి ముఖ్యులందరిని కమిటీవారికి తెలుపదగు సమాచారము సేకరింపగోరిరి.

దేశీయ మహాజన సభాధ్యక్షుడు

ఈవిషయమెన్నిటి యాంధ్రపత్రికయందు, విపులముగ వ్రాయబడియుండెను. అందు ఆంధ్రులయొక్క ఉదాసీనత స్పష్టముగ నుదహరింపబడియెను. వారునకారించినటుల యీ సంవత్సరము కలకత్తాయందు జరుగబోవు దేశీయ మహాజనసభకు ఆంధ్రు డెన్నుకొనబడునట్లు ఆంధ్రులందరు నైశ్యకంతమున శాంసోళన జరిపినగాని, లాభముండదు.

కొన్ని రాష్ట్రములందు, మెరీటాల(నెహ్రూ లాలా బజర్జీ)రామగారుల పేరులు నూచింపబడుచున్నవి. అయితే వీరు లిదివరలో వరుసగ అమృతసరము, కలకత్తా కాంగ్రెసుల కధ్యక్షుల వహించియుండిరి. గనుక యీ సత్కరపు మహాజన సభకు దేశభక్తాగ్రణ్యుడగు ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరు ప్రకాశంతులుగా రధ్యక్షు వహింపజేసినచో, తత్కభాసందర్భమున గల ఆంధ్రదేశ కొంత దీర్ఘగలదు.

ఇవిషయము, శేపు 6 వ తేదీని బెజవాడ దుర్గావిలాస పుమున జరుగబోవు నూతరాంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభయందు తీర్మానించి, తగిన యాందోళనకావించి, సఫలమనరంధ్రై యాంధ్రదేశపు కొంత దీర్ఘదరు గాక.

దద్దనాల లక్ష్మీనరాయణరామయ్య, నక్కా వెంకటరత్నం.

బాల్మీ సత్యాగ్రహము

అనధికార సంఘ విచారణ జరుగుచుండుట

రాజీనామానిచ్చిన శాసనసభ్యులు మరల నెన్నుకొనబడుట

బొంబాయి, జూలై 2—బాల్మీ అనధికార విచారణ సంఘము జూన్ 30, జూలై 1 తారీఖున మరల సమావేశమయ్యెను. సభ్యులలో నొకరగు చంద్ర చంద్ గారు కొన్ని కొన్ని గ్రామములకు వెళ్లి విచారణచేసిరి. కొందరినుండి వాఖ్యాలములను పుచ్చుకొని వారు తిరిగివచ్చిరి. ఆదివారము ఉదయము మధ్యసభ్యులు ఇబ్రహీం అహమ్మద్ పటేల్ గారి యింటికివెళ్లి యతని వాఖ్యాలము నమోదు చేసిరి. అతనికి చాల జబ్బుగా నుండుటచే వారే నల్లనలసివచ్చెను. ఒక మహమ్మదీయ స్త్రీ శోహనత్ బాయినుండి యట్లులే ఆమె గృహమునందు వాఖ్యాలము తీసికొనబడెను. ఇక కొం రెండు సాక్ష్యము పుచ్చుకొనినతరువాత సంఘము బాల్మీ వదిలి వెళ్లిరి. (ఆ. వెస్.)

రాజీనామా నిచ్చిన సభ్యులు మరల నెన్నుకొనబడుట

కరాచీ, జూలై 2—బాల్మీ సత్యుల సృష్టి చేసినందులకు తమ ఆసమ్మతును చెప్పుచు శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిన నారాయణదాస్, ఆనంద్ సి, జయరాం దాస్ దొత్ రామ్ గారలు పోటీ రికవోరులుచే మరల నేత్రగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిరి. (ఆ. వెస్.)

బ్రోచిజిల్లా మహాసభ

(బాల్మీకి సాయముచేయువారు స్వయంసహాయము చేసికొనినవారగుదురు)

శ్రవసాయ ప్రదర్శనమును బహిష్కరింపుడు. బొంబాయి, జూలై 2:—ఈరోజు జరిగిన బ్రోచి జిల్లాసభలో ఒక్క బాల్మీ సత్యాగ్రహ విషయమే చర్చించబడెను. కె. ఎఫ్. వారిమెన్ గారు ఆధ్యక్షత వహించి యుండిరి. ఆధ్యక్షుడు, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు మున్నీ గారును బాల్మీకి సత్యుల విషయమును మాట్లాడిరి. పల్లభిభాయి పటేల్ గారు మాట్లాడుచు త్వరలో గౌరవ నీయుమును సంగ్రహింపగలరని తనకు నమ్మకములేవని చెప్పెను. గాంధీగారు 'బాల్మీకి సాయము చేయువారు స్వయం సహాయము చేసికొనినవారగుదురు' అని సందేశము నంపెను. విద్యాయంత్రయన హరిలాల్ దేవా నగరికి, బొంబాయి శాసనసభాసభ్యుడగు డెల్వీగారిని, కర్వాడాతాహార్ సాహెబ్ గారిని రాజీనామానివ్వవలసినని తీర్మానము చేయబడెను. అహమ్మదాబాదులో ప్రభుత్వము జమాన్యమును యేర్పాటుచేయబడెనన్న స్వసాయ ప్రదర్శనమును ప్రజలు బహిష్కరించవలసినదని మరియు తీర్మానముచేయబడెను. (ఆ. వెస్.)

మోడిగారు పూనా వలచచ్చిరి?

పునా, జూలై 2:—భారత వాణిజ్య సంఘాధ్యక్షుడగు మోడి గారు పూనా నగరము వచ్చిరి. పత్రికా ప్రతినిధి యితనితో మాటలాడగా వారు తన యుగమునకారమును బయలుపెట్ట నిరాకరించిరి. బాల్మీకి విషయము బొంబాయిలో తనకును పల్లభిభాయిగారి కిని జరిగిన సమావేశఫలితము బొంబాయిగవర్నరుగారికి ప్రభుత్వసభ్యులకును అతడు సవిస్తరముగా తెలియజేయుటకు నచ్చెననియు తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగియుని విచారణను పల్లభిభాయి సమ్మతించెదట. గవర్నరుగారు భారత వర్తక సంఘముతోడను, పటేల్ గారితోడను సమావేశము నొప్పుకొనెదరని తెలియుచున్నది. గవర్నరుగారు పునర్విచారణ జరుగువరకు బ్రెస్లీ వద్ద డబ్బునుంచుటకు సమ్మతించరనియు, సిబ్బలను ప్రభుత్వమువారియొద్ద నే యుండుకొని తిరిగి యవ్వనలసినదని పునర్విచారణ నిర్ణయించినయెడల మరల సిద్ధిజేయుట కొప్పుకొనెదరనియు తెలియుచున్నది. (ఆ. వెస్.)

మరియొక రాజీనామా

శాసనసభలో బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు మున్నీ గారు రాజీనామా నిచ్చినతరువాత మరల సత్యులే నియమించు నాలుగు సాహసేవకా కాగితములు ఎన్నికాధికారి వద్దకు వచ్చినవి. (ఆ. వెస్.)

* * * *

బాల్మీ పరిస్థితులు

విషమముగానున్నవి

రేవోమాపో రక్తపాతము తప్పదు

పైము ఆఫ్ ఇండియా విలేజ్ వాతలు

బొంబాయి, జూలై 2:—పైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ప్రత్యేకవిలేజ్ బాల్మీకినుండి వర్ణింపబడు తెలియజేయుచు సిట్టా వాయుచున్నాడు.

భారతదేశమున ఆంగ్లేయ పరిపాలనలో నిట్టి విషమపరిస్థితు లేప్పుడును యేర్పడి యుండలేదు. రక్తపాతము తప్పనిపరి యగునట్లున్నది. లేదా ప్రభుత్వము తొలగాకానుండి లేచిపోవలసివచ్చును. గాయకులు వన్న నిరాకరణమును ప్రోత్సహించుచున్నారనియు నామ గౌరవము నుగ వర్ధి శాశించుచున్నట్లు గనబడుచున్నది. పల్లభిభాయి పటేల్ ప్రభుత్వము బాల్మీకి కడకుల నవలంబించి యిదివరకే తొలగాకాలో ప్రభుత్వమును స్తంభించి వేసికాడు. (ఆ. వెస్.)

న్యాయస్థానవార్తలు

"గర్భవతియై యుండగ వివాహ విచ్ఛేదము చెబునా?"

రెండవభార్యకు మనవర్తి

"విచారణ మరియొక మేజస్ట్రేటుగారిచే జరిపింపవలసినదని కోరుట"

(శ్యామమూర్తి రామేశంగారి యెదుట)

క్యార్వీల్ లీగము అనునామె భర్తను వదిలివేసి తనకు ను తనకుమారునకును మనోవ ర్తికొంద తనభర్త ఎ. కె. ఆబ్దుల్ సమత్ చే నెలకు రు 80/ల నివ్వించవలసినదని రాజధాని ప్రధాన మేజస్ట్రేటుగారు ఆ బాసాటిఖానుగారి యెదుట దావావేసెను. సవరణ కేసునందు శ్యామమూర్తి పరిగ జరుగ నేరదని ప్రతివాది ఆబ్దుల్ సమత్ తలచి పదకేతును రాజధాని రెండవ మేజస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారింపబడుటకు ఆశాపించవలసినదని కోరెను. పిటిషను నకు తరపున డా॥ మిర్ ఆన్వార్ దీన్ గారు సేతు వెకేమనుజుడి తేపా రామేశంగారియెదుట పిటిషనుపెట్టెను. ఈ పిటిషనును బహదర్పుటకు శ్యామమూర్తి ఆబ్దుల్ సమత్కు బంపిన వాఖ్యాలమును జదివిరి. అందు పిటిషనుకు ఈ రెండవ భార్య అను క్యార్వీల్ లీగము 1927 ఎల్ల డిశంబరు 17 న తేదీయొడియు తనతో నివసించుట మాని వేసెననియు, 1928 ఫెల్లెబ్రువరి నెలలో నామెకొక కుమారుడు కలిగెను. 1928 ఫెల్లె మే. 9 న తేదీన తాను భార్యవద్ద తలాక్ తలాక్, కలక్ అం మూడుమారులు ఉచ్చరించి వివాహమును రద్దు చేసికొనెను. క్రిమినలు ప్రాసీజ్యుకోడులో 488 సెక్షను ప్రకారము తనకు మనోవర్తి ఇప్పించునని ఆమె మేనెల 18 తేదీన రాజధాని ప్రధాన మేజస్ట్రేటుగారు ఎన్వార్ దీన్ దావావేసెను. పిల్లడు తనకు చెందినవాడు కాకవావులచే మనోవర్తి ఇవ్వనక్కరలేదనియు తెలియజేసికొనెను.

తనవర్తి ప్రధాన మేజస్ట్రేటుగారికి, క్యార్వీల్ లీగము శ్యామమూర్తిగారు కె. ఆర్. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారికి, డా॥ మిర్ ఆన్వార్ దీన్ గారికి ప్రధాన మేజస్ట్రేటు కోర్టు నందు జరిగిన సంగ్రహించిన ఆన్వార్ దీన్ గారు శ్యామమూర్తి గారికి చవిబి:పించిరి.

కృష్ణ స్వామి అయ్యంగారు:—తలాక్ అని ఉచ్చరింపుటచే భర్త భార్యతోగల సంబంధము వదలుకొని వారి వివాహము రద్దు చేసికొనినను గర్భవతియగు భార్య నీల్లాడేకరకు పూర్తికాదని కోర్టువారికి మనవిజేయుచున్నాను.

ప్రధాన మేజస్ట్రేటుగారు:—ఆన్వార్ దీన్ గారు మీ రేమందురు?

డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు:—"గర్భవతియై పిల్లకు తండ్రిని సేవగాను" నాక్కయంటు నాకు చెప్పుచున్నాడు.

కోర్టు:—అట్లయినచో ప్రతివాదికరపున మీరేల కోర్టునందు హాజరయ్యెదరు?

డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు:—హాజర కావలసినదని నాక్కయంటు కోరుటచేతి.

కోర్టు:—నవ్వును ఉత్తరసాక్ష్యము నేలపెట్టెదరు!

డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు:—నాక్కయంటు నాకు తెలిపిన విషయమిది.

కోర్టు:—నవ్వును ఉత్తరసాక్ష్యమును ప్రతివాది నేలపెట్టెద విద్యవ్యాజ్యము నాదికి నెల 1-కి 80 రూపాయలు ఇవ్వవలసినదని నే నాజ్ఞాపించుచున్నాను. (క్యార్వీల్ లీగము తన జీవనమునకు రూ 15 లును, విద్యవ్యాజ్యముకు రూ 15 లును కోరెను.)

డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు:—అట్లు జేయుటకు కోర్టు వారి కనకా కేసు లేదు. రెండవ కేసు యొక్క సాక్ష్యమును కోర్టు వారు వివరించెను. ఇందులకు నియమించబడిన రూపాయి ప్రకారము కోర్టువారు ప్రవర్తించలేదు. "మనుష్యుని బానులో నెక్కించు" డని కోర్టువారు అనువాదముని తో జెప్పెను.

క్యార్వీల్ లీగముతండ్రి నైవ్ దస్తాగర్ బానులోనికి యెక్కెను.

సాక్షిజూచి కోర్టువారు:—నాని రాబడి యెంత? సాక్షి:—నెలకు నుమారు రు 300 వాసికివచ్చును. రు 80 వృత్తిపన్ను ఇచ్చుచున్నాడు.

కోర్టు:—ఆన్వార్ దీన్ గారు ఇందుల కేసునెదరు?

డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు:—నెలకు రు 70 మొదలగు రు 80 లవరకు సంపాదించెదనని నాక్కయంటు జెప్పుచున్నాడు. ఈ ధనము తో కొట్టును నిర్వహించుచు తన మొదటిభార్యను వాని విదకు తనను పోషించుకొనవలెను. నెలకు 30 రూపాయలు వాదికి ఇవ్వవలసినదని తమ కచ్చుడే బహిరంగముగ తెలిపిరి.

కోర్టు:—నేను ఆ ఆర్డరును రద్దుజేసితిని.

డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు:—మీ రట్టు జేయుటకు మీరులేదు.

కోర్టు:—విద్య వ్యాజ్యము నెలకు రు 80 ఇయ్యవలసినదని ప్రతివాదిని నే నాజ్ఞాపించుచున్నాను.

డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు:—ఈ కేసును ను ఇంకొక మేజస్ట్రేటుగారు విచారింపనట్లు బదలాయంపు కోరుమని నాక్కయంటు తమకు తెలియజేయుచున్నాడు.

కోర్టు:—ఎంతకాలము గడువు కావలెను?

డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు:—ఒక నెలదినములు.

కోర్టు:—ఈ కేసునందు చర్య ఇంతటితో ఆపివేయబడినది. మరియొక కేసును బిలువును.

తరువరి డా॥ ఆన్వార్ దీన్ గారు పిటిషనుకు తరపున వాదించుచు ఈ కేసు ఈ మేజస్ట్రేటుగారియెదుట విచారింపబడిన శ్యామమూర్తి జరుగజాలదని నాక్కయంటు ఫిరజిందచున్నాడు. గాన ఇంకొక మేజస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారింపబడునట్లుగా పింపవలసినదని శ్యామమూర్తి గారిని కోరిరి. అందులకుంగీకరించి ఈ కేసు రాజధాని రెండవ మేజస్ట్రేటుగారు విచారింపనట్లు శ్యామమూర్తి లాజ్జాపించిరి.

* * * *

మరియొక బుద్ధివిటిషను

న్యాయమూర్తి రామేశంగారియెదుట

కోయంబతూరు జిల్లా పోలీసునూపరింటెండెంటుగారి జాబు ప్రకారము కోయంబతూరు జిల్లా మేజస్ట్రేటుగారు ఉడుములపేట మొదటి మేజస్ట్రేటుగారియొద్దనున్న క్రిమినలు కేసును పల్లడక ప్రధాన మేజస్ట్రేటుగారు విచారింపనట్లు బదిలీ చేయవలసినదని ఉత్తరపుల జేసినట్లుజేయబడెను. వాని ఈ విషయగ మార్పుబడెనని మద్రాసుకి తెలిపబడలేదు. ఇట్లు జేయుట చాలా అక్రమమున యు శ్యామమూర్తి విచారణను సదరు కేసును మరల ఉడుములపేట మొదటి మేజస్ట్రేటుగారి విచారింపజేర్పాటుజేయవలసినదని పిటిషనురుంపున కె. యస్. జయరామయ్యరుగారు వాదించిరి. శ్యామమూర్తిగారు వాదనతో శ్యామమూర్తిగారు రంగీకరించి సదరు కేసును ఉడుములపేట మొదటి మేజస్ట్రేటుగారు విచారింప వలసినదని చెప్పిరి.

మేదికుర్తి (నాయల్వాడు తొలగాకా)

చిత్తూరుజిల్లా నాయల్వాడు తొలగాకా మేదికుర్తి గ్రామంలో 30-6-1928 తేదీ హిందూమహాజనుల సభ జరుపబడెను. అందులో డిప్టీ ఆసెంబ్లీలో హరివిలాస్ కారడగారివలన ప్రవేశపెట్టబడిన "వివాహవయోనిర్ణయ కాపనము" అను బిల్లు హిందూమతమునకు చేరిన పూర్వాయాచారవరాయలులకు వారికి కంటకప్రాయముగా నున్నదనియు, హిందూమతములలో ప్రభుత్వమువారు బోక్సము కలగజేసికొనునాదనని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరునట్లు తీర్మానించిరి.

(ఒక విలేఖరి.)

బెజవాడలో శ్రీవరమహంస సచ్చిదానంద

యోగీశ్వరులవారి రెండవరోజు ఉపన్యాసము

పై యోగీశ్వరులవారు 24-6-28 వ తేదీసాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీరామమహాత్మ్యే శ్రీశ్రీగా చేసిన ఉపన్యాసమును ప్రాయశః సము. ఏకాదశివారోజున ఒకనియంటు వచ్చి పుట్టి ఆ కుటుంబమునా వారు జీవించియుండునంతవరకు వారందరూ తమవారేమని యించి వృథాభివృద్ధి ఆజన్మము నందు వచ్చినవారి భార్యకన్యలకు గానను సంవాదించియుంచి మరల ఆ శరీరమున వసలి నగోరేరేమిలో పోయిచేరి ఆ జన్మమునకు నూతనముగా రాబోవు భార్యపు తులకును ధని మును సంపాదించి ఉంచుట గాన తాను జీవించియున్న పాతి శరీరమును వదిలిపోవుచున్నాడు ఇందుకు శ్రీధర్మశాస్త్రి ఆ. 2 శ్లో|| 22 ప్రకాశము.

వాసాంపి జీర్ణాని యథా విశామ
నవాని గృహ్లాంతి నిరోపరాణి
ఓథా శరీరాణి విశామజీర్ణా
స్వస్థ్యాని సంయంతి నవానిగిదహి.

ఒక పురుషుడు చివరికి పాతప్రస్తుతమును విడిచి నూతన ప్రస్తుతమును యెట్లు ధరించుకొనదున్నాడో అటువలెనే ఆత్మ ధరించియున్న పాతశరీరమును వదిలి వేరు గర్భమునందు నూతనముగా సృష్టిచేసియుంచిన వేరుకీకు యొక్క శరీరములో పోయి చేరుచున్నాడు.

ఈ ఆత్మ శరీరమునందుండి లేచిపోవునపుడు మొట్టమొదట ప్రాణము శరీరమున ఏమీలునందుండి విడుదలచే యెట్లు లేచిపోవుచున్నదో దానిని తెలుపుచున్నాడు. ప్రాణము కాలి బొటనవ్రేలు మొదలు నూడువరకు వ్యాపించియున్నది ఒకడు తిరి సంవత్సరములు జీవించియుండి పూర్తి నాందలమునని ప్రారబ్ధకర్మ ముండేనేని 66 శ్లో|| 3 లక్షల 60 శ్లో|| కర్మఫలం దు సంవత్సరము జీవించియుండి తనపరి కర్మఫలంతయు భుజి పడి వెళ్లినపుడు ప్రజ్ఞ తప్పియుండును. ఆ పనుయమున చిత్ర గుప్తపట మొకటి వాని శరీరముల కెదుట వైభాగమున వచ్చి నిలుచును. ఆత్మ దాపటములో వాడు ఆ జన్మమునందు నిచ్చి గించిన వస్తువులనంతయు నెట్లు చూపుచున్నదనగా, బయోస్కోపులో వటములు ఒకదానివెనుక నొకటి యెలాగు చూపు చూ వెళ్లుచున్నదో అటువలెనే వాడు ఇచ్చగించిన వస్తువులనంతయు ఆచిత్రగుప్తపటములో, తనయందు సాక్షి శ్వరూపముగా నివసించుచున్న ఆత్మ చూపుచునే పోవుచుండును. ఆత్మకు వానిమనస్సు వటమునందున్న రూపమును చూచుచునే యుండును. అసమయమున వానిబుద్ధిజను తెల్లరును వాడు వెగచూచుచున్నది కాచి "యథాదర్శన మయేను కా బోలు" అందువలన "నైవ చూచుచున్నా"డని తెలిచి ఆసమయమున ఆత్మా వాణిమి చెప్పుచున్నావు. భావా వాణిమి చెప్పుచున్నావు అని కొందరును, మరికొందరు, వాడెందు నీదెందు అది యెవరే యిది యెవరే యని కొందరును మరికొందరు "రామాయని చెప్పుము, కారాయణాయని చెప్పుము, గోవిందాయని చెప్పుము" యని వానికి యావిధముగా ఏ శ్రేష్ఠకొందరు కలుగజేయుచుండుర. కాని, వారలు ఎక్కిచెప్పినను వానికి వివరాదు. ఎందువల్ల ననగా వానిమనస్సు నేలేంద్రియములలో చేరి యివివరలో వాడు కొరుచుండిన వస్తువులనంతయు ఆ వటములో చూచుచున్నందున ఆసమయమున వారలు చెప్ప విషయమెద్దియు వానికి వివరాదు. మనస్సుక ర్ణేంద్రియముతో చేరినయెడల ఆత్మకు వారలు చెప్పవిషయములు వానికి తెలియవచ్చును. మనస్సు నేలేంద్రియములతో చేరి చూచుకనిలో నున్నందున ఆట్టివారలకు నూరుచెవులున్నను వివరాదు. ఇట్లుగా చిత్రగుప్తపటములోనున్న రూపములను చూచుచు ప్రాణము పోవునపుడు మొట్టమొదట ఎగక్వాన పుట్టి ప్రాణము కాలిబొటనవ్రేలవద్దనుండి విడుదలచేచేరి యొక్క-చూచుచును. ఇట్లుగా ప్రాణము వైకెగసి తొడవరకువచ్చిన వెంటనే ఆతొడ వరకు వుండిన సత్తంతయు నెల్లిపోయెనని తెలిసికొనుడు. అప్పుడా తొడవరకు తుంటలుకుంటలుగా నరికినను పరే లేక కోసి నను పరే వానికి బాధయిండును. యెందువల్ల ననగా బొటన వ్రేలుమొదలు తొడవరకుయండిన ప్రాణమంతయు నెగబడి అచటనుండి సత్తంతయు పోయినందున ఆతవరకును పీనుగుగా అయ్యెను. అందువలన ఆస్థలమునందు కోసినను లేక నరికినను బాధ తేలియును. ఇట్లు కొంతకొంతగా ప్రాణగుసగుతు యెగబడి వైకెక్క-చూచి కడపట ముక్కువ్యవరములయెడల అడుచుండినకర్మన కలిపొవును. అట్లు కర్మనెల్లిపోయిన వెంటనే చచ్చిపోయినాడని లోకమునందుండు జనులు చెప్పుదురు. అనగా మనశరీరములో నున్న సత్తంతయు నెల్లిపోవుటవలన చచ్చిపోయినాడని వాడుకగా చెప్పుదురు.

మన ముక్కువ్యవరమునందుండి వెలుపలకు వచ్చినకర్మన గురల ముక్కువ్యవరములో నెక్కినయెడల మనము జీవించి

యుండును. లేక మరల ఆవ్యాసయొక్కక అట్లే నెల్లిపోయినను పోవచ్చును. వెలుపలకు వచ్చినకర్మన మరల ముక్కులోపల ఎ క్కిచున్నది అని మనము నలువచుదు. మన ఆయుష్షమాణము యింత స్వల్పమైనదిగానూచి గమక, మనమంతయును మరల జన్మము లెత్తక మోక్షమున పొందుటకుగాను ఒక్కొక్కరును ప్రయత్నించుచుండుట యెను. పైయోగీశ్వరులవారు యా యాపన్యాసమున ఒక్కొక్కరి ఆయుష్షమాణ మెవ్వవపుడు జనులందును చిని మిక్కిలి ఆనందభరితమయ్యెనే.

భూడపాటి శ్రీరాములు.

భీమవరం వార్తలు

భీమవరం తాలూకా అవారోడేగు గ్రామం శివారం యాలం గ్రామీ వేపాడు బాంబి చాణూమిన నుండియున్నది. ఈ గ్రామం చి అవారోడేగు చాణూమిన నుండి చీలితి అయియున్నది అవారోడేగు చాణూమిన నుండి గ్రామాదులవారును, వేపాడు బాంబి చాణూమిన నుండి గ్రామాదులవారును గండ్లుగొట్టి, అడ్డగట్టు నేసిన్చి నీగ పెట్టుకొనుచుండుచేత, చాణూమిన గ్రామమునకు, కాలవలతీసి నువారు నెలరోజులైనప్పటికి యంతవరకు మంచి తీర్పునుకైనను నీరుపట్టు కావలయులేదు. డి. పి. డబ్బ్యు. వారికిన్చి, కివియ్యవారికిన్చి యెన్ని అర్థి యిచ్చుకొన్నను నిచ్చుచూజనముగా నున్నది. గండ్లుగొట్టిన్చి అడ్డగట్టునేసిన్చి నీగ పెట్టుకొనుటకు డి. పి. డబ్బ్యు. వుద్యోగములు వుత్తరక యచ్చివారోలేక రైతులు వారంతలవారే అట్లు చేశోతెలియ కున్నది. గమక దీనినిగురించి, డి. పి. డబ్బ్యు. వారు ఉపేక్ష చేసి నను కివియ్యపుద్యోగములయినను క్రడతీసికొని పై దురస్థాయు నును నూన్చింది యాలం గ్రామీ గ్రామములకు తక్షణము నీటి పట్టు చేయించెదరని నమ్మబడుచున్నది. లేనియెడల ఆ గ్రామ ప్రజలు గొంతుకయ్యేడి చచ్చిపోవలసివచ్చును ఇతర గ్రామముల వారువాయిగా పాలముకు నీగ పెట్టుకొని అప్పుడే కారలు కాటుచుండగా నీటికి కాలు పోసికొనుటకు నీరకపోవడమే గాకండా దాహమనకైనను నీరు లేకుండుట యేమి దురస్థాయము!

(ఒక విలేఖరి)

ఏలూరు - ఆరోగ్యస్థితి

కలరా-ప్రారంభము

ఆరోగ్యశాఖాధికారులు ప్రకటనచర్చల నవలంబించక పోవుటయు, పురోహితులవ్యసంఘమువారి కరిపాజానమర్మతయు నిట్టిస్థూలవ్యాధులువ్యాపించుటకు ముఖ్యకారణములు.

రివ వార్డులోనున్న పిచ్చికగుంటలో అపరిశుద్ధకార్యములను నిర్వహించుటకు సర్వవిధములను అసవ్యకార్యములనుచేయుట మురుగునీటి కాల్యలను పరిశుద్ధముచేయకపోవుట మొదలగుపనుల చేయవ్యవార్థమైచుచున్నది. ఈశాఖలోని పనివాండ్లు ఆరి నిర్లక్ష్యముగా ప్రవర్తించుచున్నను ఆధికారము విచారించుచు న్నట్లు తోచదు. తూర్పునీధిపమిషములోనన్న మాత్రమేలలో కలరావల్ల నుమార రికరు మరణించినట్లు తెలియచున్నది.

ఈభయంకరవ్యాధి యొకను తీవ్రముగావ్యాపింపక ముందే అతిక్రిముగా పురోహితుల సంఘమువారును ఆరోగ్యశాఖవారును తగుచర్యలను తీసుకొనుటకు ప్రార్థించుచున్నాము. పొల్లానీసరు కానిబరీ ఇక్వెక్టరు మొదలగువారు యీ రివవార్డు కెన్నడును వచ్చినట్లుగుడదు. ఈవార్డుప్రజలు వారి నెరుగనే యెగరని చెప్పటయం దతిశయోక్తి యెంతమాత్రమునలేదు. ఇటుల వారి విధాయకత్వములయందు ఆక్రడపహించినచో యొకను యేవిధ ముగా పట్టా మారోగ్యస్థితియందుండగలదు?

ఇదివరలో ఒకసారి యావార్డుయొక్క సితినిగురించి మ్యునిసిపాలిటీ కివియ్య ఆఫీసరు చలవతిరావు తంతులుగాయ స్వయముగాచూచి రిగినయేర్పాటుచేయించి కొంతవరకు మంచి సితిలోనికితెచ్చియున్నాడు. కాని తిరిగి యిప్పుడు యధాస్థితికి వచ్చియున్న సందర్భమున పాలకులు గమనించుటలేదు. కనుక "వచ్చిన అవధను నివారించుకొనుటకంటె అవధ రాకుండునట్లు చేయుట చాలమంచిది". కావున పురోహితుల సంఘమువారును ఆరోగ్యశాఖాధికారులును వెంటనే యావిషయములో పనిచేయుదు రని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాము.

యం. కోటయ్యనాయుడు,

ఏలూరు, 1-7-28.

కర్నూలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

వివాహమొక్కరు చట్టమును కరిగించుటకు బీరంగ సభ.

కర్నూలు, 1-7-28 నిన్నటిదినము సాయంత్రం 5 గంటలకు పై విషయమును చర్చించుటకు పురసభమున బీరంగసభ చేరెను. గుంటూరు వాస్తవ్యులను ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులు గారు దర్శి చెంపయ్యగారును దయచేసియుండిరి. స్వాయవారు లగు అజ్ఞాస్వామి అయ్యంగారు సభాస్వత్వత వహించిరి.

కొందరు ఈ చట్టము మంచిదికాదనియు, దేశాచారములకు భంగకరమనియు, శ్రీపునర్వివాహమును బలకౌరవ చట్టముగా మార్చిన ఎట్లుండనో ఇదియు నజ్ఞేయము, తలందు కొన్నప్పుడు వివాహచేడుకలు జరుపుకొనుటకు అభ్యంతరములుండమాడవని యు, సాంఘిక స్వాతంత్ర్యమును కోలుపోవుటకు మూలముగుననియు వాదించిరి.

ఈచట్టము చాలామంచినియు, దేశభక్తులయినను అత్యవసరమనియు, బాల్యవివాహములు ఆకాలమరణములకును, అజ్ఞానాంధకారమునకును మూలమనియు, విలేకలింగము, రామమోహనరాయ మొదలగువారు చాలకాలముక్రిందటనే ఈ విషయముగురించి ప్రచార మొనరింపనియు, మన కేశమున కల 30 లక్షల బాలవిత్తులు పోలిటి వరప్రసాదిని యనియు, అట్టి విత్తులు రక్షించుటకు ఈచట్టము ఆకాశ్రమముగా నుండినను చింతలేదనియు, కొందరు వాదించిరి.

ఈచట్టము కాశ్రమమునయు, పెండ్లియంత్రములలో రజస్వలయ్యె చక్కగా అనుచున్నదికల కన్య పెనిమిటికి అప్పగించినట్లు చెప్పబడినదనియు, తి ఏడ్డకే పెండితేసివారు అట్లే లేచి స్వర్గమునకు పోరనియు, వరక్షణిల్వితేక వరలు తొడ్రుల రక్షించుననియు, బరోహజేమున ఈ చట్టము కలదనియు నుడువుచు తీర్మానమును అభ్యర్థులు ఓటునకు బెట్టిరి. అనేకులు ఆమోదించిరి సభలో మగ్గురమాత్రము స్వతిలేకముగా చేరుల నెత్తిరి. తీర్మానము బాలికకు 14 ఏడ్డు బాలనకు 18 ఏడ్డు వయస్సరకు, వివాహములు జరుగనూడదని ఆమోదించబడెను. ఆతిర్మానమును ప్రభుత్వమువారికి పంపుటకు ఆమోదించిరి.

బాపట్ల

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉద్యోగపు మార్పులు

బాపట్ల, జూలై 1:- ఇదివరలో ఉద్యోగ అడివనలు నుబుడ్డిగాయున్న మి|| రా|| రా|| టి. అందరం అయ్యరుగారిని తిరుమనాపల్లికి మార్చి వారిసానీ మి|| రా|| రా|| టి. వరదరాజుగారు పనిచేయుదురు.

టీపార్టీ

మి|| రా|| రా|| టి. నుందరం అయ్యరుగారు తిరుమనాపల్లికి బాపట్లకు ఆయినసందర్భాన వారిగౌరవార్థం 28-6-28 తేదీసాయంత్రం స్వామివాదసంఘముతో పుర అల్పా పోరింది దొంగబడెను. స్వాయవారులకు కొద్దిగా వారు నూతనముగ గానించిన వపములు ప్రకరించిన బడెను.

పాండురంగ సప్తాహము

మార్కనాసుగారు పాండురంగ సప్తాహముతోత్సవమును 28-6-28 తేదీనుండి ప్రారంభించిరి. నేను పట్టాభిషేకము హోత్సవము, రేపుబార్గాహుతి, ఎల్లుండి వసంతోత్సవము వగరో త్వనిమితో సప్తాహము ముగియెను. వారిధియున్న సంగీత పాటక చేరెను జరుపబడుచున్నది.

నూతన మోటారుబస్ సర్వీసు

పొన్నూరునుండి ఉదయం బయలుదేరి గుంటూరుకివల్లి అచటనుండి పొన్నూరునొడుగుగా బాపట్లకున్నూ, బాపట్లనుండి బయలుదేరి గుంటూరుకున్నూ, అచటినుండి సాయంత్రమునకు మరల పొన్నూరుచేరుతూ ప్రతిదినం ఈప్రకారంగా శ్రీరామమోటారుబసు సర్వీసు కొలదిదినములనుండి ప్రారంభమై గుంటూరు బాపట్లమధ్య ఉండు చేబ్రోలు పచ్చలతోడిపర్ర, మునిపర్రె, చింతలపూడిపర్రా వల్లెటిగ్రామాదులకుసౌకర్యముగా నున్నది.

సంతోషసభ

కీ|| శే|| దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి బ్రకాలమరణ సందర్భమున కడపటివారమున మ్రామముందు మి|| రా|| రా|| చోరగుడి వెంకటాద్రి తంతులుగారి ఆధిపత్యమున సానుభూతిపథ జరుపబడెను. మి|| రా|| రా|| తంతులారి శేషతల్ప శాయుగాయనా, దర్బారుపత్రికాధికతులగు పాలవర్తి రామమూరిగారున్న కీర్తిశేషుని గుణములవిషయమై ముచ్చటిం చినపీడక కీర్తిశేషుని పతిపుత్రుల శామకార్కమై చందాలపంపుటకు సభివారి నందరిని హెచ్చరించిరి. ఎవరెవరి కీర్తికొలది వారు చేయుటకు కొరుచున్నాము.

నానాన్యాయము

మహాత్ముని స్వయంచరిత్ర

5 వ భాగము-పదకొండవ ప్రకరణము

గిరిమొంటు కూలీలపద్ధతి (ఇండించెడ్డు ఎమ్మిగ్రేషను) ని రద్దుచేయుట

అయిదేండ్లవరకుగాని అంతకుక్రమమునకు కొన్నియేండ్లకుగాని పనిచేయుటకు గిరిమొంటు (ఆగ్రిమెంటు) అనగా ఒడంబడిక వ్రాసియిచ్చి భారతదేశమునండి విదేశములకు వెళ్లు వారందరకు గిరిమొంటుకూలీలనబడుదురు. నెటాలకు వెళ్లునట్టి గిరిమొంటు కూలీలు చెక్కి మూడు పౌనులు పన్ను చెల్లింపవలెనను నిబంధన 1914 లో గాంధీ-స్మిత్తు ఒడంబడిక జరిగినప్పటికి రద్దైనది.

ఈ గిరిమొంటు పద్ధతిని రద్దుచేయవలెనని 1916 లో భారత కాంగ్రెసు సభలో పండితుడైన మోహనదాసు గాంధీ తీర్మానము నుపపాదించిరి. త్వరలో యీ పద్ధతిని రద్దుపరచెదమని బ్రిటిషు దొరతనమువారు వాగ్దాన మొనరించిరి. వారి వాగ్దానము నేను బడసిననని నడుపుచు ఆపుడు రాజప్రతినిధిగా నుండిన చార్లీ టి క్లెంటన్ ఆ తీర్మానము నా మోడించెను. కాని యీ వాగ్దానము గాలిక బురుడవలెనుండుటచే దానివలన నాకు సంకల్పి కలుగలేదు గాన వెంటనే దానిని రద్దుచేయవలెనని ఆందోళన మొనరింపవలెనని నేను కోరితిని. భారతీయుల ఆశ్చర్యమునకే ఆపదతి యంతకాలమును నిలిచియున్నది గాన దానిని తొలగింపవలెనని ఆందోళన మొనరించినచో అది తప్పక రద్దుచేయబడును. అందుల కిదియే కరుణమని నేను తలచితిని. కొంతమంది నాయకులతో నేను స్వయముగా దీనినిగూర్చి మాట్లాడితిని. పత్రికలలో వ్రాసితిని. దేశీయులందరకు యేకగ్రీవముగా నానూదన నామోడించిరి నేను గ్రహించితిని. పత్వాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు దీని నాధారముగా తీసుకొనవచ్చునా? తీసుకొనవచ్చుననుటకు నాకెట్టి సంకోచమును లేదుగాని పద్ధతి చూత్రము నాకు సరిగా తెలియలేదు.

క్రమముగా అనగా దీనికి బదులుగా మరియొక యేర్పాటు చేయుటకు వీలైన పిమ్మట సాధ్యమైనంత త్వరలో నిం రద్దుచేయబడునని త్వరలోనే రాజప్రతినిధి ప్రకటించెను.

దీనిని వెంటనే రద్దుపరచుట కడుమతిని కోరుచు నొక చట్టము నుపపాదించుట కనుమతిని య్యవలెనని 1917 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరిలో పండితులవ్యాస గారు కోరిగాని ఆపుడు గవర్నరు జనరలుగానుండిన కేమ్బ్స్ ఫర్డు ప్రభువు అనుమతినియ్యలేదు. దేశమునందంతటను ఆందోళనమును ప్రారంభించునట్లు ప్రాత్యాహ్వానములు కవులు నేను దేశసంచారమును చేయవలసింది.

మొదట రాజప్రతినిధితో మాట్లాడవలెనని ఆందోళనమును ప్రారంభింపవలెనని తలచి నేను అనుమతిని కోరితిని. అతడు వెంటనే అనుమతినిచ్చెను. ఇప్పుడు సర్ విలియమును బడసిన బాను మా ఫే గార పుడు పెక్కువర్షము ప్రభువుకు అంతరంగిక కార్యదర్శిగా నుండెను. ఆ తనితో నాకు బాగుగా పరిచయముకలిగినది. పెక్కువర్షము ప్రభువుతో సావకాశముగా నేను మాట్లాడితిని. అతడు సహాయముచేసెద ననెనేగాని యెడయును నిర్ధారణగా చెప్పలేదు.

నేను బొంబాయినుండి దేశబయలును ప్రారంభించితిని. బొంబాయిలో యింగ్లీషులు నీటిజనుపిపు అసోసియేషను వారి కేరీటు సభను జరిపెదనని జహంగీరు పెటిలుగారు నాకరింగించిరి. ఆసభలో నుపపాదించవలసిన తీర్మానములను వ్రాయుటకు మొదట కా ర్య ని ర్యా హా క సంఘసభ జరిగినది. ఆ సభకు చాక్లరు స్టాన్లీరీడు, (ఇప్పుడు సర్) లల్లాభాయి కామట్వాను, నటరాజును పెటిలుగార్డు వచ్చిరి. రద్దుచేయుటకు కాలపరిమితిని నిర్ణయించుటకుగూర్చియే వారు ముఖ్యముగా పరిశీలించిరి. సాధ్యమైనంత త్వరలో అని యొకరును, వెంటనే అని యొకరును జూలై 31 వ తేదీ నాటికి అని యొకరును, నూచించిరి. ఒకతేదీని నిర్ధారణ చేయవలెను. అప్పటికి దొరతనమువారు రద్దుచేయవలెనని మన కర్తవ్యము నపుడు నిర్ణయించుకొనవలసియుండునని నేనంటిని. వెంటనే అని కోరవలెనని

కామట్వానుగారు రినిరి. వెంటనే అనగా జూలై 31 వ తేదీకి ముందుగానే అని ఆయన చెప్పెను. వెంటనే అనినచో ప్రజలకు బోధపడదుగాన నొకతేదీని నిర్ణయింపవలెను. వెంటనేయని యనినచో అనేకమంది అనేకవిధముల న్యాఖ్యానము చేయవలెను. జూలై 31-వ తేదీ అనినచో నిర్ధారణగానుండునని నేనంటిని. రిమగారు వెంటనే ఆమోడించెను. చివరకు కామట్వానుగారుగూడ నామోడించెను. అతేదీనే మేము నిరవరచితిమి. పిమ్మట బొంబాయిలో బహిరంగసభలో నాతీర్మానము నామోడింపబడెను. దేశమునందంతటనుగూడ బహిరంగసభలను జరిపి ఆ తీర్మానము నామోడించిరి.

జయశీ పెటిలుగారు చాలదీక్షలుగాని రాజప్రతినిధి కడకు కొంతమంది స్త్రీలుగూడ వెళ్లి మాట్లాడునట్లేర్పాటుచేసెను. బొంబాయినుండి వెళ్లినవారిలో తాతాసతి కీ||శే|| డిల్లరు దేగంగాగ్లుగూడ నుండిరిని నాకు బాగుగా జ్ఞాపకమున్నది. వారు పోయి రాజప్రతినిధితో మాట్లాడిరి. అతడు ఉత్సాహకరముగ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

నేను కలకత్తాకును కరాచికిని మరి పెక్కు పట్టణములకును గూడ వెళ్లితిని ప్రతిచోటను గొప్పగొప్ప సభలు జరిగినవి. ప్రజ లభికోత్సాహమును చూపిరి. ప్రజ లటుల నుత్సాహమును చూపెదనని నేను తలచి యుండలేదు.

నే నొక్కడనే ఆలోచనలో ప్రయాణముచేయుచుండెడివాడను. ఆప్రయాణములలో చాల అద్భుతకార్యములు జరిగినవి. పోలీసుగూఢచారులెల్లప్పుడును నావెంటనుండెనువారు. నావద్ద దాపరికమేమియునులేదుగానవారు నన్నెన్నడునుబాధింపలేదు. నేనును వారికెట్టియిబ్బందికిని లిగించియుండలేదు. ఆపుడుగూడ సభలలో కొందరు మహత్మా అని యరచుచుండెడివారుగాని నాకు బంధము నిరచుగా తగిలించబడియుండలేదు.

ఒకసారి మాత్రము చాల స్త్రీమణులలో గూఢచారులు నాకు కొంత యిబ్బందికి కలిగించిరి. నాటిక్కెట్టును చూపమనిరి. ఆసంబంధ వ్రాసికొనిరి. వారి ప్రశ్నలకు నేను వెంటనే సరిగా జవాబుచెప్పమంటిని. నేనొక సాధువునో పక్షియో అని నాతోపాటు రైలులో ప్రయాణముచేయుచుండువారు తలచుచుండిరి. ప్రతి స్త్రీమణులలోను గూఢచారు లిటుల నన్ను ప్రశ్నలడుగుచుండుటచే తోడ్పరచుచుండలగు గూఢచారులపై నాగ్రహము కలిగెను.

“పాప మీ సాధువును మీరిటులేల బాధించెదరు?” అని వారు గూఢచారుల నడుగుచుండిరి. ఈ గుఱ్ఱములకు మీరటిక్కెట్టును జూపవలెను అని కొందరు నాతోచెప్పిరి.

“నా కంఠమున కప్పమేమియునులేదు. వారు వారివిధిని నెరవేర్చుచున్నారు.” అని కాంతముగా ప్రయాణికులకు తెలుపుచుంటిని గాని వారి కందువలన సంకల్పి కలుగలేదు. వారు నా పట్ల మరికొంచెముగా సానుభూతిని చూపుచుండిరి. అనాయకుల నిట్లు బాధించుట అనచితమని తీవ్రముగా నిరసించుచుండిరి.

గూఢచారులతోందరకు నే నంతగా లెక్క చేయలేదు. గాని మూడవతరగతిబండిలో ప్రయాణము చేయుటకుండే కష్టముంతయునుండెను. లాహోరునుండి ఢిల్లీకి వెళ్లుటలో కలిగిన కష్టము నాకదివరకెన్నడును కలుగలేదు. నేను కరాచినుండి లాహోరువరకుగా కలకత్తాకు వెళ్లుచుంటిని. లాహోరులో ఒక రైలులో నెక్కవలసియుండెను. అదట రైలుబండ్లలో స్థలము దొరకుట చాల కష్టముగానుండెను బండ్లన్నీయుప్రయాణికులతో నిండి యుండెను. దొర్లవ్యమును చూపుచున్న వారు మాత్రమే తోనికి వెళ్లగలగుచుండిరి. కొన్ని బండ్ల తలుపులకు తాళములులేయబడియుండెను. ప్రయాణికులు కిటికీలలోనుండి లోపలికి వెళ్లుచుండిరి. కలకత్తాలో పథ జరుగవలసిన తేదీ నిర్ణయింపబడెను. ఆ తేదీనాటికి నేను కలకత్తాలో నుండవలెను. అబిడిలో నేను వెళ్లనిచో నేను సభ కందుకొనవలెను. నన్నెవరుక లోనికి రానియ్యకుండిరి. నేను నిరాశచేసికొంటినిగాని యంతలో నొక కూలీ (పోర్టరు) నా దురదృష్టముచూచి నాకడకువచ్చెను. నాకు 12 అజాల నిచ్చినచో విముఖులను బండిలో నెక్కించెదనని అతడనెను. నీవు నన్ను బండిలో నెక్కించి నచో నేనెటులనేయిచ్చెదనని నేనంటిని. అతడు ప్రతిబండికడకును పోయి లోననున్నవారిని బ్రతిమాలసాగెను. గాని యెవరును అతరినూటవినలేదు. బండికడబోవుచుండెను. “ఈబండిలో స్థలములేదు. కాదందునా ఆయనను తోనికి త్రొవ్వె. ఆయన నిలువబడియే యుండవలసియుండును” అని యొకబండిలోని వారనిరి. ఏమందురని పోర్టరు నన్నడిగెను. అటులనే నిలువబడెదను. తోనికి వెళ్లెంపు మని నేనంటిని.

ఒక కిటికీలో నుండి ఆతడు నన్ను తోనికి త్రొవ్వెను. తుర్రీగా నాకు బండిలోనికి ప్రవేశమును, పోర్టరుకు 12 అజాలను దొరికినవి.

ఆరాత్రి కాళరాత్రియే. రక్తిని ప్రయాణికు లందరును ఎటులనో కూర్చుండగలిగిరి. నేను పెట్టెగొలును పట్టుకొని చెండుగంటలసేపు నిలువబడితిని. “మీరెందుకు కూర్చుండరు? అని కొందరు ప్రయాణికులు నన్ను తొందరచేయుచుండిరి. స్థలములేదని నేను చెప్పినను వారికి సంకల్పి కలుగలేదు. వారిలో కొందరు పెట్టెలమీద చాయకొని పరుండియుండియు నేను నిలువబడుటకుగూడ సహింపబాలకుండిరి. వారు నన్నటుల తొందరచేయుచునే యుండిరి. నేను కాంతముగా సమాధానము చెప్పమనేయుంటిని. చివరకు వారికి కాంతి కలిగినది మీ చేతమని కొందరడిగిరి. నేను నాపేరు చెప్పగానే వారిలో కొందరు తమ స్వార్థపరత్వమునకు నిస్సవడి నన్ను తుమాపణగోరి నాకు స్థలముచేసిరి. ఇటుల చెండుగంటలసేపు కాంతముగా నిలువబడి నాకు తొందరచేసినను నేను కినుక జెందకుండ నుండుటచే చివరకు నాకు కూర్చుండుటకు స్థలము దొరికినది. నేను చాల అలసిపోతిని. నాతల తిరిగిపోవుచుండెను. ఆపుడు భగవంతుడు వారి కటుల సత్వేరగాచేసి నాకు తోడ్పడెను.

ఆరీతిగా నేనెటులనో ఢిల్లీకిచేరి ఆటనుండి కలకత్తాకు వెళ్లితిని. కలకత్తాసభకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిన కాకింబజారు మహారాజాగారింట నాకు బసయేర్పరచబడెను. నేను వారి కతిథివైతిని. కరాచీలోవలెనే కలకత్తాలోగూడ పారులతృప్తికమును నుత్సాహమును వెల్లడించిరి. చాలమంది ఆంగ్లేయులుగూడ ఆసభకు వచ్చిరి.

భారతదేశమునుండి గిరిమొంటు కూలీలను విదేశములకు పంపునట్టిపద్ధతి నిలిపివేయబడెనని జూలై 31-వ తేదీతోగానే దొంతనమువారు ప్రకటించిరి.

1894 లో గిరిమొంటుపద్ధతిని నిరసించుచు నేను మొదటిసారి విజ్ఞప్తి పంపితిని. సర్ డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. హంటరుగారు నడిపినట్లు యిది బానిసత్వముతో సమానమైనదే. ఈపద్ధతి యెప్పటికైన పూర్తిగా రూపుమాలుగలదని నేనపుడు ఆశించుచుంటిని.

1894 లో గూడ చాలమంది నాకు తోడ్పడిరి గాని పత్వాగ్రహసామర్థ్యమువలననే చివర కది అంతరించినది.

దీనినిగూర్చి వివరముల నన్నిటిని తెలుసుకొనగోరినచో నేను వ్రాసిన డబ్లీ డాక్రీ కా పత్వాగ్రహ పరిశ్రమ చదువగోరెదను. (మో. క. గాంధీ-ఎంసు యిండియా 23:1-24)

మరాఠ్ దక్షిణాఫ్రికాపత్వాగ్రహ పరిశ్రమ మొదట గుజరాతి భాషలో మహాత్ముడు వ్రాసెను. శ్రీయత వాల్మీగీనిం దజీ దేశాయిగారు దానిని ఆంగ్ల భాషలోని కనువడించిరి. అది యప్పుడు ముద్రింపబడి ప్రకటింపబడెను. ఒకటి సంపుటము. డెమ్మి ఆక్టవో పైజాలో 512 పుటలున్నవి. వెల పౌన్లీటి పాకింగు కాక రు 4-8-0. ఈ గ్రంథము దొరకు స్థలములు:—

- 1. సబర్బరీ పత్వాగ్రహశ్రమము, అహమదాబాదు.
- 2. ఎన్. గజేంద్రగారు, పబ్లిషర్సు, ట్రిప్లి కేసు, మదరాసు.
- 3. నవజీవను కార్యాలయము బొంబాయి వ్రాంచి, ప్రిన్సిను స్ట్రీటు, బొంబాయి. 2.

దివితాలూక వార్తలు

కాలమానము

ఎండలయొక్క తీవ్రత తగ్గినది. మబ్బులు పట్టుచున్నవి. కాని వర్షములు తెగ కురియుటలేదు. అప్పుటప్పుట ఖండివర్షదిగా కురియుచున్నది. మెట్టుపెరులు యింకనుజేయలేదు. మాగాణి సాగుచేయలేదు.

కో ఆవరేటిపు యూనియను
తాలూకా కంఠకును, యొకటిగా యుండిన దివి లోకలులో ఆవరేటిపు యూనియనును విడదీసి, శ్రీ డిప్యూటీబీజిస్ట్రారువారు దేవరకొట యూనియను అనుపేరుతో దేవరకొట సీమలోని కాజుఫీర్కాను విసహాయించి యొక సంఘమును రిజిస్టరు చేయించినారు. జూలై 28 తేదీని చల్లపల్లిలో దేవరకొట సీమలోని సహకారసంస్థల ప్రతినిధులు సమావేశమయి యూనియనును ప్రారంభించెడివారు. యూనియనుకు అధ్యక్షులుగా శ్రీయత పరుచూరి లింగయ్యచౌదరిగారినిని క్లర్కు రీగా శ్రీయత కొడాలి నరసింహారావుగారినిని యెన్నుకొనిరి. (ఒక విలేఖరి)

వర్తకాభివృద్ధికి మార్గములు

(జిల్లా స్థాయి అవగాహన గ్రామాలకు)

1. దైవభక్తి
2. సత్కర్మము
3. శ్రేష్టమగు పరమ
4. స్వల్పలాభము
5. తిరిగి పుట్టుకొనవలసినవాడు
6. కాలనియోగము
7. గౌరవమర్యాదలు
8. భర్తృత్వము
9. ధైర్యము
10. కాంతిము
11. పరిశుభ్రత
12. సజీవత
13. పట్టుద
14. నిరంతరమైన శ్రమ
15. సిబ్బంది
16. అనుభవజ్ఞులను
17. ప్రకటన
18. విద్య
19. ముఖ్యమంత్రి
20. ఈశ్వరగ్రహము

నై నుదాహరించిన మార్గములన్నిటియినా దుర్మార్గులైన వాడే గొప్ప వర్తకాభివృద్ధికి కాగలదు.

దైవభక్తి—వర్తకులకు దైవభక్తి యంత్యంతావశ్యకము. లాభము పొందుటకైనను దైవభక్తి కల్గియుండుట విశ్వేశ్వరభక్తి. ప్రతివర్తకుడును కొట్టువద్దకు పోవుటకుండు దేవుని ప్రార్థించి కష్టమందవలెను. ప్రతి కనివారమో ఆదివారమో కొట్టువద్ద భజనగాని, పారికధగాని, పురాణముగాని చెప్పించుకొనవలెను. ఇత్యుక్తి దైవభక్తిని పురికొల్పును. దైవభక్తిగలవానికి పాపభీతి కలుగును. అందుచే నితరులను మోసము చేయకలడు. అట్టివాని నితరులు, మోసము చేయదనియు అబద్ధమాడదనియు నమ్మెదరు. మంచివాడని ప్రతితిచే పలువురకరియొద్ద కాతలించెదరు. పారికధలు, పురాణములు చెప్పించుటచేత కొట్టుపేరు, కనపేరు, బాగుగ కలగియు వేరే అడ్డకు ప్రైవేటుంటు ఖర్చులు తగలుకాటులేకుండగనే తిరిగివచ్చుముగా చేరు ప్రకాశించును. ప్రకాశించగనే వర్తకము భివృద్ధిగాంచుటాక వింతయో!

సత్కర్మము

సత్కర్మమనగా యథార్థమైన వచించుట. ముఖ్యతర వర్తకాభివృద్ధిగలదు. మంచివస్తువును కొరవనికి చేడ్చదని తెలిసి యుండియు, చెడువస్తువును, మంచిదని నమ్మించి, అంటగట్టుట యసత్కర్మమగును. నలసిపోవు రంగువస్త్రమును, పక్కరంగునియు, మొవదనియు, గట్టిక జెప్పి యిచ్చుట యసత్కర్మమగును. ఇయ్యది వర్తకుని కప్పటికి వచ్చులాభముకంటె తరువాతవచ్చు వస్తువు ఎక్కువగునని గుర్తించవలెను. స్వాంపిలు రకంమంచిది కంటె ఆర్థరుసక్క దిన రకం పంపివేయడం ఆర్థరు వచ్చుటపోయి మంచిరకం పంపబడవారి పిట్టలకూడ తిప్పితే యబడును. అందుచే లాభము పొందుటకుమారు వస్తువు సరిగ్గ వించును. పేరు చెడిపోవును. కాతాదార్లు విసిగిపోవుదురు. ప్రజలను మోసముచేసి ఒకటిరెండు డఫాలు లాభము పొందినను, అది కాలాంత మగునప్పుడునే చేకూర్చును. వర్తకుల ఖరీదు మనశ్శాంతికర చేప్పరాదు. పెద్దలకు, చిన్నలకు, భాగ్యవంతులకు, రీదవారికి, అధికారాలకు, అసభిదారులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు ఒకేవిధమగు ధరలు చెప్పవలెను. కాని ముఖములనుబట్టిధరలు ఎన్నడునుమార్చి చెప్పరాదు. అట్లుచెప్పినచో ప్రజలకావర్తకుని మోద సమ్మతము చెడి మోసకాడని చెప్పకొందురు. అందుచే క్రొత్తవారు సహిత మట్టివానియొద్ద కొనుటకు భయపడెదరు. ఎల్లరకు ఒక్కవిధమగు ధరలు నియ్యవలెను. మోసాసని వాకి చెడు వస్తువులు, పిక్చర్లకు వస్తువులు, మోసాసనివారికి, చిరిగిన వస్తువులు, ఇచ్చుచుండినచో వర్తకుని కన్నీ వస్తువులు తిరిగి వాపను చేయబడుచుండును. తిరిగి పుచ్చుకొనియెడల పోరాటములు, దెబ్బలాటలు, సంభవించి రచ్చకెక్కివలసినవాడగును. రచ్చకెక్కినది మొదలు అబద్ధసాక్ష్యము లియ్యవలసినవచ్చును. కొర్టుమట్టా తిరిగిన వ్యాపారము కట్టవలసి వచ్చును. అందుచే వేరసారము బడుగంటును. జాకీదారులకు చెప్పిన లేదీవాటికి సామ్యు చెల్లించవలెను. ఇదియేతక్షణం చెల్లించుట. ఇయ్యది వర్తకునిపరపతి హెచ్చించుటయే గాక మర్యాద కాపాడును. ఒకమాట చెప్పి మరొకవని చేయరాదు. ఇట్లు చేయుచుండుటచే స్వల్పలాభము వచ్చినను, ఎల్లప్పుడు యదార్థవాడియై, సత్కర్మవర్తకుడై యుండుట వర్తకుని వ్యాపారాభివృద్ధికి మంచిసూత్రము.

శ్రేష్టమగు పరమము—ప్రతివర్తకుడును శ్రేష్టమగు మంచి పరమమును ప్రాప్త జేయవలయును. గొప్పవాకి కాతలలాగుట కిది యొక ఎత్తు. అశ్రేణులు శ్రేష్టమగు పరమ కొనుట కన్నీడు కాగలములును గొప్పకురు. అట్టివానికి కొరవ పరమ లభించిన వాతాపండుగ, ఎప్పుడును సచ్చిటికేవత్తురు. మంచివస్తువులను కొరవారికి మంచిపరమనే విక్రయించవలెను. ఎల్లప్పుడు కాతాదారులకు మంచివస్తువులనే అమ్మువారికి కాతాదార్లు ఎక్కువ యగుదురు. మంచివస్తువులు లేనప్పుడు చెడ్డవస్తువులనే మంచివని యంటకట్టుట దురలవాటు. ఎందుచేతననిన నిత్యము మ

నము బజారుపోయినప్పుడు మంచిపరమల నిమ్మని కొరవంచుదుము. ఇట్లే ప్రతివాడును, ప్రతివర్తకుని మంచిదియ్యి, మంచిదియ్యి, అని అడిగి మంచిదనిన వర్తకాభివృద్ధి తరువరిగాని డబ్బు చెల్లించకుండుట కల్గార మాయమన్నవిషయమే. ఇందు ఎల్ల ప్రతిఒక్కరును, మంచివస్తువునుకొనుట కభిలషించు రనియు, మంచి పదార్థముల భుజింపకొరవరనియు, ఇయ్యది వారి సహజగుణమై యున్నదనియు ఏర్పడుచున్నది. మంచిది కొరవనికి మంచిదేయిచ్చి, మంచివాటి ధరయే తీసికొనవచ్చును. చెడ్డవస్తువులను కొరవాయన గలరు. చాకధరకాశించి, స్వంతమైన కొరకము, చిచ్చుమన కింకొరకము, ఏరికొరి కొనువారి కాయారకముల నిచ్చినచో తప్పేమియును లేదు, సరిగదా నట్టివానికి కొన్నిటి ధరలు కిఫాయతు గల్గినందులకు సంతోషముగల్గును. కావలెనని కొరవప్పుడు తప్ప యితర సమయములందు అందరికి మంచి పరమనే యియ్యవలెను. వస్తువుయొక్క జాగ్రత్తమును తెలిసి, రకమువారి ధరలుండుమైన ఎవరేడి నచ్చిన నట్టిదే యిచ్చి జాగ్రత్త తీసికొనుటయందు దోషములేదు. చెడువస్తువు నిచ్చి మంచివస్తువుయొక్క ధరను ఎక్కువచేయుట ఎంతమాత్రమును మంచికాదు. అధికరకములు కొనువారు గలరుగదానిని, బహుశద్దరి, ప్రాణోపాయకరమగు కట్టి పరమ అను మాత్రము వర్తకుడు స్వాతంత్ర్యముచేయగూడదు. నెయ్యి, నూనె, చింతకందు, మొదలగుచి క్రొవ్యు, మున్ను మొదలగు హేయ పదార్థ మిళితమై తయార కాబడుచుండును. అట్టిది ప్రాణోపాయకముగాన నట్టివి విపరీతంచవలెను. నిల్వ విరాయలను, కల్లినపండ్లను, మారగాయలను, పారవేయవలెనేగాని ఎంతవస్తే అంతే ఆదాయమని తలచి యాపవడి కొనువారున్నను అమ్మురాదు. అట్టివి జనసమాహమందు, అతర్లి మొదలగు కలరావ్యాధులకు తెచ్చిపెట్టును. ఇందుల కుత్తరవాడి వర్తకుడేగాన ఎక్కువలాభమున కాశించి, అట్టి హేయ పదార్థముల నమ్ముచుండినచో, లాభకారము, శిష్టార్థుడుగు ననుటకు పనికిరాదునంతయునలెను. అట్టి పరమలను వలపురకమ్మినతోడనే అందరు వానివద్ద కొనుట చాలింతురు. వేరము చెడిపోవును. నష్టము సంభవించును. కాన జనలకొరకు మంచి పరమల నాయత్తపరచి, మంచివాటిని సప్లయచేయుట వర్త

కుని పరమధర్మము. వర్తకుడెట్టి ధర్మమును గ్రహించి శ్రేష్టమగు పరమల నమ్ముచుండిన కుక్కవత్తు చంద్రునివలె వాని వర్తకము దినదినాభివృద్ధి గాంచగలదు.

స్వల్పలాభము:—స్వల్పలాభమునకు విరుదలజేసినచో రిచ్చి తావాపరమము తెచ్చి అమ్ముచుంపవచ్చును. ఎక్కువవదియు అమ్ముచుపోయి ఎక్కువలాభించును. స్వల్పధరల కమ్ములలో గల సూక్రమిడియే. ఎక్కువలాభమున కాశించువాని సర్దులు చక్కన విరుదలకాబడవు. సర్దు తక్కువదినుడలెట చే తక్కువలాభించును. కాని రొక్కమిచ్చి కొనువారెట్టివాని యొద్దకుపోరు. అరువుగోరువారే కరువుచేరుదురు. అరువుయిచ్చి అన్యకవస్తువులు పడవలసినవచ్చును. కాతాదార్లు డబ్బివ్వక తిప్పిన కొలది ధరలు హెచ్చుకట్టుబుదిపొడమును. అందుచే దురాపేక్ష గలవాడనియు, ఎక్కువధరలు చెప్పిననియు వూరుకోవాలెదరు. అరువుచ్చి కాతలంబెట్టి వ్యవసాయంమూడు పొందు చిత్తులకు తోడు నీరుర్యామకలకు సహితము సురీకావలసినవచ్చును. కాబట్టి స్వల్పలాభమునకు రొక్కచేరముచేయుట ఉత్తమము. పరుల దినుమతికాబడిన తక్షణంస్వల్పధరలకిచ్చినచో వెంటనే తీసికొని పోదురు. టోడవర్తకులచేయునిధానమిదియే. దురాపేక్షతోనై యొక్కవధరల కంటగట్టి లాభమును పొందగోరువాని కప్పటికి లాభమొచ్చినను, రానురాను వర్తకము చెడిపోవును. ప్రజలట్టి వానికొట్టు త్రొక్కరు సరికదా నచ్చుటకుబోయిన టోపీవేయనని, హెచ్చుధరచెప్పి మోసగించునని చాలెదరు. ఈ కారణములచే వేరము నానాటికి సన్నగిల్లును. నష్టముసంభవించి దివాలా దాఖలుచేయవలసినవచ్చును. ఈకరింజతో తాటిగింజ తొందలలెనను దురాపేక్షపరులను నూతనముగా వర్తకము కారంభించిన వారికివిషయములు తెలియక మూడుకోజల కొకవర్తకము లెట్టుచుండురు. ఇయ్యది వారిజీవితము గౌరవహీనమొనర్చి నష్టపరచును. కాబట్టి ఎవరేవర్తకము చేసినను, ఖచ్చితమగు ధర లేర్పాటుజేసి స్వల్పలాభమునకు విక్రయించుచో దిగ్విజయము గల్గును.

V తిరిగి పుట్టుకొనవలసినవాడు:—ఇది ముఖ్యమైనపద్ధతి. మదరాసు, బొంబాయి, కలకత్తా మొదలగు ముఖ్యపట్టణ

మీ ఫ్లాష్ లైట్ ను

ఎల్లప్పుడు సజీవముగా నుంచుకొనుము

మీ ఫ్లాష్ లైట్ ను కొత్తవైన అమెరికన్ ఎవరేడీ యూనిట్ సెల్స్ తో నింపుకొనుము. అది మంచికాంతి నివ్వగలది. ఫ్లాష్ లైట్ ను ఖాళీగా నుంచి కొనిన ఉపయోగ ముండదు.

నుప్రసన్నమైన మాన్యువ్రపంచమునందు ఎక్కువ ఫ్లాష్ ఫాక్టరలను ఆమెరికన్ లైట్లను మంచి బాటరీలను తయారు ఎవరేడీ రేడియోబాటరీయేవారలచే అమెరికన్ ఎవరేడీ రీసు వాడిచేత యారు యూనిట్ సెల్స్ తయారు కాబడుచున్నవి. చాలకాలమువరకు చక్కగా చేయబడినది.

AMERICAN
EVEREADY

కాంతినిచ్చునట్లుగా తయారుకాబడినవి. ఇతరములలోలేని నుగుణములు యందులో చాలగలవు. అన్నిటికి ఉపయోగించదగినవి. చాలమంచిది.

యూనిట్ సెల్స్

చాలకాలమువరకు మన్నును

1623

డాక్టర్ అందు సేమర్ లిమిటెడ్,

బొంబాయి, మదరాసు, కలకత్తా, లాహోరు, ఢిల్లీ.

మలయందు గొప్పకంపెనీలన్నియు, తన వరుకలు సంకల్పిస్తే నీవో 4 కోటలలోనో వారం కోటలలోనో తిరిగిపంపిన వాళ్ళను చేతులబాదునని, సామ్య తిరిగిపంపబడునని ప్రకటనల ద్వారా తెల్పుచుండుట మన ముచూచుకొంటుంది. ఇత్యుడికంపెనీయొక్క పరమపుత్రాపాదులయొక్క ప్రజలకు నమ్మకమునుబట్టియును. పలువురు ఆకంపెనీకే ఆర్థికపంపురు. వాడుకగా అందరచ్చటనే కొనుమండుటచే పరస్పరమధిమధులయై అపారమైన లాభమునమ్మించును. తిరిగి పున్రుకొనవిషయములో చాలా విషయములు గమనింపవలసియున్నవి. వర్తకులు పరకలను ముందుగా కొనుకొన్నవారివద్దనే పరీక్షించియున్న వారినికూడ పరీక్షించుకొమ్మని, పమ్మతించిన తరువరి డబ్బుతీసికోవలయును. అట్లు ఉభయముల పరీక్షించినవి తిరిగివాళ్ళనుచేయబడినచో ఏమిచేయవలెనో అని వర్తకసాధకులు ప్రశ్నించెదరిన వాడు తెలియును. కొన్నివారింటికి గొనిపోయిన తరువాత కనుగొనబడిన చెరువులు, గా, వస్త్రముల యివ్వచో చిరుగులుగాని, బట్టలుగాని, మరకలుగాని, కొల్లతకుగాని, పలుగాని—పాత్రసామానులైనచో, పగడ్డు, రంధ్రములు, ఆకుకులుగాని—చిల్లరపదార్థాలైనచో, అవరణములలో, బెడ్డులు, రాళ్లు, పువ్వులు, కర్రలు, యుద్ధద్రులుగాని, నెయ్యి, నూనె మొదలగు వాటిలో కొవ్వొత్తదార్థ మిలిపియై దుర్వాసన గలిగియుండుటగాని, పచారిడినుకులలో పంచదార, గోధుమరస్య, మైదా మొదలగువాటియందు యినుక, పురుగు, కుట్ట, కట్టియుండుటగాని, పున్నవను కారణములతో మరల వర్తకునివద్దకు తిరిగి పంపబడినయెడల ఆగ్రహముచెందక నమ్మకగ కారణము కనుగొనవలయును.

తనిచ్చిన పరకనందు పై చెప్పబడిన లోటుబాటలు నిజముగా వుండియుండిమొదట పరీక్షించినప్పుడు పారపాటున కమియాలబడిన కేవలమున్నయెడల వర్తకుడు తిరిగి నట్టివ తీసికొని మంచివస్తువుల నిచ్చుటగాని, మంచిది లేనిచో డబ్బుతిరిగి యిచ్చివేయుటగాని, చేయుచుండవలెను. నిజముగా మొదట పరీక్షించినప్పుడు లేక కొన్నివారి యింటివద్ద జరిగిన లోపమే యని వర్తకునికి దృఢనిశ్చయము గలిగినయెడల అట్టివాని కిజవాలుదారిపడ నవసరములేదు. గాని అట్టివారి వస్తువుల పరీక్షయి తిరిగి తీసికొని మంచివస్తువుల నిచ్చి సమాధానపరచుచుండవలెను. వర్తకునికి మంచిపేరు వచ్చి, ప్రతివారను సం తోషముతో చేరమాడకనే సరుకులు కొనుమండును. అందుచే వ్యాపార మభివృద్ధిగాంచి తద్వారా మిక్కిలి లాభము చేపూరుననుట నిర్వివాదాంశము.

VI కాలనియామకము—ఎప్పటి కేయ పనుల నిర్వహింపవలసియున్నచో యాకాలమున కాయాపనుల నిర్వహించుట వర్తకునికుండవలసిన ముఖ్యలక్షణము—పనికొరకు కాలముఆగ నేరదు. కొద్దిపనులుగాని, పొద్దుపనులుగాని ముఖ్యముగా కేర ప్రకారం చేయవలెను. లేనిచో అపారమయిన నష్టమునంభుట్టిను. వ్యాపకచెక్కలు హుండిలు, ఏర్పరుపబడిన లేడి వాటికి చెల్లించవలెను. అట్లు చెల్లింపలేనియెడల పరపరిగంగమై క్రేడిలు నశించును. అంగ్లయ వర్తకులతో వ్యవహరించువారికాల నియామకమును ముఖ్యముగ గమనింతురు గాని చిన్నవర్తకునిది పాటింపరు. అన్నవాటికి పనులుచేయుటకు పిలువడియు, చేయక లేవని, ఎల్లుండని ప్రోసి పుచ్చునరు. ఇది చెడ్డ అలవాటు. ఒకప్పుడు లిమిటేషను ఆఫ్ ప్యాన్లుకాబడిన జిందుకొరకేయని గ్రహించవలెను. ప్రతి సంవత్సరము లాభనష్టములను తెచ్చి కాతాల్ లిమిటేషను క్లబ్బుకుందాతనిచేయుచుండవలెను. కొట్టు పకాలములో తేరదియుంచవలెను. సకాలములందు లేకవబడినచో కాతాద్వార తిరిగి పోవుచుండును. అర్ధర తీసికొన్న లేడ్ వాటికి పరకలను పంపుచుండవలెను. కానిచో వి. పి. లుప్రెస్సి చేయుదురు. వర్తకున కివన్నియు తెలిసివున్నను ఆపరించడముండదు. కాలముననుసరించి పరకలను కొని నిల్వవుంచి కాలానుసరణగా విడుదలచేయుచుండినగాని లాభించదు. ఎప్పుడు ఏ వస్తువులకు ధర తగ్గియుండునో, ఎప్పుడు హెచ్చుచుండునో గమనించి కొనుగోలు చేయుచుండవలెను. ఈ మొదలగునను గ్రహించి వ్యవహరించువాడే నిజమగు వర్తకుడు.

గౌరవ మర్యాదలు:—డబ్బుతో పాటిని రెండును సంపాదించవలెను. మర్యాద గౌరవములు గలవానికే, లాభమెక్కువగ వచ్చును. చేరమాడ వచ్చినవారిలో మర్యాదగ మాటలాడి గౌరవించుచుండవలెను. నీవు మాత్రగౌరవముచే ధరలేదాలు గమనించక చేరమాడక, సమ్మకముతో తీసికొందురు. ఇందుల కనిగాక పృథ్వావీధిమగా గౌరవమర్యాదలంగి మెలంగవలయును. అందువల్ల పలుకుబడి హెచ్చుటయేగాక పరపరిప్రపాించును. జనబట్టివాని కేవలపులైనను, నిరాశులుగా ఎన్నుకొన

దను. ఈస్టిండియా కంపెనీవాడు వర్తకమువల్ల చేగబా రాజ్య లక్ష్మిని చేపట్టి. వర్తకమే ఎన్నటికైన ఆగ్రహమున నిల్వ గలదని నమ్మును. గౌరవమర్యాదలు పాటించి చేయబడు వర్తకమే లాభించును. మాటాడునప్పుడును, త్రవప్రక్క త్రవములందును, ఆర్థిక జాగరూకతతో వ్యవహరించవలెను. నీచపువర్తకము మనస్సు మంచినయినను అమర్యాదకు అగౌరవమునకు పాల్పడ వేయును. కల్లుడుకాణములు మాంస విక్రయకాలము, యిందెట్టి కునుగునంటులకేరీ వ్యవహరించినను, అచ్చటికిచేరు దుర్జన పమూ వాముల మైత్రిచే ఉన్న మర్యాదపాఠ్య నీచస్థితికి పాల్పడ వేయును.

ఏవారికీ యాచారీలో చేరవను సామెతప్రకారం మర్యాదగలవాని కొట్టువద్దకు మర్యాదవస్తే వచ్చుచుండును. ఏ సమావాసమాసితికి వెళ్ళుచుండును. వాన దేశ్లోనాకరమైనవర్తకములందు పాలుగొనరాదు. దొంగిలెత్తువులని తెలిసియుండి కొనరాదు. యియ్యవి హానికరమై కారాగారశిక్షకు పాత్రునిగ వేయును. తక్కువ బెటకు వచ్చినచో దాయని కొనుట యనర్థదాయకము. ఒకప్పుడు తప్పించుకొన్నను, ఎప్పటికైన ముప్పువచ్చును. గాన నట్టిదురలవాటునశియ్యకొనరాదు. ఇవన్నియు గమనించి గౌరవముతో వర్తకము జరుపుచుండినచో ఎన్నటికయిన ఆగ్రహము నలంకరింపవచ్చును. కులేరునకుసహిత మప్పీయగల వర్తకశిఖామణు లున్నారన్న వారెంత గౌరవమర్యాదలు పాటించి వ్యవహరించినో గొప్పపట్టణములందు కొటికిపడగతలైన వాటు కొట్టుకెట్లు లోకకల ఓడవర్తకము పార్శ్వకామికమిల్లులు మొదలయిన గొప్పవర్తకములచేసి కులేరుసాము నాక్రమించగల్గిరి. వారంద రేధిమాన నట్టిగౌరవమర్యాదలు పాటించి వ్యవహరించి యుండినోగాన దురభివృద్ధిమనూని గౌరవతో వర్తకముజరుపుచుండవలెను. అట్టివానివర్తకము దిక్కులు పెక్కుట్టి ప్రకాశించును.

ధర్మము:—ధర్మమేజయము. ధర్మాత్మునకు తప్పక జయముకలుగును. సంపాదించినధనములో వాల్లవలె ధర్మము చేయుట వానిధర్మమై ముఖ్యము. అట్టివానిసంపద ఆపదాద్రాక్మముగ నిలచును. ధర్మమేజయము. దానము భోగము వాళముప్రానికతో ముందుగలదు భవిష్యమునకున! దానము భోగము నెలుగని! దీనిని ధనమునకుగతి దృఢియమెపానకున! అను ధర్మసారీవాక్యముప్రకారం సత్సత్వదానముచేయుట/తాననుభవించుట, దొంగలు మొదలైన వారిచేనశించుట అని ధనము పోవుటకు మాడుగతులుగలవు. ఈమాటలో నేదయిన తప్ప నొకగతి దానికివట్టును. ఎవరుధర్మముచేయుక తాననుభవించక యుండునో నట్టివానిధనమునకు, దొంగలు మొదలగువారపహరించుటయనెడి మూడవపంగతియే తప్పకగల్గును—గాన ధర్మము చేయుటయే సర్వవిధముల శ్రేయస్కరము. ఏదేశము చేయేధర్మ సంస్థానము జరిగినను, వర్తకరాజశిఖామణులచేతనే స్థాపింపబడినట్లు కావనములద్వారా తెలియబడుచున్నవి. దేవస్థానము లేమి, సత్రములేమి, వాతీయపాకకాలలేమి, వనములేమి, తలూకములేమి, ఆయుర్వేద వైద్యశాలలేమి, మరయేసంస్థ లేమి, వర్తకసంఘమువారిచేతనే ప్రతిష్ఠింపబడుట పునరుద్ధరింపబడుటయు కలుగుచున్నది. గావున వర్తకులెల్లరు కార్యకమై ధర్మసంస్థలకు తోడ్పాటుసంగవలయును. లోభత్వమును దూరముచేయులయును. చందాలుగాని, విరాళములుగాని, అడిగినవెంటనే యిచ్చిపంపుచుండవలెను. శ్రేయస్కరము, కృతార్థము, త్రిప్పరాదు. వెంటనేయిచ్చుటచే ఫలితముదక్కుటయేగాక మంచిపేరు వచ్చును. ధర్మముచేయలేనివారు, మాటసహాయమైనచేసివోడ్చుచుండవలెను. లాభనష్టములను గమనించక అమ్మకము రాబడిపట్టు ఎట్టునిధించినను కిక్కురుమనక ముడుపుకట్టు మెట్లుచెల్లించువాళ్ళలో అమ్మకమునబట్టి ధర్మము యాపాయిక వైసయో కానియో ఏర్పరచుకొని సంతోషపూర్వకముగ దైవముఖముబాచి ధర్మమునకువయోగింపవలెను. అదియేకార్యకమాలధనము. వ్యాపకీనిల్వసామ్యగాని, పెట్టెలోదాచించి గాని వెంటరాకరదు. ఎవరుచేసిన దానధర్మములు వారివెంటరాకరవచ్చు. ఇకాపరకుఖములన్నియు నదీధర్మమే. ధర్మపరుడగు వర్తకుని వాటిజ్ఞము 3 పువ్వులు 6 కాజులతో నభివృద్ధిచెందును.

(నశేషము)

రాజమండ్రి పంచాయతీబోర్డు

రాజమహేంద్రవరము గ్రామ పంచాయతీ ప్రెసిడెంటుగ మహారాజశ్రీ కొల్లి అప్పలస్వామివాయుడుగారు ఏకగ్రీవముగ సభ్యుల నందరిచే ఎన్నుకొనబడిరి.

(ఒక విలేఖరి.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు			
1928 సం జూలై 3-వ తేది మంగళవారము			
1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలి	,, ౪ 42 కలసి	౪ 18 0 0	14 0 0
నెల్లూరి	,, డిల్	,, 14 4 0	15 0 0
ధిల్లి	,, డిల్	,, 15 0 0	17 0 0
రాగులు	త. 154 బస్తా 1-కి	,, 11 0 0	12 0 0
శవ్వలు	,,	,, 18 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	15 0 0	16 0 0
గునగలు	,, డిల్	,, 12 14 0	13 8 0
పెసలు	,, డిల్	,, 14 0 0	16 8 0
మినుములు	,, డిల్	,, 14 0 0	17 0 0
ఉలవలు	,, ర 195	,, 11 0 0	11 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
శవ్వలునూనె వా 1-కి	,,	145 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	21 0 0
మిషా వేరునెనగవచ్చు వా 1-కి	,,	50 0 0	52 0 0
చేతితోకొట్టిన	,,	48 0 0	46 0 0
వేరునెనగనూనెగానగ వా 1-కి	ర 108-0	మిషా నూనె 105	
అముదము వా 1-కి		107 0 0	109 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
కాయకనుపు వా 1-కి		120 0 0	125 0 0
కూరకనుపు	,,	75 0 0	80 0 0
మిరకకాయలు(గుంటూరు) వా 1-కి		77 0 0	84 0 0
దనియాలు	,, వా 1-కి	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుపొయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి		ర 40,45	
కాళవా పిపాయకట్టు	,,	50,55	
తెల్లము వా 1-కి		ర 28 0 0	50 0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-కి	,,	28 2 0	28 6 0
చింతపండు వా 1-కి	,,	28 0 0	60 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకం వా 1-కి	,,	82 0 0	83 0 0
చదరం	,,	29 0 0	81 0 0
రవుండు	,,	27 0 0	83 0 0
6. నూలు			
నం 20 తెన్ని సేంహంబియాటి		ర 7 14 0	
నం 6 ,, కట్టా		,, 5 4 0	
నం 24 ,, లాకి		,, 6 0 0	
నం 20 1/2 రెట్టెస్త్రీలు		,, 7 4 0	
నం 40 జమ్మరు 10 పా		,, 11 10 0	
నం 44 సాండో		,, 5 14 0	
నం 40 రాణి		,, 10 4 0	
నం 4 తెన్నిమనీడు		,, 4 8 0	
7. దూది			
జోందావెట్టు వాడున 1-కి		ర 420 0 0	
8. లోహములు			
నండి 100 కులం 1-కి		ర 64 0 0	64 8 0
బంగారు కులము 1-కి	,,	21 0 0	21 2 0
సవరన 1-కి		12 8 6	
ఇత్తడి వా 1-కి	,,	280 0 0	284 0 0
కాగి వా 1-కి	,,	265 0 0	270 0 0
9. గులు			
శేలు స్వీట్లరులాండు అలిజరయో సేంహం			
	పీసా 1-గ్రీలుడి 20 కి	ర 62 0 0	
,, నీలిరవ 1 కలి		1 12 0	
,, 14 రకులు		1 11 6	
,, 28 రకులు		1 11 0	
,, 56 రకులు		1 10 6	
,, 1 అందరు		1 10 0	
కీర్కటు పొద్దుస్కాలోలేట్ అనగా (టర్కిశ్)		3 6 0	
కాంగో 3 కి		2 0 6	
చుర 4 కి		1 2 0	

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

[నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువలెను బయటిపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు నూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౮-౦
- 3 గంధిమహాత్మని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధివన్యాజ్ఞోసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటశివుడుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. ౦-౮-౦
- 5 సీతనిధి: ఇది యొక యుక్తప్రస్థసీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలేండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే తిబెతుభాషయందు రచియింపబడి పదపడి యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు ౧-౪-౦
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభక్తాగణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 7 భక్తుపదము (వచనము): పౌంధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథముగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. పౌంధమత ధర్మప్రబోధకత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు శ్రీ కిశాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
- 8 భీముడు (లయిదంకముల నాటకము): నార్యే దేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పాపి జి. పి. చి. రెడ్డిగారు. బి. యే. (ఆనర్లు) ౧-౦-౦

వెలువడిన గ్రంథము

- 9 జీర్ణవిజ్ఞయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణ దేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణస్థితియు నిందు వర్ణితము లైనవి.

కాశీనాథుని వాగ్దత్తరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

మా త్ర కో శ వ్యా భు లు - ఒ క కొ త్త చి కి త్త

URESOL (యూరిసాల్)

అను బేషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

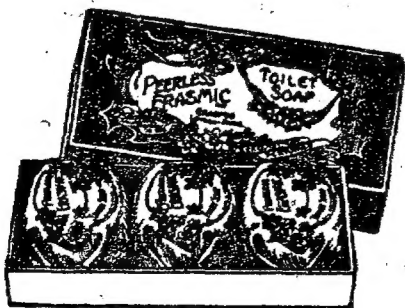
9 మొదలు 12 కాపీస్లకు ఉపయోగించిన చాలు

అన్ని మందుల పావులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరుకును

ప్రాప్తైక్కును కావలసినవాగు ఈ దిగుక విజ్ఞానమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI & Co. BROADWAY MADRAS.

471

ఇది అమోఘమైన సబ్బు

PEERLESS ERASMIC
The Dainty SOAP

4661-2

అమృతాంజనం డిపో

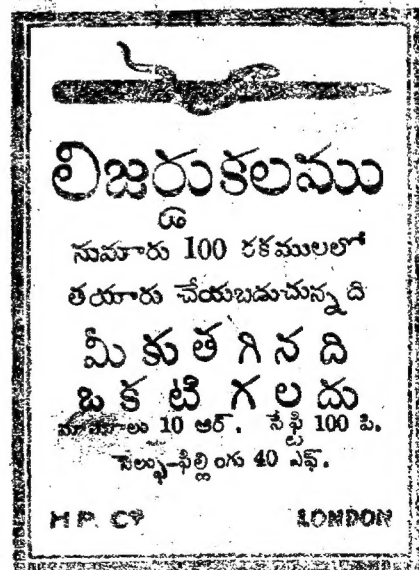
సుప్రసిద్ధా పథముల జాబితా

	ర.ప.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-3	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-3	0-16
5. మూలకంకుశ తైలము డబ్బి 1-3	0-13
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు	0-5
7. కలరా హస్తలు, వాంతిభేదములకు	0-3
8. తేలమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-3	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-0
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడము డబ్బి 1-3	0-4
12. పసుళ్లకు తైలము, శీతపసుళ్లకు	0-6
13. శేలకు మందు సీసా 1-3	0-4
14. చందన అత్తరు 1 డబ్బి	2-3
15. కుమ్మకు తైలము, డబ్బి 1-3	0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లతోముటుకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. హెహిని తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు సూనె సీసా 1-3	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-3	0-8

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి

మదరాసు

లిజరు కలము

సుమారు 100 రకములలో

తయారు చేయబడుచున్నది

మీకు తగినది

ఒకటి గలదు

మొదలు 10 ఆర్. పేజీ 100 పి.

సెల్ఫ్-ఫీల్డింగ్ 40 ఎఫ్.

H. P. C.

LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

3434

MADRAS.

నెగరొగము,

పక్షవాతం, చెముడు

చికిత్సకులు డాక్టరు అగస్త్యేశ్వరరావు

బాకట్ల (గుంటూరు జిల్లా)